

GŁOS

BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

Nr 4 2024 (lipiec-sierpień 2024) ■ ISSN 1233-345X

**Wyzwania
transformacji cyfrowej
i cyberbezpieczeństwa**

W 2024 roku
„GŁOS BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH”
w otwartym dostępie!

Zapraszamy
do lektury!

Rok 2024 został ustanowiony decyzją Senatu RP Rokiem Edukacji Ekonomicznej.

Włączając się tę ważną inicjatywę, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych podjął decyzję o udostępnieniu wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom „Głosu Banków Spółdzielczych” w 2024 roku nieodpłatnie.

Od stycznia 2024 roku e-wydania czasopisma są udostępnione
na stronie internetowej KZBS: www.kzbs.pl
w otwartym dostępie.

ANNA JARMUSZKIEWICZ
redaktor naczelna

Cyberbezpieczeństwo od dłuższego czasu jest jednym z najważniejszych wyzwań stojących przed sektorem bankowym. To temat stale obecny w dyskusjach, zarówno w kontekście technologicznym, jak i społecznym, ponieważ konsekwencje naruszeń bezpieczeństwa mogą być dalekosiężne i dotknąć nie tylko same instytucje finansowe, ale także miliony ich klientów. Mimo że wiele już powiedziano na temat ochrony cyfrowej, wciąż nie wyczerpano wszystkich zagadnień związanych z tym dynamicznie rozwijającym się obszarem. W miarę jak technologia postępuje, pojawiają się nowe zagrożenia, które wymagają coraz bardziej zaawansowanych środków zapobiegawczych i dostosowania strategii bezpieczeństwa.

Cyberbezpieczeństwo to nie tylko ochrona przed atakami zewnętrznymi, ale także kwestie związane z czynnikami ludzkimi i niezawinionymi awariami infrastruktury, które mogą mieć poważne konsekwencje dla całego systemu bankowego. Ludzkie błędy – niezamierzone lub wynikające z braku wiedzy – są jednym z głównych wektorów zagrożeń, które mogą prowadzić do kompromitacji bezpieczeństwa danych lub operacji. Z drugiej strony, cyberprzestępcy, coraz lepiej wyposażeni w zaawansowane narzędzia, stale doskonalą metody ataków, korzystając nie tylko z technologii, ale także z manipulacji psychologicznych. Dlatego edukacja pracowników i klientów banków jest kluczowym elementem strategii ochrony przed cyberzagrożeniami.

W kontekście sektora bankowego, szczególnie w odniesieniu do banków spółdzielczych, kluczowym zagadnieniem jest

ochrona systemów wspierających ich działanie. Nie dotyczy to jedynie systemów finansowych, ale także innych elementów infrastruktury, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania instytucji bankowych – systemów teleinformatycznych, łączności, zaopatrzenia w energię, a także infrastruktury zapewniającej ciągłość działania administracji publicznej. Wiele z tych kluczowych systemów zostało wymienionych w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, która definiuje, jak ważne jest ich zabezpieczenie, aby zapobiec ewentualnym przestojom czy zakłóceniom, które mogłyby mieć wpływ na funkcjonowanie sektora finansowego.

Istotnym aspektem pozostaje również cyberbezpieczeństwo sensu stricto, czyli ochrona danych przechowywanych i przetwarzanych przez banki. Współczesne instytucje finansowe zarządzają olbrzymimi wolumenami danych, w tym danymi finansowymi oraz danymi osobowymi klientów. To sprawia, że banki stają się szczególnie atrakcyjnym celem dla cyberprzestępców. Ochrona tych danych musi być priorytetem, co wymaga inwestowania w nowoczesne technologie zabezpieczeń oraz ciągle podnoszenie kwalifikacji pracowników.

Szkolenia pracowników odgrywają kluczową rolę w podnoszeniu poziomu świadomości zagrożeń oraz umiejętności reagowania na incydenty. Warto jednak pamiętać, że klienci również stanowią istotne ogniwo w łańcuchu bezpieczeństwa. To właśnie oni, często nieświadomie, padają ofiarą phishingu, oszustw internetowych czy prób wyłudzeń. Cyberprzestępcy nie tylko doskonale opanowali technologię, ale także psychologię zachowań użytkowników, co pozwala im skutecznie wprowadzać ich w błąd. Dlatego kluczowe jest także edukowanie klientów, by byli bardziej świadomi zagrożeń, jakie niesie ze sobą korzystanie z usług bankowości internetowej.

W najnowszym wydaniu „Głosu Banków Spółdzielczych” poświęcamy znaczną część miejsca na kwestie cyberbezpieczeństwa, ponieważ wierzymy, że to temat, który wymaga stałej uwagi i działań zarówno na poziomie organizacyjnym, jak i indywidualnym. W czasach, gdy sektor finansowy staje się coraz bardziej cyfrowy, zapewnienie bezpieczeństwa w sieci staje się fundamentem jego stabilności i zaufania, którym darzą go klienci.

Serdecznie zapraszam do lektury! ■

Anna Jarmuszkiewicz

ADRES REDAKCJI:
 ul. T. Boya-Zeleńskiego 6/22-23
 00-621 Warszawa
 redakcjagbs@kzbs.org
REDAKTOR NACZELNA:
 dr Anna Jarmuszkiewicz
 a.jarmuszkiewicz@kzbs.org
RADA PROGRAMOWA:
 prof. dr hab. Małgorzata Iwanicz-Drozdowska
 (Przewodnicząca Rady),
 Rafał Bednarek,
 Barbara Borowska,
 Agnieszka Chrobot,
 dr Sławomir Czopur,
 Alicja Huczyńska,
 dr hab. Michał Jurek,
 Krzysztof Karwowski,
 Dariusz Konofalski,
 Roman Szewczyk
KOREKTA JĘZYKOWA:

Katarzyna Kulesza

REKLAMA:

redakcjagbs@kzbs.org

PRENUMERATA REDAKCYJNA:

redakcjagbs@kzbs.org

OPRACOWANIE GRAFICZNE:

Łukasz Dramiński

WYDAWCA:
 Krajowy Związek Banków
 Spółdzielczych
 ul. T. Boya-Zeleńskiego 6/22-23
 00-621 Warszawa

 Redakcja nie ponosi odpowiedzialności
 za treść reklam i ogłoszeń
 oraz zastrzega sobie prawo skracania
 i redakcyjnego opracowywania
 tekstów przyjętych do publikacji.

 Dostarczenie materiału przez autora
 do publikacji jest jednoznaczne
 z udzieleniem bezwarunkowej
 zgody na jego publikację.

 Na okładce wykorzystano materiały własne KZBS
 oraz fotografie nadesłane
 przez Bank Spółdzielczy w Pleszewie
 i Bank Spółdzielczy Ziemi Górskich KARPATIA.

Od redakcji → 3

KZBS

Działalność KZBS → 5

**TEMAT NUMERU: WYZWANIA TRANSFORMACJI CYFROWEJ
 I CYBERBEZPIECZEŃSTWA**

 Cyberbezpieczeństwo – priorytet dla sektora bankowego
 – Agata Mizera, Michał Sosinka, Szymon Mozel → 8

 Dyrektywa NIS2: nowe standardy bezpieczeństwa w erze cyfrowej
 – Wojciech Kapica, Natalia Rosiak → 13

 Jak klienci i kadra zarządzająca postrzegają innowacje
 w bankowości spółdzielczej? – dr Anna Nowacka → 19

 Mobilna e-pieczęć – bezpieczniejszy obieg dokumentów
 w innowacyjnym biznesie – KIR → 26

 Transformacja cyfrowa nie uda się bez odpowiednio
 przygotowanego zespołu → 28

TWARZE BANKOWOŚCI SPÓŁDZIELCZEJ

 Banki spółdzielcze są spójnym elementem społeczności lokalnej
 – rozmowa z Katarzyną Siemaszko, prezes zarządu Warmińskiego Banku Spółdzielczego → 32

Nowi członkowie KZBS w 2024 roku → 37

PRAWO

Najważniejsze zmiany prawne – Małgorzata Cichosz → 43

ESG

Zielona transformacja rolnictwa – Iwona Wróbel, Jacek Gawęda → 51

PARTNERZY

 Finansowanie obywateli Ukrainy bez ryzyka:
 innowacyjna usługa UA ACCESS – BIK → 56

 W Tokio jest już jutro – jak prowadzić biznes
 w różnych strefach czasowych – KIR → 61

Jak działać w świecie pełnym ryzyka? – Paweł Gula (VerdiT) → 63

ROK EDUKACJI EKONOMICZNEJ 2024

Nowoczesna edukacja ekonomiczna w Fundacji Cyberium → 66

Rok 2025 Międzynarodowym Rokiem Spółdzielczości → 71

SZKOLENIA KZBS → 75
Z ŻYCIA BANKÓW → 77
RECENZJE → 83

DZIAŁALNOŚĆ KZBS

Wśród działań Krajowego Związku Banków Spółdzielczych podstawową rolę odgrywają aktywności na rzecz reprezentowania, ochrony wspólnych interesów i rozwoju sektora bankowości spółdzielczej w Polsce. Zapraszamy do zapoznania się z wybranymi działaniami Związku.

- 2** LIPCA 2024 Posiedzenie Rady KZBS
- 3** LIPCA 2024 Webinarium KZBS we współpracy z Cenatorium: CRR3: Nowe, istotne regulacje bankowe od 2025 r.
- 5** LIPCA 2024 Spotkanie Grupy roboczej ds. AI
- 10** LIPCA 2024 Spotkanie Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych
- 10** LIPCA 2024 Konferencja Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej: „Priorytety rozwojowe na najbliższe dziesięciolecie: społecznie akceptowalne transformacje w kontekście Koncepcji Rozwoju Kraju 2050”
- 12** LIPCA 2024 Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych – spotkanie Zespołu prawnego
- 15** LIPCA 2024 Posiedzenie Komisji Nadzoru Finansowego - głosowanie nad projektem uchwały KNF w sprawie wydania Rekomendacji KNF dotyczącej Wskaźnika Finansowania Długoterminowego
- 23** LIPCA 2024 Spotkanie Grupy roboczej ds. AI
- 24** LIPCA 2024 Spotkanie Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych

24
LIPCA
2024

Spotkanie grupy roboczej ds. OGNIVO

25
LIPCA
2024

Webinarium pt. Stan dostosowania się banków spółdzielczych do wymogów wprowadzanych przez Rozporządzenie DORA

26
LIPCA
2024

Spotkanie Grupy roboczej ds. AI

30
LIPCA
2024

Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych – spotkanie Zespołu prawnego

1
SIERPNIA
2024

Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych – spotkanie Zespołu prawnego

1
SIERPNIA
2024

Pismo KZBS do Ministerstwa Finansów propozycją zmian przepisów regulujących działalność sektora bankowości spółdzielczej

2
SIERPNIA
2024

Spotkanie działającej przy KZBS Grupy Roboczej ds. Regulacyjnych

2
SIERPNIA
2024

Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych – spotkanie Zespołu prawnego

7
SIERPNIA
2024

Spotkanie Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych

13
SIERPNIA
2024

Spotkanie przedstawicieli KZBS z reprezentantami Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego

19
SIERPNIA
2024

Spotkania przedstawicieli KZBS z kierownictwem Biura Rzecznika Finansowego

22
SIERPNIA
2024

Spotkanie działającej przy KZBS Grupy Roboczej ds. regulacyjnych – zmiana przepisów antymonopolowych

KONSULTACJE PRAWNE

DLA CZŁONKÓW KZBS

w każdy piątek

w godz. 9:00-11:00

tel. 22 875 30 30

**NA PAŃSTWA PYTANIA ODPOWIE
JEDEN Z RADCÓW PRAWNYCH**

Karol Bernat

Małgorzata Cichosz

CYBERBEZPIECZEŃSTWO – PRIORYTET DLA SEKTORA BANKOWEGO

W dobie cyfryzacji inwestycje w cyberbezpieczeństwo są dla banków niezbędne. Wraz z rozwojem bankowości internetowej banki oraz ich klienci stają się atrakcyjnym celem dla cyberprzestępców. Ataki, takie jak phishing, ransomware czy malware stają się coraz bardziej zaawansowane i niebezpieczne.

AGATA MIZERA
Starsza menedżerka
w zespole Cybersecurity, Deloitte

MICHAŁ SOSINKA
Partner associate
w zespole Cybersecurity, Deloitte

SZYMON MOZEL
Partner associate
w zespole Digital Controls, Deloitte

Wdrażanie zaawansowanych technologii, takich jak sztuczna inteligencja, blockchain czy chmura obliczeniowa wprowadza nowe ryzyka, które wymagają odpowiednich zabezpieczeń oraz wyszkolonych pracowników. Dodatkowo, banki przechowują duże ilości wrażliwych danych finansowych swoich klientów. Naruszenie bezpieczeństwa tych informacji może prowadzić do utraty zaufania klientów oraz poważnych konsekwencji prawnych. Banki i instytucje finansowe posiadają złożoną infrastrukturę IT, która musi być odpowiednio opisana oraz zabezpieczona, należy również pamiętać o całym łańcuchu dostaw, gdyż często systemy bankowe są połączone z usługami firm trzecich. Integracje takie zapewniają niezbędne dla banku oraz klientów funkcjonalności, ale także otwierają nowe wektory ataku. Zapewnienie kompleksowego bezpieczeństwa w całej infrastrukturze wymaga zaawansowanych metod monitorowania i zarządzania zagrożeniami oraz podatnościami.

Globalizacja sprawia, że banki działają w wielu jurysdykcjach, co naraża je na różnorodne ryzyka związane z cyberbezpieczeństwem. Wymaga to globalnego podejścia do zabezpieczeń i zgodności z lokalnymi przepisami. Wiele krajów wprowadza coraz bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące ochrony danych i cyberbezpieczeństwa, takie jak RODO/GDPR (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych), DORA – Digital Operational Resilience Act (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego) czy NIS2 (Network and Information Security Directive 2) w Unii Europejskiej. Organizacje muszą spełniać te wymagania, aby uniknąć kar finansowych i utraty licencji operacyjnych. O ile RODO (GDPR) funkcjonuje w przestrzeni publicznej od wielu lat, a zmiany i uregulowania z tym związane zostały odpowiednio zakomunikowane i wdro-

żone, to pozostałe regulacje stanowią spore wyzwanie dla przedsiębiorstw oraz instytucji.

Regulacje NIS2 (Network and Information Security Directive 2) oraz DORA (Digital Operational Resilience Act) stanowią kluczowe elementy ram prawnych, które mają na celu wzmocnienie cyberbezpieczeństwa i odporności operacyjnej w sektorze bankowym oraz szerzej – w sektorze finansowym na terenie Unii Europejskiej. NIS2 jest nowelizacją dyrektywy NIS z 2016 roku i została wprowadzona w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informacyjnych w kluczowych sektorach gospodarki, w tym w sektorze bankowym. Nowa dyrektywa rozszerza zakres podmiotów objętych regulacjami, wprowadzając bardziej rygorystyczne wymagania dotyczące zarządzania ryzykiem cybernetycznym, raportowania incydentów oraz współpracy międzynarodowej. NIS2 zobowiązuje instytucje finansowe do stosowania odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych w celu zabezpieczenia swoich systemów oraz zapewnienia ciągłości działania, co jest kluczowe w kontekście stale rosnącego zagrożenia cyberatakami. Instytucje finansowe są zobligowane do prowadzenia regularnych ocen ryzyka, wdrażania środków zapobiegawczych oraz zarządzania incydentami na poziomie strategicznym. Jednym z głównych aspektów jest również obowiązek raportowania poważnych incydentów do odpowiednich organów nadzorczych, co ma na celu poprawę reakcji na zagrożenia w czasie rzeczywistym oraz minimalizację ich skutków. DORA, czyli Akt o Cyfrowej Odporności Operacyjnej, uzupełnia regulacje NIS2, koncentrując się na zapewnieniu odporności operacyjnej sektora finansowego na zakłócenia technologiczne. DORA wprowadza jednolite zasady dotyczące zarządzania ryzykiem związanym z technologiami informatycznymi, w tym wymagania dotyczące testowania systemów, zarządzania dostawcami usług IT, a także obowiązki w zakresie raportowania incydentów cybernetycznych. Ważnym elementem DORA jest wymóg ciągłej analizy ryzyka i zdolności do szybkiego przywróce-

Implementacja nowych regulacji stanowi znaczące wyzwanie dla sektora bankowego. Banki muszą nie tylko dostosować swoje wewnętrzne procedury i systemy do wymogów prawnych, ale także zarządzać skomplikowaną siecią zależności z dostawcami zewnętrznymi, partnerami oraz klientami. Jednym z największych wyzwań jest koszt wdrożenia nowych regulacji.

nia działania kluczowych usług po wystąpieniu incydentu. Akt ten ma na celu nie tylko ochronę przed zagrożeniami, ale również zapewnienie, że instytucje finansowe będą w stanie szybko i skutecznie reagować na potencjalne kryzysy technologiczne, minimalizując wpływ na stabilność finansową. Razem, NIS2 i DORA tworzą kompleksowy system regulacji, który wzmacnia cyberbezpieczeństwo i odporność operacyjną sektora bankowego w Europie. Implementacja tych regulacji nie tylko podnosi poziom ochrony przed zagrożeniami cybernetycznymi, ale także zwiększa zaufanie klientów do instytucji finansowych, co jest kluczowe dla utrzymania stabilności całego sektora. Wysoki poziom cyberbezpieczeństwa może stanowić przewagę konkurencyjną. Klienci coraz bardziej zwracają uwagę na bezpieczeństwo swoich danych, a banki, które inwestują w zaawansowane systemy ochrony, mogą zyskać przewagę nad konkurencją.

Regulacje wprowadzane są nie tylko na poziomie Unii Europejskiej. Także poszczególne kraje zwracają dużą uwagę na rosnące zagrożenia cybernetyczne. Polska, przez Ustawę o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa, wprowadza obowiązki dla operatorów usług kluczowych, do których zaliczają się także banki. Zgodnie z ustawą, banki są zobowiązane do wdrożenia systemów zarządzania ryzykiem, które muszą uwzględniać specy-

fikę cyberzagrożeń. Ponadto, instytucje te muszą współpracować z krajowymi i międzynarodowymi organami ds. cyberbezpieczeństwa oraz regularnie raportować incydenty. Ustawa wymaga, aby operatorzy usług kluczowych realizowali obowiązki na trzech podstawowych płaszczyznach:

- Zapewnienie ciągłości działania poprzez identyfikację i ocenę zagrożeń, wdrażanie środków ochronnych oraz utrzymanie odpowiednich zasobów do reakcji na incydenty.
- Raportowanie incydentów do właściwych organów, takich jak CERT Polska, co jest kluczowe dla zwiększenia odporności całego sektora na zagrożenia.
- Współpraca z organami krajowymi odpowiedzialnymi za cyberbezpieczeństwo, co obejmuje udostępnianie informacji na temat zagrożeń oraz wspólne działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni.

Implementacja nowych regulacji stanowi znaczące wyzwanie dla sektora bankowego. Banki muszą nie tylko dostosować swoje wewnętrzne procedury i systemy do wymogów prawnych, ale także zarządzać skomplikowaną siecią zależności z dostawcami zewnętrznymi, partnerami oraz klientami. Jednym z największych wyzwań jest koszt

wdrożenia nowych regulacji. Przestrzeganie przepisów NIS2, DORA i KSC wymaga znacznych nakładów finansowych na modernizację systemów IT, szkolenia personelu oraz współpracę z zewnętrznymi specjalistami. W szczególności banki muszą inwestować w technologie do monitorowania zagrożeń, narzędzia do analizy incydentów oraz systemy raportowania. Dostosowanie infrastruktury IT do wymagań regulacyjnych może być szczególnie kosztowne dla mniejszych banków i instytucji finansowych, które dysponują ograniczonymi zasobami. Kolejnym istotnym aspektem jest zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników. Wymogi związane z NIS2, DORA i KSC nakładają na banki obowiązek posiadania wyspecjalizowanych zespołów ds. cyberbezpieczeństwa, które będą w stanie nie tylko reagować na incydenty, ale także proaktywnie zarządzać ryzykiem. Rekrutacja, szkolenie i utrzymanie takich zespołów jest wyzwaniem, zwłaszcza w obliczu globalnego niedoboru specjalistów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa. Banki muszą także zarządzać złożonością regulacyjną, która wynika z konieczności zgodności z kilkoma różnymi aktami prawnymi, często o nieco odmiennych wymaganiach. Integracja wymogów NIS2, DORA i KSC w spójne ramy zarządzania ryzykiem wymaga precyzyjnego planowania i ciągłej

oceny zgodności. Dodatkowo, konieczność regularnych audytów i testów systemów stawia przed bankami dodatkowe wyzwania związane z zasobami i czasem. Kolejną kwestią jest zmienność zagrożeń związanych z cyberbezpieczeństwem. Środowisko cyberzagrożeń jest niezwykle dynamiczne, co powoduje, że regulacje również muszą być elastyczne i aktualizowane. Banki muszą być w stanie szybko adaptować swoje strategie i środki zaradcze do nowych typów ataków oraz zmieniających się wymagań prawnych. Z tego powodu konieczne jest utrzymanie ciągłego monitoringu zmian legislacyjnych oraz stałe doskonalenie procedur i narzędzi.

Wymogi regulacyjne nakładają również obowiązki na banki w zakresie zarządzania relacjami z dostawcami usług IT. Dostosowanie do regulacji takich jak NIS2, DORA i UKSC wymaga od banków nie tylko wewnętrznego zarządzania ryzykiem, ale także nadzoru nad podmiotami zewnętrznymi, z którymi współpracują. Jednym z kluczowych aspektów jest konieczność zawierania umów z dostawcami, które uwzględniają wymogi regulacyjne dotyczące cyberbezpieczeństwa. Organizacje muszą zapewnić, że ich dostawcy spełniają określone standardy bezpieczeństwa, są zdolni do raportowania incydentów oraz prowadzenia audytów zgodności. Kontrakty muszą

Wymogi regulacyjne nakładają również obowiązki na banki w zakresie zarządzania relacjami z dostawcami usług IT. Dostosowanie do regulacji takich jak NIS2, DORA i UKSC wymaga od banków nie tylko wewnętrznego zarządzania ryzykiem, ale także nadzoru nad podmiotami zewnętrznymi, z którymi współpracują. Jednym z kluczowych aspektów jest konieczność zawierania umów z dostawcami, które uwzględniają wymogi regulacyjne dotyczące cyberbezpieczeństwa.

Niezgodność z regulacjami takimi jak DORA, UKSC, RODO czy NIS2 może prowadzić do poważnych konsekwencji prawnych oraz finansowych dla instytucji bankowych.

jasno określać odpowiedzialności obu stron w zakresie zarządzania ryzykiem cybernetycznym oraz procedur postępowania w razie incydentu. Banki są zobowiązane do prowadzenia regularnych ocen bezpieczeństwa dostawców. Obejmuje to zarówno wstępne oceny przed rozpoczęciem współpracy, jak i cykliczne audyty w trakcie jej trwania. Na przykład w kontekście DORA, banki muszą zapewnić, że dostawcy kluczowych usług IT posiadają adekwatne systemy zarządzania ryzykiem oraz są w stanie szybko i skutecznie reagować na zagrożenia. Niewystarczająca kontrola nad dostawcami może prowadzić do poważnych konsekwencji, w tym odpowiedzialności prawnej i finansowej za naruszenia bezpieczeństwa. Kolejnym ważnym aspektem jest zarządzanie ryzykiem w łańcuchu dostaw. Organizacje muszą zidentyfikować wszystkie podmioty zaangażowane w dostarczanie usług i produktów IT oraz ocenić ryzyko związane z każdym z nich. Należy uwzględnić nie tylko bezpośrednich dostawców, ale także ich podwykonawców. Zgodnie z regulacjami, firmy podlegające im powinny posiadać mechanizmy minimalizujące ryzyko związane z łańcuchem dostaw, takie jak segmentacja sieci, redundancja systemów oraz plany ciągłości działania. Regulacje promują również rozwój współpracy pomiędzy instytucjami finansowymi a dostawcami usług IT. Dobra komunikacja i partnerstwo oparte na zaufaniu są kluczowe dla skutecznego zarządzania ryzykiem.

Niezgodność z regulacjami takimi jak DORA, UKSC, RODO czy NIS2 może prowadzić do poważnych konse-

kwencji prawnych oraz finansowych dla instytucji bankowych. Przede wszystkim, brak spełnienia wymogów dotyczących zarządzania ryzykiem, ochrony danych osobowych oraz raportowania incydentów cybernetycznych może skutkować nałożeniem wysokich kar pieniężnych. Za naruszenie RODO banki mogą zostać ukarane grzywną do 20 milionów euro lub 4% rocznego globalnego obrotu, w zależności od tego, która kwota jest wyższa. Podobnie, nieprzestrzeganie NIS2 może prowadzić do sankcji finansowych, a także do nałożenia obowiązku wdrożenia odpowiednich środków naprawczych pod nadzorem organów regulacyjnych. Dodatkowo, DORA przewiduje kary za brak odpowiednich mechanizmów zarządzania ryzykiem cyfrowym i testowania odporności operacyjnej, co może nie tylko wpłynąć na kondycję finansową instytucji, ale również zaszkodzić jej reputacji na rynku. Konsekwencje te mają na celu zmobilizowanie instytucji finansowych do priorytetowego traktowania kwestii cyberbezpieczeństwa i zapewnienia zgodności z obowiązującymi regulacjami.

W Polsce na przestrzeni ostatnich lat na banki nałożono kilka znaczących kar związanych z naruszeniami regulacji dotyczących ochrony danych osobowych, przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz bezpieczeństwa informacji. Polskie organy regulacyjne coraz intensywniej monitorują przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych i bezpieczeństwa w sektorze bankowym, a banki, które nie spełniają wymogów, muszą liczyć się z surowymi konsekwencjami finansowymi i reputacyjnymi. ■

DYREKTYWA NIS 2: NOWE STANDARDY BEZPIECZEŃSTWA W ERZE CYFROWEJ

Rewolucja informatyczna doprowadziła do powstania przestrzeni teleinformatycznej, znanej również jako cyberprzestrzeń. Cyberprzestrzeń charakteryzuje się następującymi cechami: niezależnością od miejsca, czasu, odległości czy granic, jak również częściową anonimowością i ograniczoną możliwością ustalenia sprzętu, z którego się korzysta¹.

Rozwój cyberprzestrzeni zmusił użytkowników do zabezpieczania swoich sieci komputerowych, urządzeń i oprogramowania przed uszkodzeniami, atakami oraz nieautoryzowanym dostępem, co określa się terminem „cyberbezpieczeństwo”².

WOJCIECH KAPICA

*Radca prawny i partner w kancelarii
Lawarton Ługowski Kapica sp.k.
Ekspert w zakresie regulacji sektora finansowego,
systemów zgodności (compliance) oraz etyki
w działalności instytucji finansowych.*

NATALIA ROSIAK

*Adwokat w kancelarii Lawarton Ługowski Kapica sp.k. specjalizująca się
w systemach zgodności (compliance). Absolwentka Wydziału Prawa
i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (2009).
Jest certyfikowanym Approved Compliance Officer (ACO),
Approved Compliance Expert (ACE) oraz Approved Whistleblowing
Compliance Officer (AWBO) Instytutu Compliance.*

^[1] T.R. Aleksandrowicz, *Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni ze stanowiska prawa międzynarodowego*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2016, nr 15, s. 12.

^[2] S. Woszek, *Cyberbezpieczeństwo państw w XXI w na przykładzie Rzeczypospolitej Polskiej*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2022, nr 27, s. 200.

Cyberbezpieczeństwo odnosi się do procesu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania w cyberprzestrzeni całego państwa, jego struktur, a także osób fizycznych i prawnych, w tym przedsiębiorców i innych podmiotów nieposiadających osobowości prawnej. Obejmuje ono ochronę systemów teleinformatycznych i zasobów informacyjnych, które znajdują się w ich posiadaniu, w ramach globalnej cyberprzestrzeni³.

W Polsce podstawowym aktem prawnym, który reguluje obszar cyberbezpieczeństwa, jest ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa⁴. Ustawą tą wdrożono do systemu prawnego dyrektywę 2016/1148 w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii⁵, zwaną **Dyrektywą NIS**. W zakresie cyberbezpieczeństwa obowiązuje obecnie dyrektywa 2022/2555 w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, uchylająca dyrektywę NIS⁶, zwana **Dyrektywą NIS 2**. Dyrektywa NIS 2 rozwija rozwiązania wprowadzone przez swoją poprzedniczkę, Dyrektywę NIS, oferując bardziej szczegółowe regulacje, które mają na celu dalsze zwiększenie odporności i zdolności reagowania na incydenty. Zgodnie z art. 45 Dyrektywy NIS 2 wchodzi ona w życie 20. dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym UE. Natomiast zgodnie z art. 41 tej dyrektywy w ciągu 21 miesięcy od daty wejścia w życie Dyrektywy NIS 2 (tj. styczeń 2025) państwa członkowskie muszą przyjąć i opublikować przepisy niezbędne do wykonania Dyrektywy NIS 2. W przypadku Polski będzie to nowa ustawa lub nowelizacja obowiązującej ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz nowe lub zno-

welizowane akty wykonawcze. W przeszłości zdarzały się opóźnienia we wdrażaniu dyrektyw, ale terminowe, a nawet szybsze niż przewidziane 21 miesięcy (zgodnie z art. 41 Dyrektywy NIS 2), wdrożenie tej dyrektywy jest wysoce pożądane. Jest to istotne zarówno ze względu na rosnącą liczbę naruszeń cyberbezpieczeństwa, w tym różnorodnych ataków hakerskich, jak i z uwagi na obecną sytuację geopolityczną w Europie, w tym konflikt między Ukrainą a Rosją⁷.

■ ZNACZENIE DYREKTYWY NIS 2 DLA BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

Załącznik I Dyrektywy NIS 2 wśród sektorów kluczowych, do których adresowana jest ta dyrektywa, wymienia wprost bankowość, rozumianą jako instytucje kredytowe zgodnie z definicją w art. 4 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013⁸. W związku z tym ilekroć w Dyrektywie NIS 2 jest mowa o podmiotach kluczowych, należy przez to rozumieć także banki spółdzielcze. Oznacza to, że banki spółdzielcze podlegają ścisłym regulacjom w zakresie cyberbezpieczeństwa.

■ OBOWIĄZKI RAPORTOWANIA INCYDENTÓW

Art. 6 pkt. 6 Dyrektywy NIS 2 stanowi, że „incydent” oznacza zdarzenie naruszające dostępność, autentyczność, integralność lub poufność przechowywanych, przekazywanych lub przetwarzanych danych lub usług oferowanych przez sieci i systemy informatyczne lub dostępnych za ich

^[3] C. Banasiński, *Podstawowe pojęcia i podstawy prawne bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni*, w: *Cyberbezpieczeństwo. Zarys wykładu*, C. Banasiński (red.), Warszawa 2018, s. 31.

^[4] Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1369, ze zm.).

^[5] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (Dz. Urz. UE L 194 z 19 VII 2016 r.).

^[6] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148 (Dz.U. L 333 z 27.12.2022).

^[7] M. Rogalski, *Bezpieczeństwo sieci i usług łączności elektronicznej w prawie Unii Europejskiej oraz w prawie polskim*, Oficyna Wydawnicza Uczelni Łazarskiego, Warszawa 2024, s. 37-38.

^[8] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

Banki spółdzielcze muszą implementować i utrzymywać systemy zarządzania ryzykiem, które są zgodne z nowymi standardami Dyrektywy NIS 2. Obejmuje to m.in. ocenę ryzyka związanego z cyberbezpieczeństwem, implementację odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych oraz regularne audyty bezpieczeństwa.

pośrednictwem. Zgodnie z art. 23 ust. 1 Dyrektywy NIS 2 każde państwo członkowskie powinno zapewnić, aby podmioty kluczowe i ważne, bez zbędnej zwłoki zgłaszały swojemu właściwemu CSIRT⁹ lub, jeżeli ma to zastosowanie, swojemu właściwemu organowi, incydent mający istotny wpływ na świadczenie przez nie usług, o którym mowa w art. 21 ust. 3 Dyrektywy NIS 2 (poważny incydent). Incydent uznaje się za poważny, jeżeli:

- spowodował lub może spowodować dotkliwe zakłócenia operacyjne usług lub straty finansowe dla danego podmiotu;
- wpłynął lub jest w stanie wpłynąć na inne osoby fizyczne lub prawne, powodując znaczne szkody majątkowe i niemajątkowe.

W stosownych przypadkach dane podmioty bez zbędnej zwłoki powinny powiadamiać odbiorców swoich usług o poważnych incydentach, które mogą mieć niekorzystny wpływ na świadczenie tych usług. Każde państwo członkowskie powinno zapewnić, aby podmioty te zgłaszały m. in. informacje umożliwiające CSIRT lub, jeżeli ma

to zastosowanie, właściwemu organowi ustalenie transgranicznego wpływu incydentu.

Raportowanie incydentów przez banki spółdzielcze ma ogromne znaczenie na świadczone przez nich usługi bankowe. Banki spółdzielcze są kluczowym elementem infrastruktury krytycznej, a incydenty cybernetyczne mogą zakłócić stabilność finansową. Obowiązek raportowania pomaga w monitorowaniu i analizie zagrożeń, co z kolei zwiększa bezpieczeństwo całego sektora finansowego. Raportowanie incydentów umożliwia szybkie reagowanie na cyberzagrożenia. Dzięki temu można wdrażać środki zaradcze, które ograniczają negatywne skutki ataków. Banki spółdzielcze, które raportują incydenty i wykazują proaktywność w zakresie cyberbezpieczeństwa, budują zaufanie wśród swoich klientów. Klienci są bardziej skłonni powierzyć swoje finanse instytucji, która otwarcie komunikuje się o kwestiach bezpieczeństwa i podejmuje działania w celu ochrony ich danych. Analiza zgłoszonych incydentów pozwala bankom spółdzielczym na lepsze zrozumienie rodzajów zagrożeń, z jakimi mogą się spotkać. To z kolei umożliwia dostosowywanie strategii i systemów bez-

^[9] Zgodnie z art. 1 Dyrektywy NIS 2 są to zespoły reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego.

pieczeństwa, aby skuteczniej chronić się przed przyszłymi atakami.

■ WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Art. 21 Dyrektywy NIS 2 określa środki zarządzania ryzykiem w cyberbezpieczeństwie. Zgodnie z art. 21 ust. 1 Dyrektywy NIS 2 państwa członkowskie powinny zapewnić, aby podmioty kluczowe i ważne wprowadzały odpowiednie i proporcjonalne środki techniczne, operacyjne i organizacyjne w celu zarządzania ryzykiem dla bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych wykorzystywanych przez te podmioty do prowadzenia działalności lub świadczenia usług oraz w celu zapobiegania wpływowi incydentów na odbiorców ich usług lub na inne usługi bądź minimalizowania takiego wpływu. Przy uwzględnieniu najnowszego stanu wiedzy oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednich norm europejskich i międzynarodowych, a także kosztów wdrożenia, środki, o których mowa powyżej, zapewniają poziom bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych odpowiedni do istniejącego ryzyka. Oceniając proporcjonalność tych środków, należy uwzględnić stopień narażenia podmiotu na ryzyko, wielkość podmiotu i prawdopodobieństwo wystąpienia incydentów oraz ich dotkliwość, w tym ich skutki społeczne i gospodarcze.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 Dyrektywy NIS 2, środki, o których mowa w art. 21 ust. 1 Dyrektywy NIS 2, bazują na podejściu uwzględniającym wszystkie zagrożenia i mającym na celu ochronę sieci i systemów informatycznych oraz środowiska fizycznego tych systemów przed incydentami, i obejmują co najmniej następujące elementy:

- politykę analizy ryzyka i bezpieczeństwa systemów informatycznych;
- obsługę incydentu;
- ciągłość działania, np. zarządzanie kopiami zapasowymi i przywracanie normalnego działania po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej, i zarządzanie kryzysowe;
- bezpieczeństwo łańcucha dostaw, w tym aspekty związane z bezpieczeństwem dotyczące stosunków między każdym podmiotem a jego bezpośrednimi dostawcami lub usługodawcami;
- bezpieczeństwo w procesie nabywania, rozwoju i utrzymania sieci oraz systemów informatycznych, w tym postępowanie w przypadku podatności i ich ujawnianie;
- polityki i procedury służące ocenie skuteczności środków zarządzania ryzykiem w cyberbezpieczeństwie;
- podstawowe praktyki cyberhigieny i szkolenia w zakresie cyberbezpieczeństwa;
- polityki i procedury stosowania kryptografii i, w stosownych przypadkach, szyfrowania;
- bezpieczeństwo zasobów ludzkich, politykę kontroli dostępu i zarządzanie aktywami;
- w stosownych przypadkach – stosowanie uwierzytelniania wieloskładnikowego lub ciągłego, zabezpieczonych połączeń głosowych, tekstowych i wideo oraz zabezpieczonych systemów łączności wewnątrz podmiotu w sytuacjach nadzwyczajnych.

Banki spółdzielcze muszą implementować i utrzymywać systemy zarządzania ryzykiem, które są zgodne z nowymi standardami Dyrektywy NIS 2. Obejmuje to m.in.: ocenę ryzyka związanego z cyberbezpieczeństwem, implementację odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych oraz regularne audyty bezpieczeństwa. Cyberataki i inne incydenty mogą prowadzić do znacznych strat finansowych, zarówno bezpośrednio (np. przez kradzież środków), jak i pośrednio (np. przez utratę reputacji). Zarządzanie ryzykiem pomaga bankom spółdzielczym zminimalizować te straty poprzez wczesne wykrywanie i odpowiednią reakcję na zagrożenia. Banki spółdzielcze przechowują i przetwarzają ogromne ilości

wrażliwych danych, w tym dane osobowe klientów. Wymogi dotyczące zarządzania ryzykiem pomagają chronić te dane przed naruszeniami, co jest nie tylko prawnym obowiązkiem, ale także kluczowe dla utrzymania zaufania klientów.

■ WYMOGI W ZAKRESIE SZKOLEŃ I ŚWIADOMOŚCI

Dyrektywa NIS 2 podkreśla potrzebę podnoszenia świadomości w zakresie cyberbezpieczeństwa wśród pracowników banków spółdzielczych. Banki spółdzielcze, jako podmioty kluczowe, zgodnie z 89 motywem preambuły Dyrektywy NIS 2, powinny przyjąć szeroki wachlarz podstawowych praktyk dotyczących cyberhigieny, takich jak organizowanie szkoleń dla pracowników oraz szerzenie wiedzy na temat cyberzagrożeń, phishingu lub technik inżynierii społecznej. Ponadto, zgodnie z art. 20 ust. 2 Dyrektywy NIS 2, państwa członkowskie zapewniają, aby członkowie organu zarządzającego podmiotów kluczowych i ważnych, a więc także banków spółdzielczych, mieli obowiązek odbywać regularne szkolenia w celu zdobycia wystarczającej wiedzy i umiejętności pozwalających im rozpoznać ryzyko i ocenić praktyki zarządzania ryzykiem w cyberbezpieczeństwie oraz ich wpływ na usługi świadczone przez dany podmiot, a także zachęcają podmioty kluczowe i ważne do oferowania podobnych szkoleń ich pracownikom.

Wiedza o najlepszych praktykach w zakresie cyberbezpieczeństwa, zdobyta na szkoleniach, pomaga pracownikom w lepszym zabezpieczeniu systemów i danych. To obejmuje stosowanie odpowiednich haseł, unikanie podejrzanych linków i załączników, a także stosowanie zasad bezpiecznego korzystania z internetu i urządzeń. Regularne szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa pomagają w budowaniu kultury bezpieczeństwa w organizacji. Kiedy wszyscy pracownicy, od najwyższego kierownictwa po szeregowych pracowników, rozumieją

i przestrzegają zasad bezpieczeństwa, organizacja jako całość staje się bardziej odporna na cyberzagrożenia.

■ KARY ZA NIEPRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW

Art. 32 Dyrektywy NIS 2 dotyczy środków nadzoru i egzekwowania przepisów dla podmiotów kluczowych. Zgodnie więc z art. 32 ust. 1-2 Dyrektywy NIS 2 państwa członkowskie powinny zapewnić, aby środki nadzoru lub egzekwowania przepisów nakładane na podmioty kluczowe w odniesieniu do obowiązków określonych w niniejszej dyrektywie były skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające, stosownie do okoliczności każdego indywidualnego przypadku. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wykonując uprawnienia nadzorcze wobec podmiotów kluczowych, właściwe organy były uprawnione do objęcia tych podmiotów co najmniej:

- kontrolami na miejscu i nadzorem zdalnym, w tym wyrwykowymi kontrolami prowadzonymi przez przeszkolonych specjalistów;
- regularnymi ukierunkowanymi audytami bezpieczeństwa prowadzonymi przez niezależną instytucję lub właściwy organ;
- audytami doraźnymi, w tym w uzasadnionych przypadkach w związku z wystąpieniem poważnego incydentu lub z naruszeniem niniejszej dyrektywy przez podmiot kluczowy;
- skanami bezpieczeństwa na podstawie obiektywnych, niedyskryminacyjnych, sprawiedliwych i przejrzystych kryteriów szacowania ryzyka, w razie potrzeby we współpracy z danym podmiotem;
- wnioskami o udzielenie informacji niezbędnych do oceny środków zarządzania ryzykiem w cyberbezpieczeństwie przyjętych przez dany podmiot, w tym udokumentowanej polityki cyberbezpieczeństwa, a także zgodności z obowiązkiem przedkładania informacji właściwym organom zgodnie z art. 27;

Dyrektywa NIS 2 podkreśla potrzebę podnoszenia świadomości w zakresie cyberbezpieczeństwa wśród pracowników banków spółdzielczych. Banki spółdzielcze, jako podmioty kluczowe, zgodnie z 89 motywem preambuły Dyrektywy NIS 2, powinny przyjąć szeroki wachlarz podstawowych praktyk dotyczących cyberhigieny, takich jak organizowanie szkoleń dla pracowników oraz szerzenie wiedzy na temat cyberzagrożeń, phishingu lub technik inżynierii społecznej.

- wnioskami o udzielenie dostępu do danych, dokumentów i informacji koniecznych do wykonywania ich zadań nadzorczych;
- wnioskami o przedstawienie dowodów realizacji polityki cyberbezpieczeństwa, takich jak wyniki audytu bezpieczeństwa przeprowadzonego przez wykwalifikowanego audytora oraz odpowiednie dowody.

Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby administracyjne kary pieniężne nakładane na podmioty kluczowe i ważne zgodnie z art. 34 Dyrektywy NIS 2 za naruszenia niniejszej dyrektywy były skuteczne, proporcjonalne i odstraszające, stosownie do okoliczności każdego indywidualnego przypadku. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby podmioty kluczowe, które naruszają postanowienia art. 21 lub 23 Dyrektywy NIS 2, podlegały zgodnie z art. 34 ust. 2 i 3 Dyrektywy NIS 2 administracyjnym karom pieniężnym w maksymalnej wysokości co najmniej 10 000 000 EUR lub co najmniej 2% łącznego rocznego światowego obrotu w poprzednim

roku obrotowym przedsiębiorstwa, do którego należy podmiot kluczowy, przy czym zastosowanie ma kwota wyższa.

■ PODSUMOWANIE

Dyrektywa NIS 2 jest krokiem milowym w rozwoju europejskiego systemu cyberbezpieczeństwa. Jej wprowadzenie podkreśla znaczenie ochrony kluczowej infrastruktury i usług w erze cyfrowej. Wdrożenie Dyrektywy NIS 2 wiąże się z koniecznością poniesienia kosztów zarówno przez podmioty zobowiązane do przestrzegania jej przepisów, jak i przez organy państwowe. Większość nowych obowiązków nałożonych przez Dyrektywę NIS 2 to zadania organizacyjne, takie jak zasady komunikacji, raportowania, kontroli, analizy ryzyka i zarządzania tym ryzykiem. Koszty związane z realizacją tych obowiązków, przy odpowiednim zarządzaniu cyberbezpieczeństwem, będą znacznie niższe niż potencjalne koszty związane z wystąpieniem incydentów bezpieczeństwa¹⁰. ■

^[10] M. Rogalski, *Bezpieczeństwo sieci i usług łączności elektronicznej w prawie Unii Europejskiej oraz w prawie polskim*, Oficyna Wydawnicza Uczelni Łazarskiego, Warszawa 2024, s. 38.

JAK KLIENCI I KADRA ZARZĄDZAJĄCA POSTRZEGAJĄ INNOWACJE W BANKOWOŚCI SPÓŁDZIELCZEJ?

Innowacje wprowadzane przez banki powinny przyczyniać się do usprawnienia ich funkcjonowania poprzez ograniczenie kosztów i zwiększenie elastyczności oraz efektywności ich działania. W szczególności innowacje cyfrowe wpływają na działalność banków, a przez to na ich modele biznesowe i sposób świadczenia usług.

W przypadku banków spółdzielczych wprowadzanie innowacji może być ograniczone ich zasobami finansowymi. Nie zmienia to jednak faktu, że instytucje te muszą sprostać konkurencji i podążać w kierunku ciągłego udoskonalania. Dlatego ważne jest umiejętne wprowadzanie zmian. Największy potencjał mają więc innowacje spójne z celami i obszarami funkcjonowania banków spółdzielczych, które uwzględniają ich specyfikę działania.

DR ANNA NOWACKA

*Adiunkt w Zakładzie Ekonomii i Finansów
Akademia Mazowiecka w Płocku*

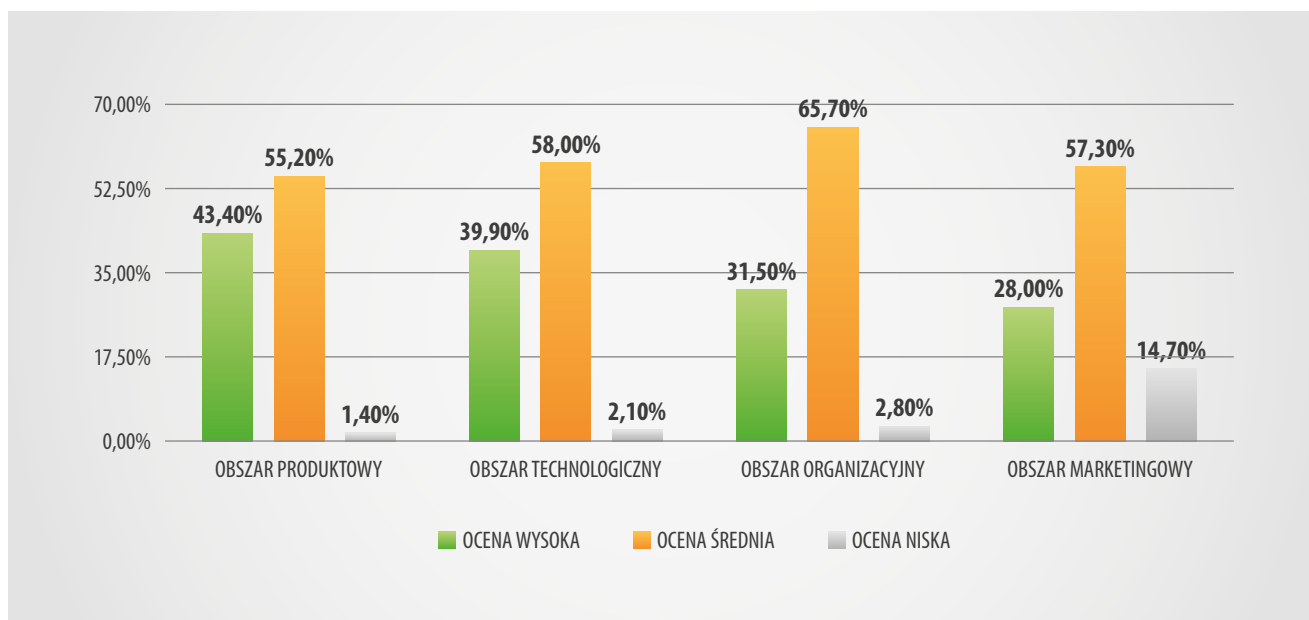
W tym kontekście pojawiają się więc pytania: w jaki sposób banki spółdzielcze, funkcjonujące w określonych uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych, próbują sprostać aktualnym wyzwaniom, w szczególności w zakresie cyfryzacji. Ponadto, czy wprowadzają innowacje i w jakim zakresie, czy są one spójne z oczekiwaniami otoczenia. Jak wdrażanie nowych rozwiązań jest oceniane przez klientów?

Te pytania stanowiły przyczynek do przeprowadzenia badania ankietowego wśród klientów i kadry zarządzającej na temat innowacyjności banków spółdzielczych¹.

Poproszono kadrę zarządzającą bankami spółdzielczymi o ocenę innowacyjności banków spółdzielczych w czterech obszarach: innowacje produktowe, procesowe, organizacyjne i marketingowe. Jest to najpopularniejsza klasyfikacja innowacji, stosowana w opracowaniach OECD oraz Eurostatu.

Obszarami, które uzyskały najwyższy odsetek ocen wysokich, są: obszar produktowy i technologiczny, które są ściśle ze sobą powiązane. Banki spółdzielcze inwestują w nowe technologie, takie jak platformy cyfrowe, aplikacje mobilne czy systemy bezpieczeństwa, które przyczyniają się do unowocześniania oferty produktowej. W tych dwóch przypadkach ocen niskich było bardzo mało. Rozkład odpowiedzi może również wskazywać ukierunkowanie banków spółdzielczych na innowacje produktowe i technologiczne. Z kolei najniżej został oceniony obszar marketingowy, co może sugerować niedostateczne wykorzystanie nowych dostępnych narzędzi marketingowych, np. mediów społecznościowych. Obszar organizacyjny uzyskał najwięcej not średnich, co może sugerować, że banki wdrażają i poprawiają efektywność swojego funkcjonowania, ale nie na tyle, by uzyskać wysoką ocenę. Jest to obszar, który mógłby skorzystać na dalszych

WYKRES 1. OPINIA KADRY ZARZĄDZAJĄCEJ NA TEMAT POZIOMU INNOWACYJNOŚCI BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

Źródło: opracowano na podstawie wyników badania ankietowego (N=143).

⁽¹⁾ Badania ankietowe przeprowadzono w ramach projektu badawczego „Innowacje w sektorze banków spółdzielczych a ograniczanie wykluczenia społecznego”, na próbie 1502 klientów i 143 banków spółdzielczych.

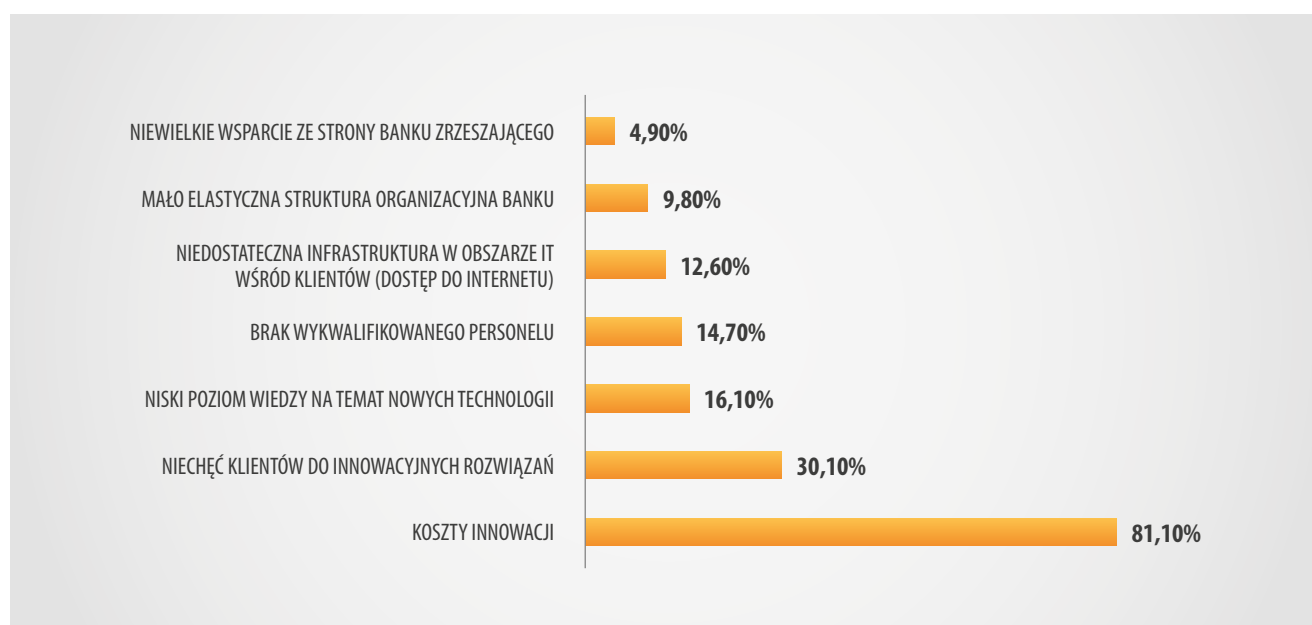

innowacjach. Z drugiej strony, innowacje organizacyjne mogą nie stanowić obszaru priorytetowego dla banków spółdzielczych.

Taki rozkład odpowiedzi dla ocen poziomu innowacyjności wynika również z ograniczeń banków spółdzielczych, na które zwraca uwagę kadra zarządzająca (wykres 2).

personelu – 14,7% oraz niedostateczna infrastruktura w obszarze IT wśród klientów (dostęp do Internetu, posiadanie komputera i innych urządzeń mobilnych) – 12,6% odpowiedzi. W mniejszym stopniu reprezentanci banków spółdzielczych wymienili takie bariery jak: mało elastyczna struktura organizacyjna banku – 9,8% oraz niewielkie wsparcie ze strony banku zrzeszającego

WYKRES 2. OPINIA KADRY ZARZĄDZAJĄCEJ NA TEMAT CZYNNIKÓW UTRUDNIAJĄCYCH WDRAŻANIE INNOWACJI W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego (N=143, każdy z respondentów mógł wskazać maksymalnie trzy).

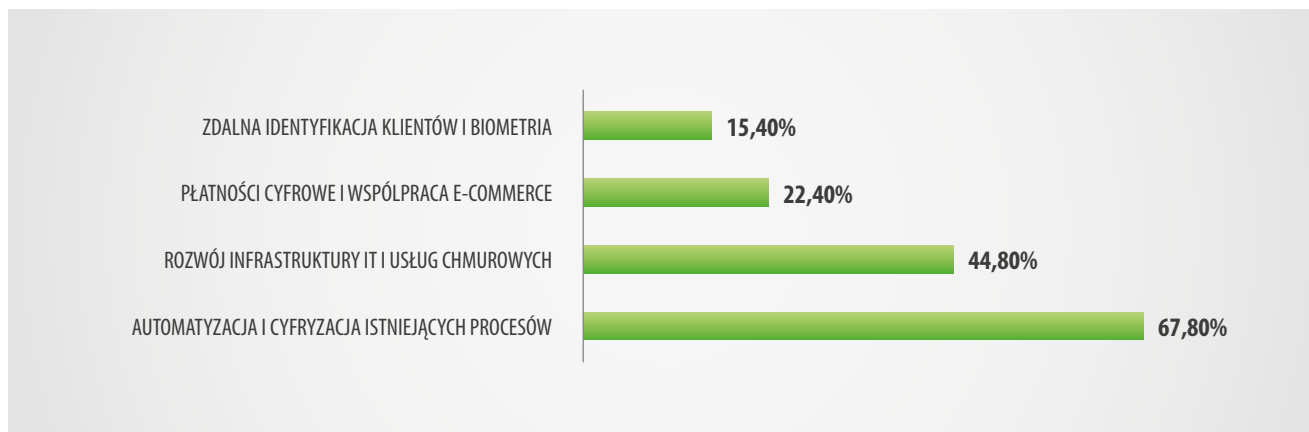
Najpoważniejszą barierą wdrażania innowacji w bankach spółdzielczych są niewątpliwie koszty ich wprowadzania. Taką opinię wyraziło aż 81,1% respondentów. Drugą z istotnych przeszkód utrudniających wdrażanie innowacji, wskazaną przez 30,1% ankietowanych, jest niechęć klientów banków spółdzielczych do innowacyjnych rozwiązań. Inne istotne czynniki mogące utrudniać lub spowalniać wprowadzanie innowacji w tych instytucjach to także: niski poziom wiedzy na temat nowych technologii – 16,1% wskazań, brak wykwalifikowanego

– 4,9%. Przedstawione wyniki oznaczają, że banki spółdzielcze napotykać wiele przeszkód na drodze do wdrożenia innowacji, począwszy od kwestii finansowych, przez bariery technologiczne i edukacyjne, aż po ograniczenia organizacyjne.

Mimo wielu ograniczeń i barier o charakterze finansowym, organizacyjnym, zasobowym oraz mentalnym, banki spółdzielcze planują w najbliższym czasie wprowadzać nowe rozwiązania w różnych obszarach swojej działalności (wykres 3).

WYKRES 3. OPINIA KADRY ZARZĄDZAJĄCEJ NA TEMAT PLANOWANYCH INNOWACJI W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego (N=143, każdy z respondentów mógł wskazać maksymalnie trzy).

W planach większości banków spółdzielczych – 67,8% są kolejne działania ukierunkowane na automatyzację i cyfryzację istniejących procesów. Rozwój infrastruktury IT i usług chmurowych wskazało 44,8% przedstawicieli banków. Wprowadzenie płatności cyfrowych i współpracę z e-commerce zamierza implementować – 22,4% badanych banków spółdzielczych, natomiast zdalną identyfikacją klientów i biometrię – 15,4%. Banki spółdzielcze aktywnie przygotowują

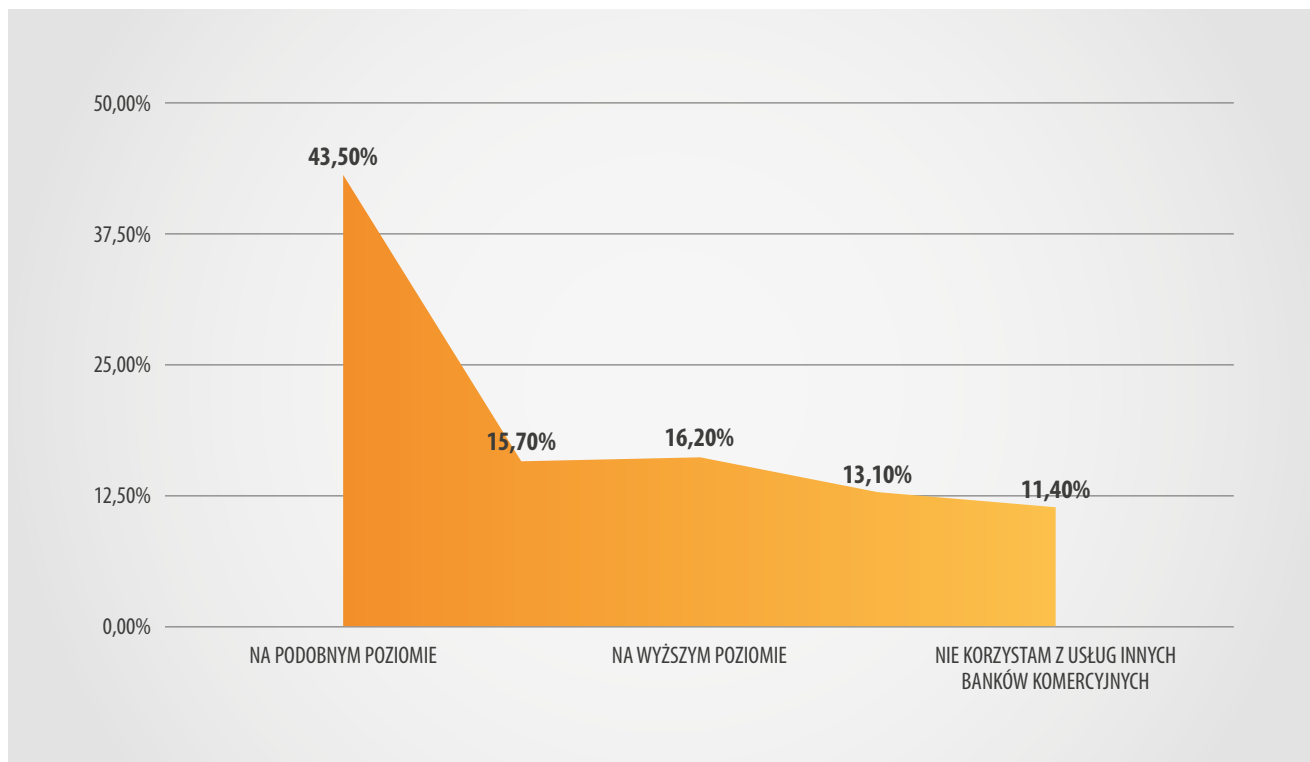
się do wprowadzenia szeregu innowacji technologicznych. Priorytetem jest automatyzacja i cyfryzacja procesów, ale istotne są także inwestycje w infrastrukturę IT, usługi chmurowe, płatności cyfrowe oraz zdalna identyfikacja klientów.

Pozostaje kwestia oceny działań banków spółdzielczych przez otoczenie, a w szczególności klientów. Punktem odniesienia oceny poziomu innowacyjności banków spółdzielczych były banki komercyjne.

Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, szczególnie w obszarze produktowym i technologicznym powinno odbywać się na poziomie zarządów, ze względu na uwarunkowania wewnętrzne działalności banków, w szczególności ich zasoby finansowe oraz wysokie koszty inwestycji w obszarze produktowym i technologicznym. Poza tym ujednolicenie systemów informatycznych, z których korzystają banki i na których opiera się świadczenie wielu usług, ułatwia nie tylko działalność banków, ale również dostęp do usług dla klientów. Dlatego też działania, które zostały już podjęte w ostatnich latach, wydają się słuszną decyzją.

WYKRES 4. OPINIA KLIENTÓW NA TEMAT POZIOMU INNOWACYJNOŚCI BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH W ODNIESIENIU DO BANKÓW KOMERCYJNYCH

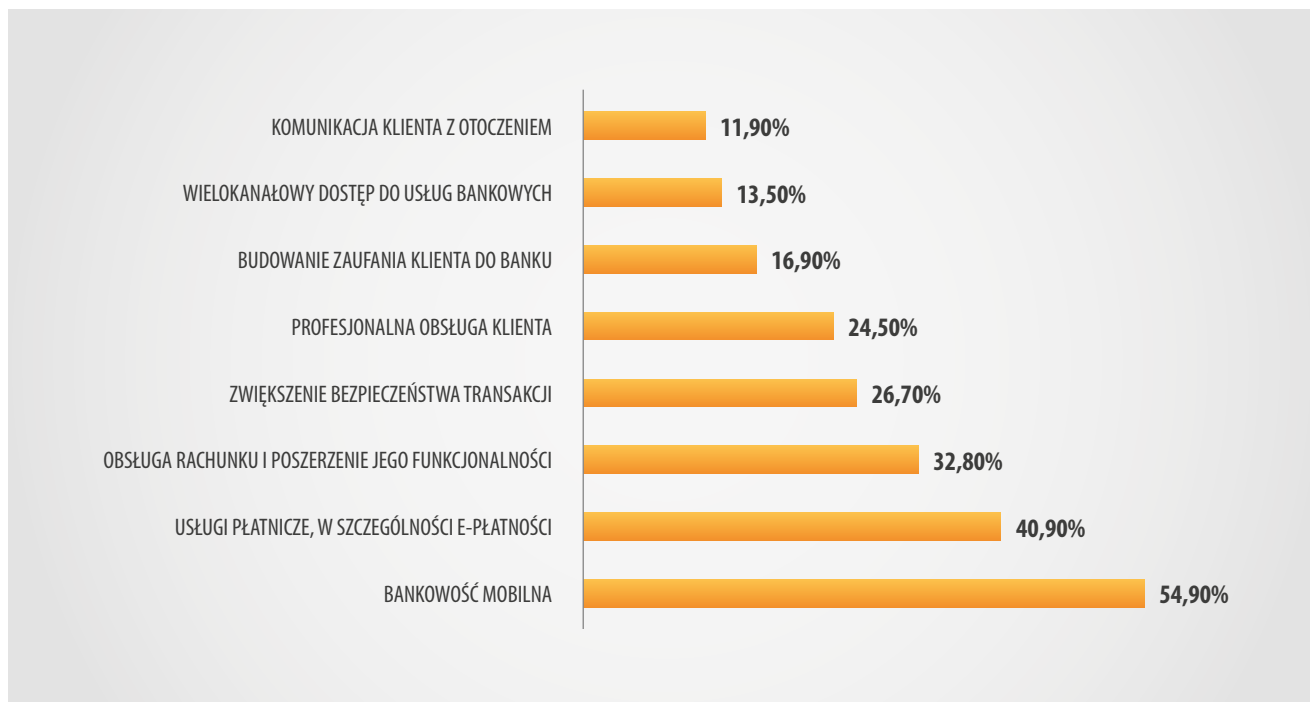
Źródło: opracowano na podstawie wyników badania ankietowego (N=1502).

Przede wszystkim, prawie połowa respondentów (43,5%) uważa, że poziom innowacyjności banków spółdzielczych jest na podobnym poziomie, co w przypadku innych banków komercyjnych. Taki wynik oznacza, że banki spółdzielcze z powodzeniem konkurują na rynku, wprowadzając nowoczesne rozwiązania, które odpowiadają na oczekiwania ich klientów. Co więcej, 16,2% ankietowanych uznaje, że banki spółdzielcze są nawet bardziej innowacyjne niż konkurenci. Wskazuje to na grupę klientów, która szczególnie ceni i docenia wysiłki tych instytucji w dążeniu do nowoczesności. Jest to też grupa stałych klientów, którzy doceniają te banki w związku z przywiązaniem do ich usług i brakiem możliwości porównania i wiedzy na temat oferty i usług świadczonych przez banki komercyjne. Zbliżony odsetek badanych respondentów – 15,7% ocenia poziom innowacyjności banków spółdzielczych jako niższy niż banków komercyjnych.

To pokazuje, że istnieje obszar do poprawy, który banki spółdzielcze mogą rozważyć w swoich strategiach na przyszłość. 13,1% ankietowanych stwierdziło, że trudno im ocenić poziom innowacyjności banków spółdzielczych w porównaniu do innych banków, co może wynikać z braku doświadczenia z innymi bankami lub niewystarczającej wiedzy na temat technologii bankowych. Na koniec, 11,4% respondentów stwierdziło, że nie korzysta z usług innych banków komercyjnych, co oznacza, że ich ocena jest oparta wyłącznie na doświadczeniach z bankiem spółdzielczym. Większość klientów banków spółdzielczych uważa, że usługi banków spółdzielczych są na podobnym poziomie innowacyjności w porównaniu do banków komercyjnych.

Klienci banków spółdzielczych wskazali także obszary, w których (w ostatnich latach) nastąpił największy rozwój innowacji w tych instytucjach.

WYKRES 5. OPINIA KLIENTÓW NA TEMAT OBSZARÓW INNOWACYJNOŚCI W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH

Źródło: opracowano na podstawie wyników badania ankietowego (N=1502).

Wyniki badań odzwierciedlają proces ewolucji sektora bankowego, zmierzający w stronę cyfryzacji i mobilności. Zdaniem ponad połowy badanych respondentów – 54,9% największy rozwój innowacji nastąpił w obszarze bankowości mobilnej. Dostęp do banku za pośrednictwem telefonu, niezależnie od miejsca i czasu, umożliwia wygodne zarządzanie finansami, co docenili klienci. Kolejnym obszarem, który w ocenie respondentów doświadczył znaczącego rozwoju, są usługi płatnicze, a w szczególności e-płatności (40,9% odpowiedzi). Łatwość i szybkość płatności elektronicznych, czy to za pośrednictwem transakcji online, czy płatności zbliżeniowych kartą czy telefonem, niezmiernie ułatwia codzienne transakcje. 32,8% badanych klientów banków spółdzielczych dostrzega również postęp w obszarze obsługi rachunku i poszerzenia jego funkcjonalności. Zrozumiałe jest, że klienci cenią sobie możliwość dostosowania usług bankowych do swoich indywidualnych potrzeb i oczekiwań. Zwiększenie bez-

pieczeństwa transakcji (26,7%) oraz profesjonalna obsługa klienta (24,5%) to kolejne obszary, w których klienci dostrzegli postęp innowacji. Bezpieczeństwo finansowe jest dla klientów niezwykle istotne, a innowacje w tym obszarze zdecydowanie budują zaufanie do banku. Z kolei wysokiej jakości obsługa klienta to klucz do utrzymania zadowolonych klientów, nawet w dobie automatyzacji i cyfryzacji. Budowanie zaufania klienta do banku (16,9%), wielokanałowy dostęp do usług bankowych (13,5%) oraz komunikacja z klientem i otoczeniem (11,9%) to obszary, które zdaniem respondentów również doświadczyły innowacji, choć na nieco mniejszą skalę. Rozwój technologiczny, a w szczególności mobilność i płatności elektroniczne, są obszarami, które najbardziej rozwijały się w ostatnich latach w bankach spółdzielczych, a zaufanie do banku, wielokanałowość i komunikacja z klientem są obszarami, które wciąż oczekują na zwiększenie poziomu innowacyjności.

Prawie połowa respondentów (43,5%) uważa, że poziom innowacyjności banków spółdzielczych jest na podobnym poziomie, co w przypadku innych banków komercyjnych. Taki wynik oznacza, że banki spółdzielcze z powodzeniem konkurują na rynku, wprowadzając nowoczesne rozwiązania, które odpowiadają na oczekiwania ich klientów.

■ PODSUMOWANIE

Samooceena banków spółdzielczych dotycząca poziomu innowacyjności jest dosyć wysoka. Przedstawiciele kadry zarządzającej najwyżej oceniają poziom innowacyjności w zakresie produktowym i technologicznym, co może wynikać z silnych powiązań między tymi obszarami. Bez nowych technologii trudno wprowadzać nowe produkty. Innowacje w procesie zarządzania czy marketingu uzyskały niższe noty. Taka hierarchia poszczególnych obszarów w odniesieniu do innowacyjności sugeruje też strategię działania banków spółdzielczych i ich ukierunkowanie na wdrażanie innowacji przede wszystkim w zakresie produktowym i technologicznym.

Potwierdzeniem wcześniejszych opinii w sprawie innowacji są wskazania klientów banków spółdzielczych w zakresie najbardziej innowacyjnych obszarów. Z rozkładu odpowiedzi wynika, że klienci dostrzegają i doceniają rozwój nowych technologii, szczególnie bankowość mobilną oraz e-płatności. Podkreślają również zmiany, które zaszły w zakresie poszerzenia funkcjonalności rachunku bankowego.

Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, szczególnie w obszarze produktowym i technologicznym powinno odbywać się na poziomie zrzeszeń, ze względu na uwarunkowania wewnętrzne działalności banków, w szczególności ich zasoby finansowe oraz wysokie koszty inwe-

stycji w obszarze produktowym i technologicznym. Poza tym ujednoczenie systemów informatycznych, z których korzystają banki i na których opiera się świadczenie wielu usług, ułatwia nie tylko działalność banków, ale również dostęp do usług dla klientów. Dlatego też działania, które zostały już podjęte w ostatnich latach, wydają się słuszną decyzją.

Inną istotną kwestią jest wielokanałowy dostęp do usług bankowych, co jest postrzegane przez wielu klientów jako atut banków spółdzielczych. Utrzymywanie sieci placówek banków jest szczególnie ważne dla starszych osób, o niższym statusie materialnym, potencjalnie zagrożonych wykluczeniem z dostępu do produktów bankowych. Z drugiej strony wzrasta liczba potencjalnych młodszych klientów, którzy chętnie korzystają z nowoczesnych rozwiązań i oczekują ich w odniesieniu do oferty banku. ■

Artykuł opracowano w ramach projektu badawczego „Innowacje w sektorze banków spółdzielczych a ograniczanie wykluczenia społecznego”, finansowanego ze środków programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” (nr umowy NdS/550697/2022/2022). Partnerem projektu jest Krajowy Związek Banków Spółdzielczych.

Podpis z telefonu?
Już jest!

Czas na
**mobilną
pieczęć**

elektronicznypodpis.pl **KIR.**

MOBILNA E-PIECZĘĆ – BEZPIECZNIEJSZY OBIEG DOKUMENTÓW W INNOWACYJNYM BIZNESIE

KIR udostępnia nowy produkt: kwalifikowaną pieczęć elektroniczną w wersji mobilnej. E-pieczęć umożliwia jednoczesne stemplowanie wielu dokumentów, potwierdza autentyczność ich pochodzenia i zapewnia skuteczną ochronę przed modyfikacją. Warto sprawdzić biznesowe korzyści z wdrożenia e-pieczęci.

■ JAK ZADBAĆ O BEZPIECZEŃSTWO ELEKTRONICZNYCH DOKUMENTÓW I JESZCZE LEPIEJ POUKŁADAĆ CYFROWE PROCESY W FIRMIE?

Kwalifikowana pieczęć to elektroniczny odpowiednik tradycyjnej pieczętki firmowej. Pojęcie zostało wprowadzone w unijnym rozporządzeniu eIDAS z myślą

o podmiotach (firmach, urządach, instytucjach), które dzięki pieczęci mogą autoryzować udostępniane przez siebie dokumenty. W cyfrowym obiegu powszechnie wykorzystuje się już kwalifikowany podpis elektroniczny, który zawiera indywidualne dane osobowe użytkownika podpisującego dokumenty. Pieczęć elektroniczna pełni taką samą funkcję jak podpis elektroniczny, ale wydawana jest dla konkretnego podmiotu. Nie zawiera więc danych

osobowych, a wyłącznie nazwę podmiotu, zgodną z nazwą rejestrową, identyfikator – taki jak NIP czy KRS oraz adres. Za pomocą pieczęci można potwierdzić, że podpisane dokumenty powstały faktycznie w danej firmie. Dokument, opatrzone firmową pieczęcią, odbiorca może w łatwy sposób zweryfikować, tj. potwierdzić czy nie został zmodyfikowany oraz czy pochodzi z pewnego źródła.

Pieczęć elektroniczna znajduje zastosowanie w różnych obszarach działalności w każdej organizacji, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym. Służy do autoryzowania regulaminów, e-faktur, dokumentów księgowych, zaświadczeń, sprawozdań oraz oficjalnej korespondencji. Można ją stosować w komunikacji z klientami i partnerami, sygnować firmowe dokumenty i faktury elektroniczne. Dzięki e-pieczęci można jednocześnie stemplować wiele dokumentów. Korzystanie z e-pieczęci pozwala na redukcję kosztów operacyjnych i przyspiesza obsługę klienta. Pieczęć będzie również wspierać wdrożenie regulacji dotyczącej KSeF. Warto podkreślić, że kwalifikowana pieczęć elektroniczna ma zastosowanie i jest honorowana we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Z badań wynika, że w 2023 roku dwie na trzy firmy (66% firm) doświadczyły incydentów związanych z bezpieczeństwem danych¹. W latach 2013-2022 liczba naruszeń danych wzrosła trzykrotnie, a w 2023 roku wykradzono 2,6 miliarda informacji². – *Postępująca cyfryzacja wiąże się ze wzrostem wymagań w zakresie bezpieczeństwa informacji. Równoległe rośnie zapotrzebowanie na nowoczesne narzędzia autoryzacji i potwierdzania autentyczności dokumentów. Mobilna, kwalifikowana pieczęć elektroniczna jest wygodnym narzędziem dla każdej firmy i organizacji, która chce posługiwać się autoryzowanymi dokumentami, z gwarancją źródła pochodzenia* – mówi Elżbieta Włodarczyk, dyrektor Linii biznesowej podpis elektroniczny w KIR.

MOBILNA PIECZĄTKA W KAŻDEJ FIRMIE

Kwalifikowaną e-pieczęć KIR udostępnia w różnych wariantach:

- **Pieczęć na karcie kryptograficznej**
- **Pieczęć na module kryptograficznym HSM:** pieczęć może być przechowywana na module HSM dostarczanym przez KIR lub własnym module klienta.
- **Pieczęć mobilna:** opcja dostępna na dowolnym urządzeniu, jak laptop czy telefon, nie wymaga dodatkowej karty ani czytnika. Do każdej pieczęci składanej przez portal mSzafr dołączany jest kwalifikowany znacznik czasu.

Kwalifikowana pieczęć mobilna to kolejne rozwiązanie z rodziny mSzafr, które można uzyskać w pełni online, w kilku prostych krokach. Składanie pieczęci przy użyciu certyfikatu jest możliwe w portalu mSzafr, w aplikacji mobilnej mSzafr lub w dowolnej aplikacji z funkcją pieczętowania. Co ważne, aby złożyć pieczęć w portalu lub w aplikacji mobilnej można użyć dowolnego urządzenia z dowolną przeglądarką, bez konieczności instalowania dodatkowego oprogramowania. Klienci mogą wybrać pieczęć mobilną z terminem ważności rok lub dwa lata i z optymalnym dla siebie pakietem: od 500 do 100 tys. sztuk pieczęci.

Produkty KIR w zakresie usług zaufania są dostępne na stronie www.elektronicznypodpis.pl. Firma oferuje m.in. jedyny na rynku mobilny kwalifikowany certyfikat jednorazowy, który można wygenerować w pełni online i użyć do podpisania jednego dokumentu. Użytkownicy mogą wybrać również mobilne certyfikaty z długim terminem ważności w kilku wariantach (mSzafr) lub tradycyjny zestaw z certyfikatem na karcie (Szafr). Poprzez stronę można również szybko i sprawnie odnowić online posiadany certyfikat. ■

^[1] Barometr Cyberbezpieczeństwa KPMG

^[2] Raport Apple

TRANSFORMACJA CYFROWA NIE UDA SIĘ BEZ ODPOWIEDNIO PRZYGOTOWANEGO ZESPOŁU

Na podstawie raportu EY „Transformacja Cyfrowa 2024” oraz aktualnych wyzwań i możliwości dla sektora bankowości spółdzielczej, można zarysować kluczowe trendy i kierunki, w jakich rozwija się cyfryzacja usług finansowych. Banki spółdzielcze, będące ważnym elementem lokalnych rynków finansowych, znajdują się obecnie w obliczu konieczności transformacji, aby sprostać rosnącym oczekiwaniom klientów, jednocześnie utrzymując swoją unikalną pozycję w społecznościach, którym służą.

■ ZNACZENIE CYFRYZACJI W KONTEKŚCIE ZMIENIAJĄCEGO SIĘ OTOCZENIA RYNKOWEGO

Transformacja cyfrowa banków spółdzielczych jest bez wątpienia kluczowym krokiem w ich rozwoju. Sektor finansowy, w tym banki spółdzielcze, staje przed wyzwaniem adaptacji do dynamicznie zmieniających się warunków rynkowych. Raport EY wyraźnie wskazuje, że cyfryzacja nie jest już tylko opcjonalnym elementem strategii firm – stała się koniecznością, by sprostać oczekiwaniom klientów, optymalizować koszty oraz budować przewagę konkurencyjną.

Jak podkreślają autorzy raportu, transformacja cyfrowa to kluczowy element strategiczny dla 84% badanych firm w Polsce. Dla banków spółdzielczych oznacza to, że aby pozostać konkurencyjnymi, muszą nie tylko nadążać za technologicznymi trendami, ale również aktywnie inwestować w nowoczesne rozwiązania IT, systemy bezpieczeństwa oraz szkolenia swoich pracowników. Jak wynika z badań, 57% firm przeznaczają na cyfryzację między 4% a 10% swoich rocznych przychodów, co odzwierciedla powagę, z jaką podchodzą do tego procesu.

■ KLUCZOWE OBSZARY CYFRYZACJI: OD SZTUCZNEJ INTELIGENCJI PO CYBERBEZPIECZEŃSTWO

Jednym z najważniejszych trendów omawianych w raporcie jest rosnąca rola sztucznej inteligencji (AI) w bankowości, która wspiera automatyzację procesów obsługi klienta, księgowości oraz sprzedaży. Banki, w tym spółdzielcze, coraz częściej wdrażają chatboty oraz systemy oparte na AI, które umożliwiają natychmiastową obsługę klienta, analizę danych oraz personalizację ofert. Dzięki AI banki mogą lepiej reagować na potrzeby klientów, dostarczając im spersonalizowane rozwiązania, a także optymalizować wewnętrzne procesy, co w dłuższej perspektywie przekłada się na redukcję kosztów.

Na przykład, jak wskazuje EY, automatyzacja wewnętrznych procesów, takich jak komunikacja czy obieg dokumentów, pozwala na zwiększenie efektywności operacyjnej i redukcję błędów manualnych. Tego typu zmiany mogą mieć ogromne znaczenie dla banków spółdzielczych, które, mimo mniejszych zasobów niż duże banki komercyjne, mogą zyskać przewagę dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym. Wprowadzenie automa-

Transformacja cyfrowa nie uda się bez odpowiednio przygotowanego zespołu. 42% ankietowanych firm wskazuje, że inwestycje w szkolenia z kompetencji cyfrowych są niezbędne dla skutecznej cyfryzacji. Banki spółdzielcze, które tradycyjnie opierają się na bliskiej relacji z klientem, muszą dodatkowo zainwestować w rozwój umiejętności pracowników, aby byli w stanie efektywnie korzystać z nowych narzędzi i technologii.

Jednym z wyzwań stojących przed sektorem bankowym, w tym bankami spółdzielczymi, są regulacje dotyczące ochrony danych, takie jak RODO, DORA czy nadchodząca dyrektywa NIS2. Banki muszą dostosować swoje systemy do tych wymogów, co dodatkowo komplikuje i podraża proces transformacji cyfrowej.

tyzacji pozwala również na optymalizację kosztów, co jest jednym z kluczowych czynników dla wielu firm na drodze do pełnej transformacji cyfrowej.

Innym istotnym obszarem, na który kładzie nacisk raport, jest cyberbezpieczeństwo. Z uwagi na rosnące zagrożenia związane z atakami hakerskimi, phishingiem czy ransomware, banki muszą szczególnie inwestować w rozwiązania zabezpieczające ich infrastrukturę IT. Polskie banki, w tym również spółdzielcze, zdają sobie sprawę z tego, jak ogromne ryzyko wiąże się z potencjalnym wyciekiem danych klientów lub zakłóceniem operacji. Jak wskazano w raporcie, cyberbezpieczeństwo jest dziś jednym z kluczowych obszarów inwestycyjnych – bez solidnych zabezpieczeń, żadna inicjatywa cyfrowa nie będzie mogła przynieść pełnych korzyści.

Jednym z wyzwań stojących przed sektorem bankowym, w tym bankami spółdzielczymi, są także regulacje dotyczące ochrony danych, takie jak RODO, DORA czy nadchodząca dyrektywa NIS2. Banki muszą dostosować swoje systemy do tych wymogów, co dodatkowo komplikuje i podraża proces transformacji cyfrowej. W efekcie, banki spółdzielcze muszą poświęcić znaczne zasoby na implementację nie tylko nowych technologii, ale także na przestrzeganie regulacji.

■ INWESTYCJE W KAPITAŁ LUDZKI – KLUCZ DO SUKCESU TRANSFORMACJI

Raport EY podkreśla również, że transformacja cyfrowa nie uda się bez odpowiednio przygotowanego zespołu. 42% ankietowanych firm wskazuje, że inwestycje w szkolenia z kompetencji cyfrowych są niezbędne dla skutecznej cyfryzacji. Banki spółdzielcze, które tradycyjnie opierają się na bliskiej relacji z klientem, muszą dodatkowo zainwestować w rozwój umiejętności pracowników, aby byli w stanie efektywnie korzystać z nowych narzędzi i technologii.

W kontekście cyfryzacji, pracownicy odgrywają kluczową rolę w sukcesie banków spółdzielczych. To oni, dzięki szkoleniom i nowym kompetencjom, mogą nie tylko efektywnie obsługiwać narzędzia cyfrowe, ale również stawać się ambasadorami zmian wewnątrz organizacji. Inwestycja w ludzi oznacza także zmniejszenie oporu wobec zmian i poprawę kultury organizacyjnej, co z kolei zwiększa efektywność wprowadzanych procesów. Kluczowe jest, by pracownicy czuli się zaangażowani w proces transformacji i mieli świadomość, że technologia ma wspierać ich codzienną pracę, a nie stanowić zagrożenie.

Dla banków spółdzielczych cyfryzacja jest nieunikniona i kluczowa dla dalszego rozwoju. Inwestycje w technologie, takie jak sztuczna inteligencja, rozwiązania chmurowe i cyberbezpieczeństwo, są niezbędne, aby sprostać nowym wyzwaniom rynkowym. Jednocześnie kluczowe będzie inwestowanie w rozwój pracowników, aby mogli oni efektywnie korzystać z tych technologii i wspierać transformację organizacji. Banki spółdzielcze, wykorzystując swoją bliską relację z klientem, mają szansę zbudować nowoczesne, cyfrowe przedsiębiorstwa, które będą w stanie konkurować na rynku finansowym XXI wieku.

■ BANKOWOŚĆ LOKALNA W CYFROWYM ŚWIECIE – WYZWANIA I SZANSE

Banki spółdzielcze stoją przed szczególnym wyzwaniem, jakim jest pogodzenie swojej tradycyjnej roli w lokalnych społecznościach z wymaganiami współczesnego świata cyfrowego. Z jednej strony muszą nadal oferować klientom spersonalizowaną obsługę, która jest kluczowym elementem ich oferty, z drugiej zaś – dostarczać nowoczesne usługi cyfrowe. Klienci oczekują dziś, że będą mogli zarządzać swoimi finansami z poziomu aplikacji mobilnej, dokonywać przelewów, zakładać lokaty, a także korzystać z zaawansowanych usług analitycznych online.

Jednocześnie banki spółdzielcze mają szansę wykorzystać swoją elastyczność i bliską relację z klientami do szybszego wprowadzania nowości technologicznych. Jak wynika z raportu EY, średnie przedsiębiorstwa, takie jak wiele banków spółdzielczych, mogą szybciej adaptować się do zmian rynkowych, co daje im przewagę nad większymi graczami. Kluczowe jest, aby banki spółdzielcze nie

postrzegały cyfryzacji wyłącznie jako narzędzia do optymalizacji kosztów, ale również jako sposób na rozwój, eksplorację nowych rynków i budowanie długoterminowej przewagi konkurencyjnej.

■ PODSUMOWANIE

Na podstawie raportu EY „Transformacja Cyfrowa 2024” można wyciągnąć wniosek, że dla banków spółdzielczych cyfryzacja jest nieunikniona i kluczowa dla dalszego rozwoju. Inwestycje w technologie, takie jak sztuczna inteligencja, rozwiązania chmurowe i cyberbezpieczeństwo, są niezbędne, aby sprostać nowym wyzwaniom rynkowym. Jednocześnie kluczowe będzie inwestowanie w rozwój pracowników, aby mogli oni efektywnie korzystać z tych technologii i wspierać transformację organizacji. Banki spółdzielcze, wykorzystując swoją bliską relację z klientem, mają szansę zbudować nowoczesne, cyfrowe przedsiębiorstwa, które będą w stanie konkurować na rynku finansowym XXI wieku. ■

BANKI SPÓŁDZIELCZE SĄ SPÓJNYM ELEMENTEM SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Z **Katarzyną Siemaszko**, prezes zarządu Warmińskiego Banku Spółdzielczego z siedzibą w Jonkowie, rozmawiała **Anna Jarmuszkiewicz**.

Od 2017 roku zarządza Pani bankiem o utrwalonej marce. Jakie są Pani najbliższe plany związane z kierowaniem tą instytucją?

Jest kilka poziomów zagadnień, które są uwzględnione w najbliższych planach rozwoju Warmińskiego Banku Spółdzielczego. Po pierwsze: wzmocnienie kapitałowe banku, ponieważ w 2017 roku kapitały uległy istotnemu obniżeniu i konieczna była ich odbudowa, co zajęło bankowi 7 lat i dopiero po zaliczeniu zysku netto wypracowanego w 2023 roku – kapitały osiągnęły poziom ponad 49 mln zł.

Następnie: zwiększenie efektywności banku poprzez większą automatyzację procesów i wdrażanie Elektronicznego Obiegu Dokumentów. Z jednej strony istotnym aspektem jest ESG, ale z drugiej – nie mniej ważne jest również uwolnienie zasobów ludzkich i delegowanie ich do innych zadań w celu sprostania nowym wymogom zmieniającego się otoczenia.

Chcielibyśmy również zwiększyć udział w rynku w zakresie obsługi klientów detalicznych oraz MŚP. Wiemy, że mamy tutaj przestrzeń i musimy ją wykorzystać i bardziej zaangażować naszych doradców do osiągnięcia tego celu. Zależy nam na pozyskaniu do obsługi młodych ludzi, którzy cenią sobie lokalny dostęp do instytucji finansowych.

Dodatkowo, czekamy na pełną implementację środków z KPO z nadzieją, że polskie lokalne banki również będą mogły skorzystać z różnych programów „pomocowych” na szeroko rozumianą oszczędność energetyczną, np. na fotowoltaikę, pompy ciepła, docieplenie budynków, wymianę oświetlenia itd. Nowe środki z programów Unii Europejskiej będą szansą dla polskich firm na wdrażanie nowych technologii oraz zwiększą szansę na rozwój lokalnych inicjatyw.

Co dotychczas stanowiło największe wyzwanie?

Myślę, że przełamywanie stereotypów. W 2017 roku krążył jeszcze taki mit, że silny bank to ten, który ma najwięk-

szą liczbę placówek i wszystko „swoje” (własny majątek trwały i skarbcce oraz ochrona na miejscu, drukarki etc.). Pamiętam rozmowę z Radą Nadzorczą przed powołaniem mnie na prezesa zarządu. I jak padło pytanie: ile placówek mam zamiar dodatkowo otwierać? Ile więcej wdrażać nowych produktów? To proszę sobie wyobrazić, jakież było ich zdziwienie, jak powiedziałam, że raczej kilka placówek bym zamknęła i z części produktów zrezygnowała, bo kto jest w stanie zapamiętać wszystkie produkty, np. 50 rodzajów lokat terminowych?

Szczegółowa analiza placówek i poszczególnych obszarów pokazały prawdziwą rzeczywistość. Decyzje o likwidacji placówek były wówczas mało popularne, ale konieczne (my mieliśmy 15, a obecnie mamy 9). Nie trzeba mieć wszystkiego w banku, okazało się, że można było zatrudnić firmę zewnętrzną, która dowiezie nam gotówkę i nie musimy mieć konwojentów na etacie (martwić się o broń, kamizelki kuloodporne itd.), można było wdzierżawić urządzenia wielofunkcyjne i jeśli coś się zepsuje, to nie stanowi to większego problemu. I w rzeczywistości okazało się, że absolutnie nie ucierpiała skala działania, wręcz przeciwnie – istotnie poprawiła się efektywność (bank obniżył koszty działalności) i zwiększył skalę działania.

W czasie rozwoju Pani ścieżki zawodowej w branży finansowej, w sektorze bankowości spółdzielczej, zmieniły się trendy rynkowe, które wpływały na otoczenie bankowe, kształtując bankowy model biznesowy. Jak – z Pani perspektywy – skutecznie zarządzać zmianą w banku spółdzielczym?

Ja pracuję w bankowości od 1992 roku i w tym czasie bankowość uległa bardzo istotnym przemianom. Dynamiczny rozwój bankowości elektronicznej i internetowej spowodował, że dzisiaj wizyty w bankach są sporadyczne, zwłaszcza ludzi młodych i w średnim wieku, gdyż ci klienci są „samoobsługowi”. Wcześniej, żeby dokonać

***Banki spółdzielcze są spójnym elementem społeczności lokalnej,
a budowa i utrzymywanie relacji z klientami
zawsze była naszą mocną stroną.***

jakiegokolwiek płatności, konieczna była wizyta w banku lub na poczcie i stanie w długich kolejkach, dzisiaj każdy z nas obsługuje swoje płatności osobiście w domu. Jest coraz więcej banków, w których nie można wykonać żadnej operacji gotówkowej. Jest coraz więcej bankomatów, wpłatomatów i recyklerów. Obrót bezgotówkowy zdominował istotnie rynek i coraz bardziej wyklucza gotówkę ze sklepów, restauracji. Dzisiaj płacimy kartami lub BLIKiem. Możemy zakładać konta oraz lokaty terminowe, siedząc w domach, za chwilę będziemy korzystać z oferty kredytowej we wszystkich bankach bez wizyty w nich.

Dodatkowo widzimy istotnie większe ryzyko prawne, którego wcześniej nie było – dotyczące m.in. wyroków TSUE dotyczących prowizji od wcześniejszych spłat kredytów oraz kredytów udzielonych w walutach obcych i kwestionowanie przez niektórych klientów stawek oprocentowania kredytów złotych.

Podsumowując, stwierdzam, że aby skutecznie zarządzać zmianą w banku spółdzielczym musimy nadążać za trendami oraz nowościami, zwiększać nakłady na cyberbezpieczeństwo, co oczywiście robimy i położyć większy nacisk na automatyzację procesów i efektywność.

Ostatnie dwa lata były okresem prosperity sektora banków spółdzielczych. W jaki sposób banki spółdzielcze mogą wykorzystać bardzo dobre wyniki uzyskane w okresie wysokich stóp procentowych, aby rozwijać swoją działalność z myślą o przyszłości?

Banki spółdzielcze przede wszystkim wzmocniły się kapitałowo. U nas w okresie ostatnich dwóch lat kapitały wzrosły o ponad 20 mln zł. Dodatkowo wszystkie banki zminimalizowały swoje ryzyko kredytowe, tworząc wysokie rezerwy na należności zagrożone. Jednocześnie banki zainvestowały w infrastrukturę i cyberbezpieczeństwo. Dokonały przeglądu swoich modeli biznesowych i na większą skalę wdrażały lub rozpoczęły proces automatyzacji i digitalizacji. Niektóre poprawiły wizualizację swoich placówek, które od wielu lat nie były unowocześniane.

Zwracam uwagę na fakt, że banki powinny być szczególnie wyczulone w kwestii kosztów prowadzenia działalności. Dzisiaj nasze wskaźniki C/I są na bardzo niskim poziomie, ale **fakt uzyskiwania przez okres ostatnich dwóch lat zadowalających wyników finansowych nie powinien uśpić naszej czujności**. Te gorsze czasy mogą nadejść i nadejdą, a wówczas musimy być na to przygotowani. Tutaj brakuje mi większego wykorzystania potencjału zrzeszeń, by wspólne projekty zrzeszeniowe były realizowane szybciej i sprawniej (np. wspólne projekty dotyczące cyberbezpieczeństwa, scentralizowanie sprawozdawczości, wdrażanie ujednoliconych work-flow/scoringów etc.). Banki spółdzielcze poświęcają na ten cel dużo zasobów ludzkich i finansowych, a outsourcing zrzeszeniowy mógłby dać nam duże oszczędności i szanse.

Często powtarzaną myślą w bankowości spółdzielczej jest hasło, że bankowość to ludzie. To pracownicy ban-

kowi, ale też członkowie banku oraz klienci. W jaki sposób w Warmińskim Banku Spółdzielczym buduje się zasoby kadrowe? A jak rozwija się członkostwo w banku, jak pozyskuje się udziałowców?

W bankach spółdzielczych człowiek jest najważniejszy. Dzisiaj trudno jest utrzymać pracowników, zwłaszcza z pokolenia X, i jest to problem globalny. W naszym banku bardzo dba się o pracowników, o ich zdrowie (mamy prywatne pakiety medyczne – dopłacamy 90% do pakietu pracownika – i mamy polisy w ramach ubezpieczenia grupowego), dbamy o emeryturę (opłacamy składki w ramach Pracowniczych Programów Emerytalnych), doceniamy lojalność (wyplacamy nagrody jubileuszowe), mamy ZFSS (z którego jeździmy na wycieczki, nawet zagraniczne), mamy duże dopłaty do szkoleń korekcyjnych (700 zł). Finansujemy dużo szkoleń pracowniczych oraz wyjazdów integracyjnych. Dodatkowo realizujemy takie projekty jak wolne „2 godziny dla rodziny” (wolne bez konieczności odrobienia w takich dniach, jak dzień dziecka, dzień matki lub ojca), wyplacamy dodatkowe premie na dzień bankowości spółdzielczej i wiele inne.

Bardzo ważny jest dla nas każdy, kto korzysta z usług banku. Tutaj ważny jest i klient, i udziałowiec. W naszym kraju obecne przepisy nie dają możliwości, a wręcz zabraniają preferencyjnego traktowania udziałowców. W innych krajach udziałowcy mają różnego rodzaju preferencje, więc pozyskiwanie dodatkowych udziałowców jest trudne, ale w ostatnich dwóch latach udało nam się pozyskać dopłaty do udziałów wcześniej zadeklarowanych i nieopłaconych oraz dodatkowych w wysokości ponad 200 tys. zł. Uważam, że jest to dość pokaźna kwota.

A jeśli chodzi o klientów, to mają oni możliwość szybkiej obsługi, gdyż struktury w BS są bardziej spłaszczone i decyzje podejmowane są praktycznie na miejscu. Jesteśmy otwarci na negocjacje, często jesteśmy part-

nerem do ułożenia struktury finansowania. A w przypadku problemów ze spłatą/przeklasyfikowaniem – tutaj reakcje są natychmiastowe, klienci są traktowani podmiotowo i z ogromnymi możliwościami do restrukturyzacji zadłużenia.

Kontynuując pytanie o ten „ludzki” wymiar działalności banku, chciałabym zapytać, jakie działania pozwalają na budowanie i utrwalanie świetnych relacji z klientami?

Do tego, co wcześniej powiedziałam, dodam, że samodzielność banku spółdzielczego to możliwość nawiązania i rozwoju relacji z klientem, bardzo indywidualne podejście, dużo negocjacji, pomoc w każdym czasie, nie tylko, gdy zajdzie potrzeba finansowania, ale też wtedy, kiedy sytuacja jest trudniejsza.

Reputacja to bardzo ważna sprawa, musimy o nią dbać na poziomie lokalnym, w czym jesteśmy bardzo dobrzy.

Współczesny potencjał biznesowy a tradycyjne dziedzictwo banków spółdzielczych – jaka jest w Warmińskim Banku Spółdzielczym recepta, aby skutecznie je łączyć i efektywnie wykorzystywać?

Banki spółdzielcze są spójnym elementem społeczności lokalnej, a budowa i utrzymywanie relacji z klientami zawsze była naszą mocną stroną. My jesteśmy obecni lokalnie i wspieramy wszystkie oddolne inicjatywy, wspieramy finansowo i pomagamy: hospicjom, domom pomocy społecznej, szkołom specjalnym, klubom sportowym, gminnym ośrodkom kultury, stowarzyszeniom i innym – tutaj musiałabym wymieniać jeszcze bardzo długo.

Banki spółdzielcze posiadają niewątpliwą zdolność do szybkiej adaptacji, tak bardzo potrzebną w obecnych czasach, czego pozytywnym skutkiem jest rozwój

Banki spółdzielcze posiadają niewątpliwą zdolność do szybkiej adaptacji, tak bardzo potrzebną w obecnych czasach, czego pozytywnym skutkiem jest rozwój spółdzielczej bankowości elektronicznej. Stawiamy na rozwój zdalnych kanałów dostępu i cyfryzację bankowości spółdzielczej tak, aby klienci mogli korzystać ze zdalnych kanałów dostępu.

spółdzielczej bankowości elektronicznej. Stawiamy na rozwój zdalnych kanałów dostępu i cyfryzację bankowości spółdzielczej tak, aby klienci mogli korzystać ze zdalnych kanałów dostępu. Banki spółdzielcze powiększają swój udział w rynku i chcemy, żeby był on coraz większy.

Ostatnio wiele mówi się o społecznych zmianach: tych demograficznych i tych pokoleniowych. Banki spółdzielcze zabiegają o klientów, zwłaszcza reprezentujących młodsze pokolenia. Jakie działania w tym zakresie są podejmowane w Warmińskim Banku Spółdzielczym? Jakie osiągnięcia związane z pozyskiwaniem młodych klientów ma na swoim koncie Państwa bank?

Warmiński Bank Spółdzielczy posiada w swojej ofercie produkty i usługi dedykowane klientom z młodego pokolenia, jak na przykład: bankowość mobilna, usługa BLIK, przelewy na telefon, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe JUNIOR dla osób małoletnich, które ukończyły 13. rok życia (bez opłat za prowadzenie rachunku, za przelewy w bankowości elektronicznej oraz za wydanie, wznowienie i obsługę karty debetowej) oraz rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe START

dla osób, które nie ukończyły 26. roku życia oraz studium lub uczą się (bez opłat za prowadzenie rachunku, za przelewy w bankowości elektronicznej oraz za wydanie, wznowienie i obsługę karty debetowej).

Dodatkowo, aby zwiększyć grono klientów z młodego pokolenia, w czerwcu bieżącego roku wprowadziliśmy promocję rachunków JUNIOR/START z kartą debetową i dostępem do bankowości internetowej, polegającą na wypłacie dla klienta premii na start w wysokości do 100 zł.

Wiele firm konsekwentnie sięga po stare, sprawdzone strategie marketingowe. W efekcie docierają one wyłącznie do starszego pokolenia. Nie dostrzegają jednocześnie szansy na to, aby zdobyć nowe rynki. Czasem nawet nie zdają sobie sprawy z tego, jak duże zyski może przynieść właśnie młode pokolenie. Konsekwencją tego jest stagnacja, dlatego wiedza dotycząca sposobów **pozyskania młodego klienta** jest obecnie absolutną podstawą, jeśli chcemy w biznesie osiągnąć prawdziwy sukces. Tworząc **strategię marketingową**, koniecznie trzeba pamiętać o segmentacji na różne pokolenia. Sięgać należy po najnowocześniejsze rozwiązania, podążać z duchem czasu i nie zapominać, że to właśnie social media są najlepszym kanałem pozwalającym na dotarcie do młodych osób. ■

NOWI CZŁONKOWIE KZBS W 2024 ROKU

BANK SPÓŁDZIELCZY W RABIE WYŻNEJ

Bank Spółdzielczy w Rabie Wyżnej obecny jest na rynku od 11 czerwca 1906 roku. Bank jest naturalnym partnerem dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw, które od lat stanowią podstawowy trzon obsługiwanych Klientów. Współpraca z tego typu podmiotami wymaga szczególnego podejścia – rezygnacji z myślenia produk-

towego i skoncentrowanie się na potrzebach Klienta. Bank Spółdzielczy w Rabie Wyżnej jest przygotowany do współpracy z firmami małymi i średniej wielkości od strony bieżącej obsługi. Bank od początku wspiera region dbając o jego rozwój, wspierając lokalne instytucje, inwestując w dzieci i młodzież, od najmłodszych lat zaznajamiając ich ze środowiskiem bankowym, ucząc zasad przedsiębiorczości oraz wartości pieniądza.

Rok założenia: 1906

Prezes zarządu: Łukasz Morzywołek

ŻUŁAWSKI BANK SPÓŁDZIELCZY

Żułowski Bank Spółdzielczy to Bank z długoletnią tradycją, którego początki sięgają 1947 roku. Działalność prowadzimy na terenie województwa pomorskiego oraz powiatu elbląskiego w województwie warmińsko-mazurskim. Z dumą podkreślamy swój lokalny charakter. Najważniejsze dla nas to budowanie trwałych, opartych na zaufaniu i szacunku relacji. Chcemy być częścią naszej małej społeczności.

Od 2011 roku należymy do Spółdzielczej Grupy Bankowej. Zdecydowaliśmy o przystąpieniu do Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, ponieważ

wierzymy, iż współdziałanie jest kluczowe dla tworzenia silnej reprezentacji i pozycji sektora bankowości spółdzielczej w Polsce. W czasach globalizacji chcemy stawiać na partnerstwo i relacje, co niewątpliwie ma wpływ na poprawę sytuacji na rynku pracy.

Rok założenia: 1947

Beata Małgorzata Artypowicz-Frelik

- p.o. Prezes Zarządu

BANK SPÓŁDZIELCZY W NASIELSKU

W 2024 roku Bank Spółdzielczy w Nasielsku obchodzi 120-tą rocznicę swego istnienia. W 1904 roku w miesiącu wrześniu powstaje dzisiejszy Bank Spółdzielczy w Nasielsku pod nazwą „Kasa Pożyczkowo – Oszczędnościowa”. Początki działalności naszego banku przypadły na okres zaborów. Statut był zatwierdzany przez najwyższe władze carskie w Petersburgu.

Obecnie Bank prowadzi swoją działalność na terenie województwa mazowieckiego. Posiada oddziały

w gminie Nasielsk, Winnica i Świercze. Jest zrzeszony z SGB-Bankiem.

Bank Spółdzielczy w Nasielsku służy pomocą finansową wielu instytucjom, organizacjom i osobom prywatnym, wspomaga finansowo różne inicjatywy i działania społecznie-użyteczne. Jest obecny wszędzie tam, gdzie powstają dzieła, które służą rozwojowi gospodarki, nauki, sportu i kultury w regionie.

Zarząd Banku działa w składzie: Ireneusz Górecki – prezes oraz członkowie: Rafał Celmer, Ludmiła Górecka-Myszka, Janina Danuta Waleśkiewicz.

Rok założenia: 1904

Prezes zarządu: Ireneusz Górecki

BANK SPÓŁDZIELCZY W SŁAWNIE

Należący do Grupy SGB Bank Spółdzielczy w Sławnie to polski kapitał i bezpieczeństwo. Nasza obecna wysoka pozycja w rynku bankowości spółdzielczej to efekt doświadczenia zdobywanego od 1945 r., profesjonalnej kadry oraz nowoczesnego za-

plecza technicznego. Bank Spółdzielczy w Sławnie jest bankiem uniwersalnym, obsługującym osoby fizyczne, przedsiębiorców, rolników i jednostki samorządu terytorialnego. Dowodem skuteczności i jakości usług jest systematyczny rozwój Banku, co ma odbicie we wzroście stanu depozytów, kredytów i sumy bilansowej.

Rok założenia: 1945

Prezes zarządu: Aleksandra Bukowska

BANK SPÓŁDZIELCZY W ŁUBNIANACH

Bank Spółdzielczy w Łubnianach to Bank z ponad 70-cio letnią tradycją. Swoją działalność prowadzi na terenie trzech podopolskich gmin, tj.

Łubniany, Murów i Turawa oraz miasta Opola. Należy do banków średniej wielkości z sumą bilansową 158mln zł. W swojej Strategii określił, że będzie funkcjonował samodzielnie. Skutecznie konkuruje na rynku międzybankowym, rozwija się i umacnia kapitałowo. Bank aktywnie uczestniczył w przemianach bankowości spółdzielczej. Był wśród założycieli Krajowego Związku Banków Spółdzielczych GBPZ we Wrocławiu i Banku Polskiej Spółdzielczości w Warszawie. Aktualny skład Zarządu prezentuje się jak poniżej:

1. **mgr Stanisław Dembowski** – Prezes Zarządu
2. **inż. Danuta Gontarz** – Wiceprezes Zarządu
3. **Pan mgr Marcin Sosna** – Wiceprezes Zarządu

Rok założenia: 1950

Prezes zarządu: Stanisław Dembowski

BANK SPÓŁDZIELCZY W PUŁTUSKU

Bank Spółdzielczy w Pułtusku to bank łączący nowoczesność z tradycją. Podejmujemy wyzwania, które w dzisiejszych czasach stawiane są przed banka-

mi spółdzielczymi, aby stać się bankiem konkurencyjnym i wyróżnić się na rynku. Dążymy do tego by być bankiem pierwszego wyboru dla młodych i jednocześnie dbamy o interesy naszych stałych i lojalnych klientów. Oferujemy naszym klientom produkty dopasowane do ich potrzeb. Nasz Bank to zespół ludzi, którzy budują dobre relacje z klientami, znają ich potrzeby i dbają o ich finanse.

Rok założenia: 1884

Prezes zarządu: Zbigniew Wałachowski

ESBANK BANK SPÓŁDZIELCZY

ESBANK Bank Spółdzielczy to jeden z liderów Spółdzielczej Grupy Bankowej. Działa od 1925 roku, z sukcesem łącząc tradycję z nowoczesnością oraz osiągając stabilne wyniki finansowe. Główna siedziba Banku mieści się w Radomsku, a kompleksowa obsługa bankowa i ubezpieczeniowa prowadzona jest w 17 placówkach na terenie województw łódzkiego i śląskiego.

ESBANK Bank Spółdzielczy to silna instytucja finansowa i bank pierwszego kontaktu dla lokalnej społeczności oraz lokalnych firm. Wizja działania Banku oparta jest o trzy wartości: Siłę, Solidność, Stabilność. Zgodnie z misją wyrażoną słowami „Wspiera-

my ludzi stąd”, ESBANK aktywnie angażuje się lokalnie, w nowoczesny sposób rozwijając spółdzielcze wartości takie jak współpraca i wzajemność. Hasłem "Jesteśmy dla Ciebie – w świecie i w necie" podkreśla natomiast swą klientocentryczność, otwartość na relacje oraz nowoczesną dywersyfikację kanałów obsługi.

Rok założenia: 1925

Prezes Zarządu: Jacek Zacharewicz

BANK SPÓŁDZIELCZY W RUTCE-TARTAK

Bank Spółdzielczy w Rutce-Tartak to przykład średniej wielkości banku spółdzielczego, który dynamicznie się rozwija, osiągając obecnie sumę bilansową blisko pół miliarda złotych. Jest młodym podmiotem jak na sektor banków spółdzielczych, gdyż NBP wydał decyzję dotyczącą jego utworzenia dopiero w 1990 roku, przy czym pełna historia działalności Banku obejmuje już prawie 100 lat. Bank nie jest zrzeszony, aczkolwiek utrzymuje bliską współpracę z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. Tworzony przez mieszkańców Suwalszczyzny Bank od lat z dumą służy lokalnej społeczności i wspiera jej rozwój, oferując szeroką gamę usług finansowych dostosowanych do potrzeb

klientów. Stabilna baza kapitałowa oraz zaangażowanie w inicjatywy społeczne świadczą o odpowiedzialnym podejściu do biznesu. Bank stawia na budowanie trwałych relacji opartych na zaufaniu i partnerstwie, co przyczynia się do jego sukcesu. Misję i wartości Banku najlepiej odzwierciedla aktualne hasło reklamowe:

Bank, w którym Cię rozumiemy.

Rok założenia: 1928

Prezes zarządu: Marta Protasiewicz

BANK SPÓŁDZIELCZY W KONINIE

Bank Spółdzielczy w Koninie, z tradycją sięgającą 125 lat, jest wiodącą instytucją bankowości spółdzielczej w regionie konińskim. Jesteśmy dumni z tego, iż skutecznie wprowadzamy innowacje i usprawnienia w naszych procesach, aby sprostać zmieniającym się wymaganiom rynku, jednocześnie pozostając wiernymi fundamentalnym zasadom spółdzielczości. Nasze działania koncentrują się na tworzeniu optymalnych warunków dla rozwoju gospodarczego oraz podnoszeniu standardów życia Klientów, którzy obdarzyli nas zaufaniem. Angażujemy się również w edukację i kulturę oraz wspieramy różnorodne inicjatywy społeczne, co czyni nas integralną częścią i cennym zasobem lokalnej społeczności.

Rok założenia: 1899

Prezes zarządu: dr Przemysław Józwiak

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY PRAWNE

MAŁGORZATA CICHOSZ

Radca prawny, członek Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Współzałożycielka i wieloletnia współpracowniczka kancelarii prawnej, należącej do jednej z największych, globalnych firm konsultingowych – ECOVIS. Obecnie prowadzi własną praktykę prawną, doradzając przedsiębiorcom przede wszystkim w zakresie prawa spółek, prawa gospodarczego, prawa cywilnego, prawa własności intelektualnej oraz postępowań przed sądami powszechnymi.

1. Obowiązujące akty prawne

1.1. Ustawa z dnia 9 maja 2024 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 852).

Wejście w życie: 1 lipca 2024 r.

Ustawa przewiduje przesunięcie terminu wdrożenia obowiązku korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) – z 1 lipca 2024 roku na 1 lutego 2026 roku

(zarówno dla podatników czynnych, jak i zwolnionych z VAT).

Ustawa dotyczy wyłącznie odroczenia terminu obowiązkowego korzystania z KSeF. Natomiast pozostałe zmiany legislacyjne mające na celu poprawę jakości systemu oraz uwzględnienie postulatów sektora prywatnego będą procedowane w odrębnych procesach legislacyjnych. Zmiany te będą efektem konsultacji publicznych zorganizowanych przez Ministerstwo Finansów oraz przeprowadzenia audytu diagnozującego błędy krytyczne w systemie KSeF.

1.2. Komunikat Ministra Cyfryzacji z dnia 12 lipca 2024 r. zmieniający Komunikat z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie określenia terminu wdrożenia rozwiązań technicznych niezbędnych do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym (Dz.U. 2024 poz. 1078)

Wejście w życie: 19 lipca 2024 r.

Zgodnie z Komunikatem, wydanym na podstawie art. 155 ust. 10 ustawy z dnia 18 listopada 2020 roku o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1045), termin wdrożenia obowiązku stosowania e-Doręczeń

został przesunięty z dnia 1 października 2024 r. na dzień 1 stycznia 2025 r.

W Informacji zamieszczonej na stronie Ministerstwa Cyfryzacji wskazano, że przesunięcie terminu pozwolić ma na przeprowadzenie nowelizacji ustawy o doręczeniach oraz innych ustaw i wprowadzenie okresu przejściowego w stosowaniu e-Doręczeń.

E-doręczenia to elektroniczny odpowiednik listu poleconego za potwierdzeniem odbioru (obie formy doręczenia będą prawnie równoważne). Jest to usługa zaufania uregulowana w rozporządzeniu UE eIDAS oraz ustawie o doręczeniach elektronicznych.

Docelowo wszystkie podmioty publiczne, przedsiębiorcy wpisani do CEDiG oraz KRS, inne podmioty niepubliczne wpisane do KRS (np. fundacje i stowarzyszenia), przedstawiciele niektórych zawodów zaufania publicznego (np. notariusze, adwokaci, radcowie prawni, doradcy podatkowi) będą mieć obowiązek posiadania adresu do doręczeń elektronicznych i prowadzenia korespondencji za pośrednictwem e-Doręczeń. Ministerstwo Cyfryzacji prowadzić będzie Bazę Adresów Elektronicznych oraz zapewni aplikację do obsługi e-Doręczeń.

**1.3. Ustawa z dnia 24 lipca 2024 r.
o zmianie ustawy o dochodzeniu
roszczeń w postępowaniu grupowym
oraz niektórych innych ustaw
(Dz.U. 2024 poz. 1237)**

Wejście w życie: 29 sierpnia 2024 r.

Nowelizacja wdraża do polskiego porządku prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828 z dnia 25 listopada 2020 roku w sprawie powództw przedstawicielskich wytaczanych w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylającej dyrektywę 2009/22/WE (Dz.Urz. UE L 409 z 04.12.2020 str. 1, z późn. zm.), której celem jest wzmocnienie mechanizmu ochrony zbiorowych interesów konsumentów.

Nowe przepisy wprowadzają możliwość wytaczania powództw przeciwko przedsiębiorcom przed sądem powszechnym przez upoważnione podmioty oraz, w określonych przypadkach, przez Rzecznika Finansowego. Nowy model ochrony konsumentów będzie funkcjonował obok dotychczasowego modelu ochrony opartego na postępowaniu prowadzonym przez prezesa UOKiK.

Powództwo przedstawicielskie będzie miało postać postępowania grupowego. Upoważnione podmioty będą mogły, w drodze zbiorowego dochodzenia roszczeń, ubiegać się o odszkodowania w imieniu wszystkich konsumentów objętych daną sprawą. Przed wytoczeniem powództwa postępowaniu grupowym w sprawach o stwierdzenie stosowania praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów podmiot upoważniony obowiązany jest wezwać przedsiębiorcę do

zaniechania stosowania tych praktyk, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

W przypadku wytoczenia powództwa w postępowaniu grupowym w sprawach o stwierdzenie stosowania praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów podmiot upoważniony nie jest obowiązany do udowodnienia szkody poniesionej przez konsumentów ani winy pozwanego.

Podmiot upoważniony może ustalić w porozumieniu z członkami grupy opłatę w związku z przystąpieniem do grupy. Wysokość opłaty nie może przekraczać 5% wartości dochodzonego przez członka grupy roszczenia pieniężnego, jednak nie może być wyższa niż 2000 zł, a w przypadku roszczenia niepieniężnego – nie może być wyższa niż 1000 zł. W przypadku odrzucenia pozwu podmiot upoważniony zwraca opłatę. Opłata stanowi jedyny koszt, jaki konsument ponosi z tytułu wytoczenia i prowadzenia przez podmiot upoważniony powództwa w postępowaniu grupowym.

Podmiotem upoważnionym będzie mogła zostać organizacja pozarządowa, która od co najmniej 12 miesięcy prowadzi działalność na rzecz ochrony interesów konsumentów oraz spełnia kryteria fachowości i niezależności, a jej zadaniem statutowym jest zapewnienie ochrony interesów konsumentów. Rejestr takich organizacji będzie prowadził Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Ustawa wprowadza również odpowiednie zmiany w kilku innych ustawach, w tym w Kodeksie cywilnym, Kodeksie postępowania cywilnego oraz ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (zwalniając podmioty upoważnione z obowiązku uiszczania kosztów sądowych).

2. Uchwalone ustawy

2.1. Ustawa z dnia 12 lipca 2024 r. - Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U. 2024 poz. 1221).

Wejście w życie: 10 listopada 2024 r.

Ustawa – Prawo komunikacji elektronicznej (dalej „PKE”) implementuje do polskiego porządku prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 roku ustanawiającą Europejski kodeks łączności elektronicznej. PKE ma na celu systemowe uregulowanie zagadnień dotyczących wykonywania działalności polegającej na świadczeniu usług komunikacji elektronicznej oraz regulowania tego rynku. Zawiera pakiet przepisów kompleksowo regulujących sektor łączności elektronicznej, określających w szczególności prawa i obowiązki zarówno organów regulacyjnych, przedsiębiorców, jak i konsumentów.

Nowe przepisy mają zapewnić konsumentom m.in. możliwość łatwego przeglądania ofert i wybór najkorzystniejszych z nich oraz ochronę przed nieuczciwymi sprzedawcami, zobowiązując jednocześnie operatorów

do prostych i jasnych informacji o warunkach umowy przed jej podpisaniem. Konsumenti otrzymają też dostęp do niezależnego narzędzia – porównywarki, dzięki której będą mogli sprawdzić oferty usług komunikacji elektronicznej i wybrać najdogodniejszą z nich.

PKE wprowadza ponadto przepisy umożliwiające stosowanie wspólnych ładowarek do telefonów komórkowych i innych podobnych urządzeń, co ma ułatwić interoperacyjność między urządzeniami, zapobiegać fragmentaryzacji rozwiązań technologicznych w tym zakresie, a przez to zapewniać oszczędność dla konsumentów i ograniczenie ilości odpadów elektronicznych, a tym samym przyczyniać się do poprawy stanu środowiska naturalnego.

Ustawa reguluje także takie kwestie jak: działalność Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE), opłaty dla przedsiębiorców, kwestie związane z budową szybkiej sieci światłowodowej czy bezprzewodowej, gospodarowania częstotliwościami i ich rezerwacją, pozwoleniami radiowymi, czy dostępu do numeracji dla komunikacji maszyna-maszyna w ramach tzw. Internetu rzeczy.

3. Projekty aktów prawnych

3.1. Projekt ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (druk 554)

Etap prac legislacyjnych: projekt skierowano do pierwszego czytania w Komisji Gospodarki i Rozwoju.

Nowelizacja ma na celu uproszczenie przepisów, które dotyczą udostępniania oraz wymiany informacji i danych gospodarczych oraz ułatwienie biurom informacji gospodarczej realizację obowiązków ustawowych.

Katalog informacji, które mogą zostać przekazane do biura informacji gospodarczej zostanie uzupełniony o adres do doręczeń elektronicznych podmiotu, który nie jest konsumentem (informacje o takich adresach w odniesieniu do konsumentów mogą być już przekazywane na podstawie obowiązujących przepisów).

Biura informacji gospodarczej będą umieszczać w rejestrze zapytań informacje o podmiocie, któremu ujawniono informacje gospodarcze. Każdy podmiot, który występuje z wnioskiem o ujawnienie informacji

gospodarczych za pośrednictwem np. pełnomocnika, będzie musiał podać we wniosku dane pełnomocnika. Biuro będzie musiało odnotować w rejestrze zapytań fakt ujawnienia danych, zarówno pełnomocnikowi, jak i jego mocodawcy.

Biura informacji gospodarczej będą także obowiązane publikować na swojej stronie internetowej przejrzysty cennik swoich usług.

Projekt przewiduje również rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymywania informacji gospodarczych oraz informacji z rejestru zapytań m.in. o organy Policji oraz Straży Granicznej, a także Szefów Służby Kontrwywiadu i Wywiadu Wojskowego.

Nowelizacja ma także uporządkować i uprościć procedury nadzoru nad działalnością biur informacji gospodarczej. Zmiany obejmą m.in. procedurę zatwierdzania przez ministra regulaminów (oraz zmian regulaminów) zarządzania danymi biura.

Nowe przepisy mają wejść w życie po 30. dniach od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, z wyjątkiem obowiązku informowania biura o pobieraniu informacji gospodarczych przez inny podmiot i rejestrowaniu tej informacji w rejestrze zapytań, który wejdzie w życie po 6. miesiącach od ogłoszenia.

3.2. Projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (druk nr 604).

Etap prac legislacyjnych: projekt skierowano do pierwszego czytania na posiedzeniu Sejmu

Celem nowelizacji jest zmiana art. 48 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Polega ona na przywróceniu obowiązującego przed dniem 1 lipca 2022 roku stanu prawnego odnośnie do przekazywania przez banki organom Krajowej Administracji Skarbowej informacji o rachunku bankowym.

Na podstawie przyjętego w przy okazji wdrażania „Polskiego Ładu” rozwiązania z dniem 1 lipca 2022 roku organy KAS uzyskały szeroką możliwość pozyskiwania

informacji chronionych tajemnicą bankową (idące dalej niż uprawnienia sądu i prokuratora). Mogą one na podstawie obecnego art. 48 ust. 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej żądać od banków informacji dotyczących wskazanego w żądaniu rachunku bankowego osoby fizycznej w przypadku, gdy postępowanie przygotowawcze lub czynności wyjaśniające w sprawie o przestępstwa lub wykroczenia oraz przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe są prowadzone w związku z czynami popełnionymi w zakresie działalności osoby fizycznej.

Nowelizacja przywróci ma poprzedni stan prawny, w którym informacje o rachunku bankowym przekazywane były jedynie wobec osób fizycznych podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia oraz przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe.

3.3. Projekt ustawy o Radzie Fiskalnej (UC48)

Etap prac legislacyjnych: nowa wersja projektu ustawy została skierowana do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów

Projekt implementować ma do polskiego porządku prawnego dyrektywę Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 roku zmieniającej dyrektywę 2011/85 UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz.Urz. UE L 2024/1265 z 30.04.2024) (dalej „dyrektywa 2011/85/UE”).

Zgodnie z dyrektywą 2011/85/UE państwa członkowskie mają obowiązek utworzenia niezależnych instytucji fiskalnych (z ang. Independent Fiscal Institution – IFI), tj. ciał eksperckich, których działanie powinno się przyczynić do poprawy jakości i efektywności zarządzania finansami publicznymi. Instytucje te mają mieć charakter ekspercko-doradczy i służyć poprawie jakości zarządzania finansami publicznymi przez opiniowanie najważniejszych dokumentów budżetowych. Polska jako jedyny kraj UE nie posiada obecnie instytucji spełniającej wymogi dotyczące niezależnych instytucji fiskalnych wymaganej w ramach nowych regulacji UE.

Projekt przewiduje powołanie Rady Fiskalnej (dalej „RF”), która pełniłaby funkcję polskiej IFI. Zgodnie z projektem ustawy Przewodniczący RF powoływany będzie przez prezesa Rady Ministrów, przy czym będzie on wyłaniany w otwartym konkursie, prowadzonym przez powołany przez ministra finansów zespół złożony z co najmniej 3 osób, których wiedza i doświadczenie dają rękomię wyłonienia najlepszych kandydatów.

Pozostali członkowie RF będą wyznaczeni przez: prezesa Rady Ministrów w uzgodnieniu z ministrem finansów, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz strony pracowników i pracodawców Rady Dialogu Społecznego oraz stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Wszyscy kandydaci na członków RF, w tym na przewodniczącego RF, muszą przejść weryfikację spełnienia wymogów przed właściwą komisją sejmową. Weryfikacja ma odbywać się w transparentnej procedurze.

Zadania Rady będą polegać na opiniowaniu najważniejszych dokumentów budżetowych m.in.:

- oceny rocznych i wieloletnich prognoz makroekonomicznych, używanych na potrzeby ustawy budżetowej oraz średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych,
- opiniowania zgodności ustawy budżetowej oraz średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego z krajowymi i unijnymi regułami fiskalnymi,
- oceny spójności i efektywności krajowych ram budżetowych.

Rada ma także oceniać projekt ustawy budżetowej pod kątem zgodności z regułami fiskalnymi, a także przeprowadzać analizy, publikować raporty dotyczące finansów publicznych i zabierać głos w debacie publicznej.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2025 roku, z tym że Rada Fiskalna ma rozpocząć działalność od 2026 roku.

3.4. Projekt ustawy o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (UC63)

Etap prac legislacyjnych: w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów zamieszczono ogólne informacje o projekcie; nie opublikowano jeszcze samego projektu ustawy.

Projekt stanowi implementację Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2381 z dnia 23 listopada 2022 roku w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów spółek giełdowych oraz powiązanych środków (dalej: „dyrektywa”), która ma na celu usprawnienie stosowania zasady równości szans kobiet i mężczyzn na stanowiskach kierowniczych, poprzez ustalenie wymogów dotyczących procesu selekcji kandydatów na te stanowiska.

Projekt przewiduje dodanie w ustawie o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (dalej: „u.ofer.publ.”) rozdziału 4aa „Polityka zatrudniania w organach spółki”. Zakres podmiotowy regulacji dotyczyć będzie wyłącznie spółek giełdowych, które spełniają łącznie dwa warunki: mają siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej oraz co najmniej jedna ich akcja jest dopuszczona do obrotu na rynku regulowanym w co najmniej jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej.

Z obowiązku stosowania tych rozwiązań zostaną wyłączeni mikroprzedsiębiorcy oraz mali i średni przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2023 r. poz. 221, 641 i 803).

W celu zapewnienia prawidłowej równowagi płci w organach spółek objętych regulacją, w projekcie przewidziano, że walne zgromadzenie spółki zobowiązane jest do przyjęcia, w drodze uchwały, polityki zatrudniania w zarządzie oraz radzie nadzorczej spółki, której celem jest zapewnienie równowagi płci w organach spółki.

Osoby/organy dokonujące selekcji kandydatów na członków organu spółki zobowiązane będą do przestrze-

gania zasad ustalonych przez organ stanowiący spółki. W projekcie określono minimalny udział procentowy osób należących do określonej płci w zarządzie i radzie nadzorczej spółki. Projekt zakłada osiągnięcie przez spółki objęte regulacją parytetu 33% wszystkich stanowisk, zarówno w zarządzie, jak też w radzie nadzorczej spółki. W procesie wyboru kandydatów do organów spółek powinno nastąpić ustalenie płci kandydata na podstawie odpowiednich dokumentów, np. dokumentu tożsamości.

W projekcie przewidziano także, że w przypadku dokonywania wyboru między kandydatami posiadającymi równorzędne kwalifikacje, pierwszeństwo przyznaje się kandydatowi należącemu do niedostatecznie reprezentowanej płci. Przepis przewiduje dodatkowo odstępstwa od przyjętych zasad wyboru członków organu w sytuacji, gdy ważne powody przemawiają za wyborem kandydata płci przeciwnej, nie należącemu do grupy niedostatecznie reprezentowanej płci, zaznaczając przy tym, że kryteria przyjęte na zasadzie wyjątku, nie mogą mieć charakteru dyskryminacyjnego.

Na zarząd spółki nałożony zostanie obowiązek sporządzania w każdym roku kalendarzowym sprawozdania dotyczącego równowagi płci w organie reprezentacji oraz organie nadzoru spółki. Sprawozdanie podlega udostępnieniu na stronie internetowej spółki.

W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez spółkę obowiązków wynikających z projektowanych zmian Komisja Nadzoru Finansowego będzie mogła nałożyć na spółkę karę pieniężną do wysokości kwoty stanowiącej równowartość 10% całkowitego rocznego przychodu wykazanego w ostatnim zbadanym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania będzie organem wyznaczonym do spraw promowania, analizowania, monitorowania i wspierania równowagi płci w organach spółek giełdowych.

Spółki objęte projektowanymi przepisami będą zobowiązane do podjęcia środków w celu zapewnienia, aby osoby należące do niedostatecznie reprezentowanej płci zajmowały stanowiska w organach spółki w liczbie, o której mowa powyżej do dnia 30 czerwca 2026 roku, natomiast w przypadku spółek, w których prawa z akcji wykonuje minister właściwy do spraw aktywów państwowych, termin ten upływa z dniem 31 grudnia 2025 roku.

ZIELONA TRANSFORMACJA ROLNICTWA

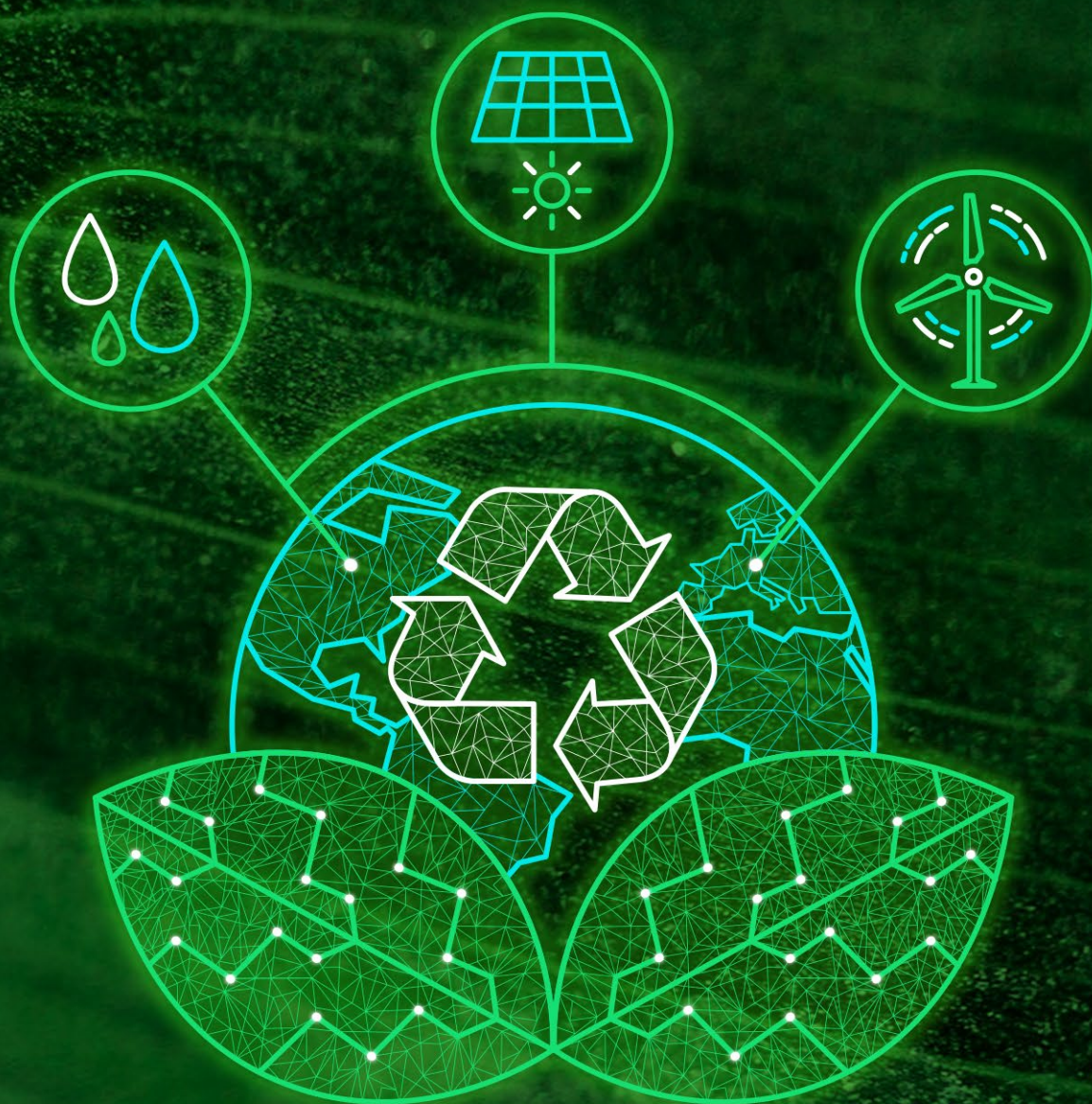
Europejski „Zielony Ład” to pakiet inicjatyw politycznych, którego celem jest skierowanie Unii Europejskiej na drogę transformacji ekologicznej, a ostatecznie – osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku. Obejmuje on: klimat, przemysł, rolnictwo, środowisko, zrównoważone finansowanie, energię i transport.

IWONA WRÓBEL

*Prezes Zarządu
Banku Spółdzielczego w Rajczy*

JACEK GAWĘDA

*Wiceprezes Zarządu
Krakowskiego Banku Spółdzielczego*

Europejski „Zielony Ład” zawiera propozycje działań, które będą miały istotny wpływ na unijny sektor rolny. Obejmują one ograniczenia w stosowaniu pestycydów, nawozów, środków przeciwdrobnoustrojowych, a także stymulowanie rozwoju rolnictwa ekologicznego, zmianę nawyków żywieniowych Europejczyków, ochronę i odbudowę ekosystemów oraz zwiększanie bioróżnorodności zasobów przyrodniczych.

Dostosowanie rolnictwa do jego wymogów, zwłaszcza kluczowej z perspektywy rolnictwa strategii „od pola do stołu”, jest kosztochłonne i niesie ze sobą szereg zagrożeń dla konkurencyjności europejskiej produkcji rolnej, a w konsekwencji także dla dochodów rolników.

■ OD POLA DO STOŁU

Jednym z kluczowych działań w ramach europejskiego „Zielonego Ładu” jest strategia „od pola do stołu”. Zakłada ona zrównoważony system żywnościowy: od produkcji po konsumpcję. Jej zadaniem jest stworzenie warunków wystarczającej podaży niedrogiej żywności oraz sprawiedliwy dochód i silne wsparcie dla producentów surowców.

Oznacza to, że głównym celem unijnej strategii „od pola do stołu” jest zapewnienie zdrowszej i bardziej zrównoważonej żywności w Europie.

Z tego powodu plany Unii Europejskiej służą przekształceniu sposobu produkcji i konsumpcji żywności w Europie, aby zmniejszyć ślad środowiskowy systemów żywnościowych, wzmocnić odporność na kryzysy oraz

nadal zapewniać zdrową i przystępną cenowo żywność również przyszłym pokoleniom.

Komisja Europejska przedstawiła strategię „od pola do stołu” w maju 2020 roku jako jedno z kluczowych działań w ramach europejskiego „Zielonego Ładu”. Strategia ma przyczynić się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku, a jednocześnie zmienić obecny unijny system żywnościowy w model zrównoważony. Strategia „od pola do stołu” jest zgodna z unijną strategią „Ochrony różnorodności biologicznej 2030” – obie propozycje wzajemnie się uzupełniają.

Bezpieczeństwo żywnościowe w Unii Europejskiej jest priorytetem, jednak strategia „od pola do stołu” ma również:

- zapewnić – w ramach możliwości naszej planety – wystarczającą podaż niedrogiej i pełnowartościowej żywności,
- zmniejszyć o połowę korzystanie z pestycydów i nawozów oraz sprzedaż środków antydnobnoustrojowych,
- zwiększyć ilość gruntów przeznaczanych na rolnictwo ekologiczne,
- propagować bardziej zrównoważoną konsumpcję żywności i zdrowe odżywianie,
- ograniczyć straty żywności i jej marnotrawienie,
- przeciwdziałać fałszowaniu żywności w łańcuchu dostaw,
- poprawić dobrostan zwierząt.

Głównym celem unijnej strategii „od pola do stołu” jest zapewnienie zdrowszej i bardziej zrównoważonej żywności w Europie.

Każdy może być „idealnym bankiem zielonej przyszłości” poprzez finansowanie inwestycji oraz wspieranie klientów działających zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, oferować zrównoważone produkty oraz atrakcyjne finansowanie inwestycji, z dopłatami na modernizację infrastruktury i poprawę procesów. Pamiętajmy, że „wszystkie zmiany zaczynają się od nas samych”.

Przejdzie na bardziej przyjazny dla środowiska system żywnościowy ma stworzyć nowe możliwości biznesowe, korzystnie wpływając na dochody firm w sektorze rolnospożywczym.

W październiku 2020 roku Rada Europejska przyjęła konkluzję w sprawie strategii „od pola do stołu”, w której zatwierdziła cel polegający na opracowaniu europejskiego zrównoważonego systemu żywnościowego: od produkcji po konsumpcję. Państwa członkowskie podkreśliły, że należy zapewnić:

- wystarczającą i przystępną cenowo żywność, a jednocześnie przyczynić się do osiągnięcia przez UE neutralności klimatycznej do 2050 roku,
- godziwy dochód i mocne wsparcie dla producentów surowców,
- konkurencyjność rolnictwa UE w świecie.

■ UTRUDNIENIA WE WDROŻENIU STRATEGII „OD POLA DO STOŁU”

Osiągnięcie tych celów może napotkać problemy ze strony rynku rolnego, które wynikają z braku wiedzy i świadomości, braku elastyczności w podejściu, ograniczeń w swobodzie działania, odgórnie narzuconych zasad, braku dialogu i konsultacji oraz braku uwzględnienia różnorodności i specyfiki gospodarstw rolnych. Inne czynniki negatywne,

które mogą utrudniać osiągnięcie celów, to nadmierna biurokracja, brak wsparcia finansowego i doradczego, potrzeba zmiany podejścia jednostek kontrolujących, wzrost kosztów produkcji, a także ograniczenia produkcji towarowej i utrwalenie wizerunku „rolnika-wnioskodawcy”.

Aby zniwelować te utrudnienia, należałoby:

- wprowadzić akcję edukacyjną rolników,
- rozszerzać świadomość ekologiczną wszystkich grup społecznych,
- zmniejszyć biurokrację,
- zwiększyć wsparcie finansowe zielonej transformacji,
- wprowadzić elementy motywujące rolników do wprowadzenia „Zielonego Ładu”,
- rozłożyć proces transformacji w czasie,
- uwzględnić różnorodność gospodarstw rolnych,
- zdiagnozować, co rolnicy w poszczególnych krajach mogą zrobić.

■ ROLA BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

Do obsługi tych procesów potrzebny jest partner biznesowy, jakim jest bank spółdzielczy. Każdy może być „idealnym bankiem zielonej przyszłości” poprzez finansowanie inwestycji oraz wspieranie klientów działających zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, oferować zrównoważone

ważone produkty oraz atrakcyjne finansowanie inwestycji, z dopłatami na modernizację infrastruktury i poprawę procesów. Pamiętajmy, że „wszystkie zmiany zaczynają się od nas samych”.

Istnieją jednak przeszkody w osiągnięciu modelu idealnego banku. Są to m.in. niewystarczająca świadomość banku i klientów w zakresie „Zielonego Ładu”, niewystarczające przygotowanie merytoryczne pracowników banku, brak narzędzi wspomagających, niedobór kompetentnych ekspertów, brak mechanizmów implementacyjnych oraz brak polityki transformacji na szczeblu krajowym i indywidualnym.

Zmieniają się również postawy konsumentów wobec produktów rolnictwa zrównoważonego. Wzrost świadomości konsumentów odnośnie do roli żywności w życiu i przy jednoczesnej chęci ochrony klimatu i środowiska, a także utrzymania akceptowalnych cen żywności, spowodował pojawienie się nowej szansy biznesowej, tj. produktów rolnictwa zrównoważonego. Świadomi zmian konsumenci zdają sobie sprawę, że takie produkty będą kosztować więcej niż te wytworzone w sposób konwencjonalny i są gotowi więcej za nie zapłacić, chociaż mniej niż za żywność ekologiczną.

TABELA 1. ANALIZA SWOT „ZIELONEJ TRANSFORMACJI” W BANKACH SPÓŁDZIELCZYCH

MOCNE STRONY:	SŁABE STRONY:
<ul style="list-style-type: none"> • Bardzo dobra znajomość klientów i potrzeb lokalnego rynku. • Możliwość szybkiego podejmowania decyzji. • Doświadczenie w obsłudze sektora Agro. • Partnerskie relacje z klientami. • Kadra pracowników doświadczonych w obsłudze kredytów dla sektora Agro, w tym kredytów preferencyjnych i pomostowych. • Możliwość szybkiego dostosowania oferty banku do potrzeb klientów. • Obsługa kredytów preferencyjnych współfinansowanych ze środków pochodzących ze środków budżetowych. • Wysoki udział w lokalnym rynku kredytowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom innowacyjności w stosunku do banków komercyjnych. • Ograniczenia wynikające z limitów koncentracji. • Niski poziom funduszy własnych. • Duże rozdrobnienie rolnictwa – niewielka ilość gospodarstw towarowych, wielohektarowych.
SZANSE:	ZAGROŻENIA:
<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące zapotrzebowanie na finansowanie zewnętrzne w procesie transformacji branży Agro. • Możliwość szybkiego reagowania na konkurencję cenową – zmiany poziomu marży i prowizji. • Stale rosnące znaczenie banku w dystrybucji środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej. • Stały rozwój narzędzi informatycznych wykorzystywanych w bieżącej pracy Banku. • Wspólna zrzeszeniowa kampania informacyjna „Zielonego Ładu”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom innowacyjności w stosunku do banków komercyjnych. • Ograniczenia wynikające z limitów koncentracji. • Niski poziom funduszy własnych. • Duże rozdrobnienie rolnictwa – niewielka liczba gospodarstw towarowych, wielohektarowych.

Produkty rolnictwa zrównoważonego są szansą na lepsze marże przy sprzedaży i produkcji żywności. Globalny trend ochrony klimatu i świadomego gospodarowania zasobami daje duże możliwości. Państwo powinno zapewnić dotacje na rozwój zrównoważonych praktyk rolniczych. Kampanie społeczne powinny promować strategię „produkujemy mniej, a lepiej”.

Badacze tematu wyróżniają następujące kategorie konsumentów:

- zaangażowani konsumenci ekologiczni, czyli tacy, którzy poszukują produktów, starając się minimalizować swój ślad węglowy poprzez świadome wybory zakupowe. Są przygotowani, aby płacić wyższe ceny,
- konsumenci wrażliwi na ekologię, wykazują większą skłonność do wyboru ekologicznych opcji, ale mogą być bardziej elastyczni w swoich wyborach, w zależności od ceny i dostępności,
- konsumenci obojętni – są to konsumenci, którzy nie przywiązują dużej wagi do aspektów ekologicznych i kupują produkty głównie ze względu na cenę, wygodę i inne czynniki niż ekologiczne,
- konsumenci sceptyczni – są to konsumenci, którzy są sceptycznie nastawieni do rzeczywistych korzyści ekologicznych produktów lub wątpią w ich jakość, co może wpłynąć na ich wybory zakupowe.

Postawy konsumentów wobec ekologicznych produktów ulegają ciągłym zmianom i zależą od wartości oso-

bistych, a również od czynników takich jak świadomość ekologiczna, dostępność produktów, ich cena i jakość. Produkty rolnictwa zrównoważonego są szansą na lepsze marże przy sprzedaży i produkcji żywności. Globalny trend ochrony klimatu i świadomego gospodarowania zasobami daje duże możliwości. Państwo powinno zapewnić dotacje na rozwój zrównoważonych praktyk rolniczych. Kampanie społeczne powinny promować strategię „produkujemy mniej, a lepiej”. ■

Materiał powstał na podstawie pracy dyplomowej napisanej pod kierunkiem Pani prof. dr hab. Małgorzaty Iwanicz-Drozdowskiej podczas III edycji Studiów Podyplomowych Zarządzanie Bankiem Spółdzielczym prowadzonych przez Szkołę Główną Handlową.

Celem tej pracy była ocena wpływu Europejskiego Zielonego Ładu na polskie rolnictwo i bankowość spółdzielczą. Przygotowana została na podstawie dokumentów Komisji Europejskiej i literatury przedmiotu.

FINANSOWANIE OBYWATELI UKRAINY BEZ RYZYKA: INNOWACYJNA USŁUGA UA ACCESS

Ze **Sławomirem Flissikowskim**, prezesem zarządu Banku Spółdzielczego w Skórczu,
rozmawiał **Piotr Ratajczak**, starszy menedżer ds. klientów strategicznych, BIK.

Od kilkunastu lat mam przyjemność obserwować rozwój Banku Spółdzielczego w Skórczu, którego prezesem jest Sławomir Flisikowski. Jego długoletnie zaangażowanie i wizja przyczyniły się do znaczących zmian i dynamicznego rozwoju banku. Widać to nie tylko w liczbach, ale także w szerokiej obecności banku na rynku, co wyróżnia go na tle innych banków spółdzielczych.

Jednym z istotnych aspektów działalności banku jest otwartość na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań umożliwiających bezpieczne kredytowanie. Takim przykładem jest wykorzystanie nowatorskiej usługi UA Access, która wspiera standardową weryfikację klienta w procesie udzielania kredytów obywatelom Ukrainy. To cenne doświadczenie, które zasługuje na podzielenie się nim i stanowi zarazem doskonały pretekst do rozmowy.

Jest mi niezmiernie miło, że przyjąłeś moje zaproszenie do rozmowy. Na początek chciałbym Cię zapytać, co według Ciebie jako wieloletniego praktyka i prezesa banku jest najważniejszym czynnikiem sukcesu?

Piotrze, mi również niezmiernie miło słyszeć takie słowa o banku i o mnie, z przyjemnością podzielię się nowymi doświadczeniami. Jeśli miałbym wskazać na najważniejsze czynniki sukcesu, to od zawsze stawiam na nowoczesność, innowacyjność, podążanie ze zmianami na rynku i inicjatywę. Bankiem Spółdzielczym w Skórczu kieruję już od 22 lat i jest on zarazem czwartą instytucją finansową w moim doświadczeniu zawodowym. Jako uczestnik Grupy SGB wnieśliśmy również wiele inicjatyw do Zrzeszenia, jak choćby lokatę na nowe środki. To nasz pomysł w odpowiedzi na trendy rynkowe i wiem, że byliśmy w tym produkcie niekwestionowanym liderem. Innym, wartym uwagi przykładem, jest propagowanie działalności walutowej. Nasi klienci mogą bezpłatnie otworzyć

rachunek walutowy i otrzymać do niego kartę do płatności w euro, dolarze czy funcie brytyjskim, a walutę zakupić w mobilnym lub internetowym kantorze walutowym w formule online. Staramy się również bardzo aktywnie korzystać z inicjatyw gospodarczych szczebla krajowego, jak choćby „Bezpieczny Kredyt 2%”, kredyty płynnościowe i skupowe, kredyty na przedsięwzięcia proekologiczne czy też z katalogu wsparcia oferowanego klientom przez ARiMR, BGK w postaci gwarancji, poręczeń, dopłaty do oprocentowania.

Ale oczywiście nie zapominamy o fundamentach własnej działalności bankowej jako pośrednika na rynku depozytowo-kredytowym. Rolą banku jest udzielanie kredytów, co dla mnie stanowi „sól” bankowości. Zdaję sobie sprawę i na tym skupiam szczególną uwagę, aby działalność kredytowa była dostosowana rozmiarami do możliwości posiadania przez bank stabilnej bazy depozytowej.

Skoro rozmawiamy o kredytach, to jakich klientów najbardziej lubisz finansować?

Odpowiedź na takie pytanie nie jest jednoznaczna. Jako bank spółdzielczy jesteśmy bowiem przede wszystkim uniwersalnym bankiem lokalnym i jako taki chcemy być blisko klientów. Bardzo mocno stawiamy na relacje z nimi, to jest długofalowa, systematyczna praca – nie tylko w obszarze kredytów, lecz obustronna: depozytowo – kredytowa. Jako prezes stawiam na dywersyfikację i różnorodność, a jako bank finansujemy każdy z segmentów gospodarki: biznes, rolnictwo, klienta indywidualnego.

Motywy naszej rozmowy są klienci kredytowi, a konkretnie - obywatele Ukrainy... Jak trafili do banku spółdzielczego w Skórczu?

W momencie wybuchu wojny wprowadziliśmy preferencyjną ofertę rachunków dla obywateli Ukrainy. Bank Spółdzielczy w Skórczu otworzył ich ponad 300 i od tamtej pory

zacieśniała się wspólna relacja z nowymi klientami. Warto dodać, że w pomoc ukraińskim uchodźcom zaangażował się cały nasz region. Jeden z naszych klientów, w sąsiednim mieście, przeznaczył część zasobów ośrodka wypoczynkowego na rzecz uchodźców, dzięki temu znalazło tam schronienie ponad 100 osób, głównie kobiety z dziećmi.

Wracając do naszych ukraińskich klientów bankowych... To też osoby, które osiedliły się w Polsce już wcześniej, pracowały tu, nawiązywały bliższe relacje z lokalną społecznością. W ten sposób, z polecenia jednego z naszych stałych klientów, osoby te trafiły do naszego banku. To efekt tych wspomnianych wcześniej relacji, budowanych na fundamencie satysfakcjonującej współpracy.

A jak doszło do udzielenia kredytu?

Przebieg kredytowania tej ukraińskiej rodziny nie różnił się zasadniczo od modelu działającego dla polskich

kredytobiorców. Jak wcześniej wspomniałem, osoby te mieszkały i pracowały w naszym regionie już od kilku lat. Małżeństwo przyjechało do Polski, tu przyszło na świat ich dwoje dzieci. Od blisko dwóch lat dojrzewała w nich myśl, aby osiedlić się tu na stałe, pojawiła się potrzeba poprawienia warunków bytowych, a więc zakupu nieruchomości. A jeśli kredyt, to naturalną ścieżką było zwrócenie się z wnioskiem do „swojego” banku.

Jak bank podszedł do finansowania obcokrajowców? Czy bank ma jakiś szczególnie produkt kredytowy dla obywateli Ukrainy?

Nie stosowaliśmy żadnych preferencji, nie mamy specjalnych produktów dla obcokrajowców. Klienci spełnili wymogi udzielenia kredytu dokładnie takie same jak Polacy. Inną kwestią była swego rodzaju asysta w przejściu przez formularze czy wypełnianie poszczególnych rubryk wnio-

Ryzyko w działalności bankowej to naturalne zjawisko. Należy nim właściwie zarządzać, minimalizować je za pomocą dostępnych narzędzi. Nasz bank przywiązuje do tego ogromną wagę, czego rezultatem jest zdrowy (używając języka bankowego) portfel kredytowy. Wracając do pytania – weryfikacja wiarygodności to pierwszy krok przed udzieleniem kredytowania.

sku. W kwestii proceduralnej nie ma różnic w obsłudze zagranicznego czy polskiego klienta.

A co z oceną wiarygodności kredytowej?

Właśnie, to bardzo ważne zagadnienie. Ryzyko w działalności bankowej to naturalne zjawisko. Należy nim właściwie zarządzać, minimalizować je za pomocą dostępnych narzędzi. Nasz bank przywiązuje do tego ogromną wagę, czego rezultatem jest zdrowy (używając języka bankowego) portfel kredytowy. Wracając do pytania – weryfikacja wiarygodności to pierwszy krok przed udzieleniem kredytowania. Skorzystaliśmy wówczas z wiedzy o nowych rozwiązaniach BIK, jaką przekazałeś nam na jednym ze spotkań. W tym kontekście postanowiliśmy wypróbować usługę wykorzystującą wymianę informacji transgranicznej, raport kredytowy potwierdzający wiarygodność obywateli z Ukrainy o nazwie UA Access.

Czy raport z UA Access pomógł bankowi w podjęciu decyzji?

Raport ten miał szczególne znaczenie – nie tylko z perspektywy samego faktu skorzystania z dedykowanego rozwiązania BIK. Stanowił on dla nas znaczące ułatwienie w kwestiach formalnych, był swego rodzaju potwierdze-

niem zaufania zdobytego wcześniej w relacji z klientem. Bo przecież udzielanie finansowania to kwestia odpowiedzialności, a zarazem – jak wcześniej mówiłem – związanego z nim ryzyka. Raport z usługi UA Access potwierdził aktywność kredytową naszych klientów, w ten sposób znacząco skrócił czas, który wydłużyłby procedurę zdobywania dokumentów bezpośrednio, z rodzimego rynku. Już nie mówiąc o tym, czy w ogóle byłoby to możliwe w trudnych warunkach czasu wojny.

Jakie są Wasze spostrzeżenia z wdrożenia UA Access?

Wdrożenie tej usługi odbywało się w zasadzie równolegle z procedowaniem wniosku o kredyt. Trudno jest więc oceniać ten proces tak jak inne rozwiązania technologiczne. Radziliśmy sobie w kwestiach operacyjnych dzięki determinacji całego zespołu banku, ale najbardziej w banku zaangażowana była pani Klaudia, która podeszła do zadania bardzo profesjonalnie, ale i ambitnie, pokonując wszelkie meandry proceduralne. Wdrożenie trwało kilkanaście dni, najważniejsze, że zakończyło się sukcesem. Nie obyło się po drodze bez problemów, ale zdecydowaliśmy się na to wyzwanie, wiedząc, że jesteśmy pierwszym bankiem wykorzystującym UA Access. Jak to zwykle bywa, pierwsze wdrożenie wymaga więcej prób, cierpliwości i testów. Chciałem też podkreślić, że pracownicy BIK-u bardzo się zaangażowa-

Gdyby określać każde nowe rozwiązanie wdrażane w banku mianem przygody, to niemal że pożądana jest codzienność. Wykorzystanie UA Access można oceniać z perspektywy drobnej cegiełki na rzecz wspierania ukraińskich uchodźców, którzy chcą budować dla siebie nowe życie w naszym kraju.

li i dzięki wspólnym wysiłkom wyszliśmy na prostą. I Tobie, Piotrze, przy tej okazji, dziękuję za wsparcie.

A jak oceniasz samo rozwiązanie?

Przede wszystkim jest proste i szybkie, nie wymaga praktycznie żadnych nakładów czy infrastruktury po stronie banku. Mechanizm jest taki, że przez przeglądarkę otrzymujemy raport, odczytujemy go już „na gotowo”, prosto z BIK-u.

A sam raport?

No cóż, chwilę zajęła nam jego analiza. Pamiętam, że przede wszystkim musieliśmy zrozumieć sposób oznaczania statusu rachunków, innego układu danych niż ten, do którego przyzwyczailiśmy się w raportach z BIK. Choć oczywiście zakres informacyjny był zbliżony, a dzięki instrukcjom, wszystko stało się jasne.

A czy wiesz może, jak Wasz ukraiński kredytobiorca ocenił współpracę z bankiem?

Wszystko wskazuje na to, że bardzo dobrze. Byli zadowoleni z przeprowadzonej transakcji. A nawet, co w naszych lokalnych warunkach nie jest rzadkością, zaprosili do osobistej wizyty w nowym domu, zakupionemu dzięki kredytowi udzielonemu przez nasz bank w Skórczu. Mia-

łem przyjemność wręczyć im drobny upominek od banku, uchylę nieco rąbka tajemnicy, że był to między innymi zestaw filiżanek do wypicia pierwszej kawy w nowym domu.

Czy działalność banku w obszarze finansowania obywateli Ukrainy się rozszerza?

Na chwilę obecną – powoli tak. Dzięki rekomendacjom trafiają do nas kolejne osoby zainteresowane kredytem hipotecznym czy też innymi produktami z oferty banku. Jak już mówiłem – to systematyczna i długofalowa praca, właśnie na bazie relacji z zadowolonymi i często polecającymi nas klientami.

Jak podsumowałbyś tę całą przygodę?

Gdyby określać każde nowe rozwiązanie wdrażane w banku mianem przygody, to niemalże pożądana jest codzienność. Wykorzystanie UA Access można oceniać z perspektywy drobnej cegiełki na rzecz wspierania ukraińskich uchodźców, którzy chcą budować dla siebie nowe życie w naszym kraju. Ale też – i tu wrócę do początku naszej rozmowy – warto korzystać z nowatorskich rozwiązań, które wpisują się w charakter działania banku i jego relacji z klientami. Jestem gotów doświadczać każdego nowego rozwiązania, które zabezpiecza ryzyko działania banku, bo zarządzanie bankiem to – w dużej mierze – właśnie zarządzanie ryzykiem. ■

mSzafir

Od Tokio do Warszawy:
Jak elektroniczny obieg
dokumentów upraszcza
prowadzenie biznesu
w różnych strefach czasowych?

W TOKIO JEST JUŻ JUTRO – JAK PROWADZIĆ BIZNES W RÓŻNYCH STREFACH CZASOWYCH

Coraz więcej polskich firm działa na arenie międzynarodowej, realizując zagraniczne inwestycje lub otwierając regionalne placówki i oddziały. Konieczność zarządzania biznesem w różnych strefach czasowych niesie ze sobą wymóg sprawnego załatwiania formalności – bez względu na to, gdzie w danej chwili znajduje się zarząd firmy, a gdzie jej partnerzy i współpracownicy oczekujący na podpis pod kontraktem.

Jak wynika z badań, polscy przedsiębiorcy dobrze sobie radzą na arenie międzynarodowej. Tylko w 2022 roku skumulowana wartość polskich inwestycji zagranicznych przekroczyła 130,5 mld zł, to prawie 21 mld więcej niż rok wcześniej¹. W tym okresie działalność na

rynkach zagranicznych prowadziło ponad 1,8 tys. rodzimych biznesów. Inne raporty wskazują, że w 2024 roku aż 75 proc. polskich firm z sektora retail chce rozwijać zagraniczne kanały sprzedaży internetowej, a nieco ponad połowa zamierza otworzyć sklepy stacjonarne poza Polską².

^[1] Raport: Kierunek Wschód (pfrtfi.pl)

^[2] Polskie firmy handlowe planują ekspansję zagraniczną - Bankier.pl

Ekspansja i tworzenie kolejnych oddziałów firmy oznacza postępujące rozproszenie personelu.

Na porządku dziennym jest też organizacja firmy w postaci sieci oddziałów rozsianych po różnych miejscach globu. Jednym z głównych wyzwań tej sytuacji jest koordynacja komunikacji między zespołami pracującymi w różnych częściach świata. Po pierwsze, firmowe procesy generują ogromne ilości dokumentów – umów, kontraktów, dokumentów kadrowo-płacowych, które muszą być dostępne dla pracowników w różnych lokalizacjach i strefach czasowych. Po drugie, opóźnienia w przesyłaniu dokumentów mogą wpłynąć na wydajność i spowalniać decyzje biznesowe.

– *Dla skutecznego zarządzania międzynarodowym biznesem, kluczowe jest zarówno utrzymanie płynnego przepływu informacji, jak i pełna kontrola nad całym procesem obiegu dokumentów* – wskazuje Elżbieta Włodarczyk, dyrektor Linii biznesowej podpis elektroniczny w KIR. – *Cyfryzacja i automatyzacja przyspieszają wiele procesów biznesowych, minimalizując potrzebę ręcznego przetwarzania dokumentów. Co równie ważne, umożliwiają śledzenie zmian i kontrolę dostępu, co znacznie podnosi poziom bezpieczeństwa. Przedsiębiorstwo może monitorować, kto i kiedy miał dostęp do konkretnych plików* – podkreśla Elżbieta Włodarczyk.

Z punktu widzenia bezpieczeństwa równie istotną kwestią, co kontrola dostępu, jest zapewnienie wiarygodności i autentyczności dokumentów. Osoby fizyczne, do potwierdzania tożsamości i formalnego autoryzowania czynności, mogą posługiwać się kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Innym rozwiązaniem dla firm o tożsamym przeznaczeniu i charakterze jest kwalifikowana pieczęć elektroniczna. To narzędzie, które pozwala na prawnie wiążące elektroniczne stemplowanie dokumentów. Jest ono regulowane przez rozporządzenie eIDAS, co sprawia, że ma zastosowanie jako narzędzie prawnie obowiązujące w każdym państwie Unii Europejskiej.

– *Pieczęć elektroniczna gwarantuje integralność dokumentu, zabezpieczając go przed nieautoryzowanymi zmianami. Po jej zastosowaniu modyfikacja opieczętowanego pliku przez osoby nieuprawnione jest niemożliwa. Dzięki temu firma może być pewna, że jej cyfrowe archiwum jest całkowicie chronione* – podkreśla Elżbieta Włodarczyk.

Pieczęć elektroniczna to naturalny sposób autoryzacji wszelkich czynności formalno-prawnych, począwszy od umów, przez raportowanie, na fakturach kończąc. – *Niezależnie od tego, czy e-pieczęć stosujemy do stemplowania oficjalnej korespondencji z klientami, partnerami lub administracją, czy do pieczętowania dokumentacji wewnętrznej, dzięki niej podnosimy komfort i optymalizujemy czas pracy* – dodaje Elżbieta Włodarczyk.

W ofercie KIR kwalifikowana pieczęć elektroniczna jest dostępna w trzech wariantach: na karcie kryptograficznej oraz w module kryptograficznym HSM dostarczonym przez KIR lub własnym module klienta. Nowością jest pieczęć mobilna, dostępna na dowolnym urządzeniu, jak laptop czy telefon, bez karty i czytnika. Do każdej pieczęci składanej przez portal mSzafr dołączany jest kwalifikowany znacznik czasu. Klienci mogą wybrać pieczęć mobilną z terminem ważności rok lub dwa lata i z optymalnym dla siebie pakietem: od 500 do 100 tys. sztuk pieczęci.

Produkty KIR w zakresie usług zaufania są dostępne na stronie www.elektronicznypodpis.pl. Firma oferuje m.in. jedyny na rynku mobilny kwalifikowany certyfikat jednorazowy, który można wygenerować w pełni online i użyć do podpisania pojedynczego dokumentu. Użytkownicy mogą wybrać również mobilne certyfikaty z długim terminem ważności w kilku wariantach (mSzafr) lub tradycyjny zestaw z certyfikatem na karcie (Szafr). Poprzez stronę można również szybko i sprawnie odnowić online posiadany certyfikat. ■

JAK DZIAŁAĆ W ŚWIECIE PEŁNYM RYZYKA?

Ciągła czujność, baczna obserwacja, badanie i monitoring ryzyka. To nie opis sceny z operacji prowadzonej na otwartym sercu czy scenariusz filmu sensacyjnego, ale obraz rzeczywistości, z którą na co dzień styka się sektor bankowy. Troska o prawidłowe działanie systemów krytycznych to jedno z najważniejszych wyzwań. Jakie kroki powinniśmy podjąć, aby zapewnić sobie odrobinę mniej emocji w tych i tak niepewnych czasach?

PAWEŁ GULA

Prezes zarządu VerdIT.

VerdIT jest architektem i integratorem systemów informatycznych dla sektora finansowego, głównie Banków Spółdzielczych. Firma od blisko 15 lat dostarcza kompleksowe rozwiązania do optymalizacji procesów biznesowych, komunikacji, a od niedawna także cyberbezpieczeństwa – w ramach oferty CyberCheck. VerdIT świadczy także profesjonalne doradztwo i dobór sprzętu oraz oprogramowania IT. Więcej o usługach firmy na stronie: www.verdit.pl

W świecie IT dość często spotykamy się ze słowem *krytyczny*, służącym do priorytetyzacji działań i nadawania im określonego porządku. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, niezawodności i wydajności odnosi się do wielu dziedzin związanych z sektorem nowych technologii. Mówimy o krytyczności: systemów, aplikacji, dostawców, awarii, zgłoszeń oraz wielu innych elementów infrastruktury, procesów czy usług, które realizują nasze organizacje.

Ich analiza pozwala nam na tworzenie modeli analizy ryzyka, dzięki którym można minimalizować prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń. Są one istotne, gdyż stoją na straży ciągłości działania usług, a także blokują drogę do realizacji najczarniejszego scenariusza każdej organizacji, czyli zagrożeń w ciągłości działania.

Czy są instytucje pozbawione elementów krytycznych? Jestem przekonany, że niewiele podmiotów mogłoby tak o sobie powiedzieć. Praktycznie każda usługa i wspierający ją system, dostarczający wartość klientowi można, a często nawet trzeba, uznać za krytyczny. Na rynku finansowym dotyczy to wielu różnych systemów np. księgowych, rozliczeniowych, kartowych czy bankowości elektronicznej. One wszystkie stają się systemami krytycznymi. Do tego należy pamiętać o wspierających je systemach istotnych, podstawowych itp.

■ Z RYZYKIEM NA CO DZIEŃ

Patrząc z tej perspektywy na organizacje, takie jak banki, okazuje się, że stałym elementem ich rzeczywistości staje się ciągłe badanie ryzyka i planowanie jego minimalizacji. O tych procesach nieustannie przypominają nam regulacje takie jak: Ustawa o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa, rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej (DORA) czy dyrektywa NIS 2, a lata wcześniej te kwestie były adresowane przez rekomendacje UKNF (w szczególności Rekomendację D).

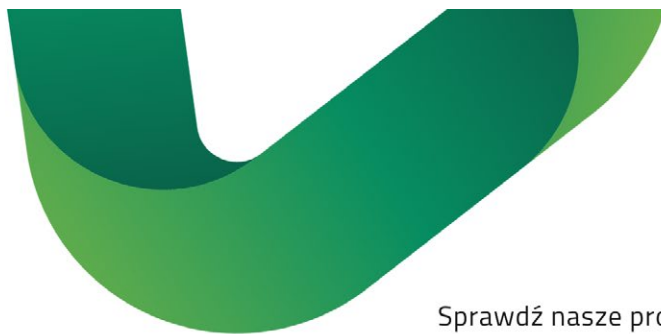
Raporty i badania dotyczące cyberbezpieczeństwa, które pojawiają się regularnie, również skłaniają do większej czujności. Spójrzmy chociażby na badanie *Global Data Protection Index 2023*, przeprowadzone przez DELL Technologies. Wynika z niego, że w ubiegłym roku ponad połowa firm (54%) padła ofiarą cyberataku lub incydentu, który uniemożliwił dostęp do danych. Według respondentów konsekwencje incydentów utraty danych w 2023 roku kosztowały średnio 2,61 mln dolarów, odpowiadały za 26 godzin nieplanowanego przestoju oraz spowodowały stratę 2,45 TB danych. Dwukrotnie wzrosły też koszty związane z cyberatakami i utratą zasobów – z 0,66 mln dol. w 2022 roku do 1,41 mln dol. w 2023 roku.

■ PROFILAKTYKA (CYBER)ZAGROZEŃ

Kluczowe pytanie brzmi zatem, jak właściwie dbać o (nie tylko) krytyczne procesy i systemy, aby minimalizować ryzyko zagrożeń? Moim zdaniem warto zwrócić uwagę na 4 kluczowe punkty związane z tematem cyberbezpieczeństwa:

- 1. Spełnić wymagania regulacyjne** – wdrożyć procesy zarządzania ryzykiem i plany reagowania w przypadku cyberzagrożeń. Liczba regulacji, która dotyka sektor finansowy jest obecnie olbrzymia. Trudno jest je wszystkie wymienić jednym tchem, a jeszcze trudniej w pełni wdrożyć. Musimy położyć nacisk na standaryzację rozwiązań, jeszcze większą współpracę w sektorze finansowym, a co najważniejsze – konsekwentnie realizować zadania, jakie stawia przed nami otoczenie ustawodawcze.
- 2. Włączyć krytyczne myślenie** – podobnie jak podczas jazdy samochodem na drodze, tak w przypadku różnego rodzaju informacji należy korzystać z zasady ograniczonego zaufania. Szczególna czujność dotyczy wszelkich komunikatów nakłaniających do podjęcia

Zaufany Partner Banków Spółdzielczych

Sprawdź nasze produkty i usługi informatyczne: www.verdit.pl

CYBERBEZPIECZEŃSTWO

Chronimy sieci informatyczne, systemy i dane przed atakami oraz nieautoryzowanym dostępem.

PROCESY BIZNESOWE

Zapewniamy niezbędne wsparcie informatyczne, optymalizację procesów bankowych i outsourcing usług.

INTERNET I KOMUNIKACJA

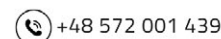
Dbamy o obecność Banku w Internecie, ułatwiając Państwu klientom dostęp do niezbędnych informacji.

SPRZĘT I OPROGRAMOWANIE

Dostarczamy kompleksowe rozwiązania, umożliwiające szybką i wydajną pracę.

Skontaktuj się z nami:

natychmiastowych, nieplanowanych działań. Dotyczy to nie tylko firm i organizacji, ale wszystkich osób, które mają styczność z tego typu informacjami.

- 3. Poszerzać wiedzę z obszaru cyberzagrożeń** – edukacja to jeden z kluczowych punktów, który ma ogromną moc w przeciwdziałaniu zagrożeniom bezpieczeństwa instytucji oraz osób prywatnych. To tak naprawdę ciągle proces pogłębiania i aktualizowania wiedzy na temat obszaru, który stosuje coraz bardziej wyrafinowane techniki manipulacji. Należy stale budować świadomość niebezpieczeństw, które mogą dotknąć każdego np. czerpiąc informacje prasowe o różnego typu atakach czy incydentach.

- 4. Postawić na odpowiednie wsparcie technologiczne** – minimalizowaniu ryzyka zagrożeń zawsze powinno towarzyszyć odpowiednie podejście do zarządzania całą infrastrukturą organizacji, którą możemy ująć w 4 krokach. Po pierwsze – audyt z identyfikacją klu-

czowych elementów infrastruktury; po drugie – raport stanu zabezpieczeń, dający pełny ogląd sytuacji. Takie rozeznanie pozwala na wdrożenie konkretnych rozwiązań (krok trzeci) i indywidualnej strategii profilaktycznej (krok czwarty). Te działania powinny nam pomóc w podjęciu ważnej decyzji i odpowiedzi na pytania – czy to wszystko chcemy robić samodzielnie, a może warto poszukać partnera, dzięki któremu zidentyfikowane wyzwania będziemy mogli rozwiązać? To często trudne decyzje, ponieważ powodują znaczne zmiany w organizacjach. Należy właściwie zdefiniować role i odpowiedzialności, określić oczekiwany poziom usług, ale też jasno wskazać, jak będziemy się rozliczać ze wspólnych działań.

Każdemu z wymienionych punktów warto przyjrzeć się uważnie. Najlepsze, co możemy zrobić dla naszej firmy, to działać jednocześnie we wszystkich możliwych obszarach – samodzielnie oraz przy pomocy zaufanych partnerów. To są zadania, które wymagają współpracy dla osiągnięcia właściwego efektu. ■

NOWOCZESNA EDUKACJA EKONOMICZNA W FUNDACJI CYBERIUM

Decyzją Senatu RP, rok 2024 ogłoszony został Rokiem Edukacji Ekonomicznej. W tym roku przypada bowiem m.in. 100-lecie reform gospodarczych Władysława Grabskiego, 100-lecie powstania polskiego złotego, 100-lecie powstania Banku Polskiego oraz Banku Gospodarstwa Krajowego.

Jest to doskonała okazja, aby porozmawiać z dziećmi o tym, skąd się biorą pieniądze i jak się nimi posługiwać. Jednocześnie świat finansów zmienia się wraz ze zmianami w technologii – pojawiają się nowe metody płatności, a wraz z nimi nowe możliwości.

■ KSIĄŻECZKA, JAKIEJ NIE BYŁO

„A co to?” – kilkuletnie dzieci zadają to pytanie setki razy dziennie. I to właśnie dziecięca ciekawość była inspiracją do wydania książki „Dzidzia w świecie płatności”, która powstała z inicjatywy Fundacji KIR na Rzecz Rozwoju Cyfryzacji Cyberium. Na dziecięcym rynku wydawniczym wiele jest wartościowych pozycji o oszczędzaniu, zakupach, a nawet o prawach ekonomii. Wszystkie jednak są skierowane do dzieci przedszkolnych lub starszych. „Dzidzia” uzupełnia tę lukę, proponując edukację finansową dla najmłodszych: dwu i trzylatków. Wprowadzamy w świat

dziecka najprostsze pojęcia: płacenie, banknoty, monety, portfel, bankomat, karta. Dzieci codziennie obserwują, jak dorośli kupują coś w sklepach lub dokonują płatności. Widzą, jak dorośli biorą sami towary w sklepie, albo dostają je z rąk sprzedawców, a następnie płacą gotówką lub bezgotówkowo. W sposób naturalny od najmłodszych lat naśladują te zachowania, bawiąc się w sklep. Maluchy z radością „pomagają” też rodzicom nadawać przesyłki w paczkomacie, cieszą się, gdy pozwalamy im przyłożyć kartę do terminala, dzwonią na FaceTime do babci. Dla rodziców i opiekunów „Dzidzia” będzie znakomitym pretekstem do rozmów z dzieckiem o tym, skąd pieniądze się biorą, o tym, że za pracę należy się wynagrodzenie i o tym, że nie mamy niewyczerpanych ich źródeł, a także do czego służą otaczające nas najnowsze technologie. „W dzisiejszym świecie edukacja finansowa staje się kluczowym elementem rozwoju dzieci, a także ma ogromne znaczenie dla przyszłości gospodarki. Naszym celem jest

Przekaz kierowany do maluchów jest jasny: płatności są częścią codziennego życia, trzeba rozumieć, na czym polegają, ale najważniejsze są wartości rodzinne, relacje i wspólny czas, którym się nawzajem obdarowujemy.

wyjaśnianie, poprzez zabawę, podstawowych zasad ekonomii i świata płatności.” – mówi Joanna Barbrich, autorka tekstu i pomysłodawczyni książeczki.

Edukować finansowo warto od najmłodszych lat, bo w tym obszarze mamy jeszcze wiele do zrobienia. Potwierdzają to badania Warszawskiego Instytutu Bankowości z 2024 – 37% Polaków ocenia własną wiedzę ekonomiczną jako bardzo małą i raczej małą. Największe braki wiedzy badani odczuwali w obszarze cyberbezpieczeństwa (47%). Rzadziej wskazywane są: inwestowanie (32%), system podatkowy (25%) oraz kredyty i pożyczki (21%), najrzadziej zaś ubezpieczenia (14%) i płatności bezgotówkowe (8%). Dzieci uczą się od dorosłych – im lepiej rodzice, opiekunowie i nauczyciele rozumieją świat finansów tym więcej prawidłowych postaw ekonomicznych mogą przekazać maluchom.

Wracając do książeczki, Agnieszka Barbasiewicz, wieloletnia nauczycielka i prezeska Fundacji im. Marii Montessori w swojej recenzji pisze tak: „Dzidzia” kończy się pięknym zdaniem taty: „Czas spędzony razem jest bezcenny. Tego nie można kupić”. Poza rozmową, co to znaczy, że coś jest bezcenne? Rodzice dostają cudowną przestrzeń do rozmowy o tym, czego nie można kupić, a jest nam potrzebne, ważne i niezbędne do życia. Mimo że tematem głównym są w książce pieniądze, na pierwszy plan wysuwa się rodzinna atmosfera, wspólne spędzanie czasu i radość z poznawania natury. Przekaz kierowany do maluchów jest jasny: płatności są częścią codziennego życia,

trzeba rozumieć, na czym polegają, ale najważniejsze są wartości rodzinne, relacje i wspólny czas, którym się nawzajem obdarowujemy”. Fundacja Cyberium dystrybuuje publikację bezpłatnie – od grudnia 2022 r. ponad 10 000 egzemplarzy trafiło do małych rączek.

■ NAUKA PRZEZ ZABAWĘ

W dzisiejszym świecie, gdzie technologie cyfrowe odgrywają coraz większą rolę, edukacja dotycząca finansów i płatności elektronicznych staje się kluczowym elementem wychowania dzieci. Coraz młodsze pokolenia stykają się z nowoczesnymi formami płatności, dlatego tak istotne jest, aby już od najmłodszych lat na różne sposoby uczyć je bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z technologii. Stąd powstała inicjatywa, aby poprzez zabawę wprowadzać najmłodszych w tematykę finansów i technologii.

Przykładem działania w tym duchu jest konkurs pt. „Cyfrowe Jutro” zorganizowany dzięki współpracy Fundacji Cyberium, Gminy Miasta Rzeszów oraz Centrum Innowacji Miejskich – Urban Lab. Głównym celem konkursu, kierowanego do rzeszowskich przedszkolaków, było rozwijanie wyobraźni, kreatywności oraz umiejętności plastycznych dzieci, a także promowanie świadomości dotyczącej technologii i zasad bezpiecznego korzystania z niej.

Dzieci, które wzięły udział w konkursie, miały za zadanie przedstawić, jak wyobrażają sobie świat płatności

– od dawnych metod, takich jak barter, przez monety i banknoty, aż po nowoczesne formy płatności cyfrowych. Przedszkolaki nie tylko doskonale się bawiły, ale także niejednokrotnie zaskoczyły nas dorosłych poziomem wiedzy oraz kreatywną wizją cyfrowego jutra. Ich zaangażowanie i entuzjazm były niezwykle inspirujące. Pomysłowość najmłodszych uczestników przerosła wszelkie oczekiwania, a popularność, jaką cieszył się konkurs, dowiodła, jak bardzo potrzebne są takie inicjatywy.

Sukces konkursu „Cyfrowe Jutro” stał się inspiracją do kontynuacji działań edukacyjnych w lokalnych przedszkolach na terenie województwa podkarpackiego. We współpracy z pedagogami zorganizowaliśmy kolejną akcję, pt. „Świat płatności oczami przedszkolaków”, której celem było pogłębienie wiedzy dzieci na temat bezgotówkowych form płatności oraz zasad bezpieczeństwa z nimi związanych. Książeczka „Dzisiaj w świecie płatności” była ważnym edukacyjnym wsparciem, w przystępny sposób wprowadzając dzieci w świat finansów. Poprzez udział w zabawie, dzieci mogły zdobywać wiedzę na temat kart

płatniczych, bankomatów, portfeli i banknotów, ucząc się jednocześnie, jak bezpiecznie z nich korzystać.

Dzięki temu dzieci nie tylko zdobyły cenną wiedzę na temat finansów, ale także wzmocniły pewność siebie w konfrontacji z technologią. Rodzice mogą być spokojni, że ich pociechy, jeszcze przed wkroczeniem w życie szkolne, zdobywają umiejętności niezbędne we współczesnym świecie. Dyrektorzy przedszkoli z kolei mieli okazję wzbogacić program edukacyjny o nowe, interesujące treści a także docenić potencjał, który tkwi w łączeniu edukacji z nowoczesnymi technologiami, co może wpłynąć na przyszłe podejście do kształcenia najmłodszych. „Zaangażowanie w tego typu projekty przynosi wymierne korzyści nie tylko dla dzieci, ale i dla całej społeczności lokalnej, która staje się bardziej świadoma i lepiej przygotowana, aby bezpiecznie i odpowiedzialnie poruszać się w cyfrowym świecie.” – mówi Wioletta Piątkowska, Dyrektora Centrum Sprzedaży w Rzeszowie.

Wśród innych przedsięwzięć Fundacji Cyberium, realizowanych we współpracy z przedszkolami i żłobkami,

W dzisiejszym świecie, gdzie technologie cyfrowe odgrywają coraz większą rolę, edukacja dotycząca finansów i płatności elektronicznych staje się kluczowym elementem wychowania dzieci. Coraz młodsze pokolenia stykają się z nowoczesnymi formami płatności, dlatego tak istotne jest, aby już od najmłodszych lat na różne sposoby uczyć je bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z technologii.

warto zwrócić uwagę na działania wolontariuszy, którzy regularnie odwiedzają placówki i wyposażają je w zestawy edukacyjne, składające się z książeczki, gry Memorki z postaciami i elementami z książeczki, zabawkowego terminala płatniczego i przeprowadzają lekcje, w oparciu o scenariusz przygotowany przez pedagoga.

■ EDUKACJA NA SPORTOWO

Fundacja Cyberium angażuje się także w sport i dobroczynność. W ostatniej edycji jednej z największych i najbardziej rozpoznawalnych inicjatyw charytatywnych w Polsce – biegu sztafetowego Poland Business Run pobiegło ponad 100 wolontariuszy Fundacji. Bieg Poland Business Run to nie tylko sportowa rywalizacja, ale przede wszystkim symboliczny akt solidarności z osobami z niepełnosprawnościami, a także okazja do budowania solidarności, integracji oraz podnoszenia wrażliwości społecznej. Dzięki wsparciu uczestników, sponsorów i partnerów biegu wiele osób otrzymuje szansę na powrót do pełnej sprawności i aktywnego życia.

Przy okazji finału XII edycji biegu, w Krakowie odbył się także piknik rodzinny. Sponsorowane przez Fundację Cyberium interaktywne stoisko edukacyjne cieszyło się dużym zainteresowaniem zarówno wśród dzieci, jak i ich opiekunów. Jednym z najważniejszych elementów

proponowanych aktywności była edukacja najmłodszych o podstawach płatności i finansów. Miało to na celu przygotowanie dzieci do odpowiedzialnego zarządzania pieniędzmi w przyszłości. Do małych biegaczy trafiły książeczki, a na ogromnej kolorowance dzieci mogły pokolorować jej bohaterów. Nie zabrakło także rozmów na temat podstawowych pojęć finansowych, a z dorosłymi na temat płatności bezgotówkowych. By uczcić to święto pomagania, dzieci mogły pomalować sobie także buzie.

Wierzymy, że łączenie sportu z edukacją pozwala na połączenie zabawy z wartościową nauką. Pamiętamy także o głównym celu biegu, jakim jest pomoc osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi. Wolontariusze Fundacji okazują wsparcie nie tylko biegnąc, ale także organizując licytacje, na które m.in. pieką ciasta i przygotowują własne przetwory spożywcze.

„Fundacja Cyberium jest zaangażowana w inicjatywę na wielu poziomach, nie tylko jako sponsor. Łącząc wsparcie finansowe z merytorycznym, przyczyniamy się do sukcesu wydarzenia. Chcemy mieć pozytywny wpływ na społeczność, a w szczególności na najmłodszych uczestników, którzy zyskują cenną wiedzę podaną w przyjazny sposób.” – dodaje Joanna Piórkowska, Starsza Specjalistka w KIR, koordynatorka zaangażowania Fundacji Cyberium w Poland Business Run. ■

ROK 2025 MIĘDZYNARODOWYM ROKIEM SPÓŁDZIELCZOŚCI

W czerwcu 2024 roku Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych podjęło decyzję o ustanowieniu roku 2025 Międzynarodowym Rokiem Spółdzielczości.

Jest to druga tego typu inicjatywa w historii, poprzednia miała miejsce w 2012 roku.

Tematem przewodnim obchodów w 2025 roku będzie hasło „Spółdzielnie budują lepszy świat”, które ma na celu podkreślenie istotnej roli, jaką model spółdzielczy odgrywa w budowaniu bardziej sprawiedliwego i zrównoważonego społeczeństwa oraz we wdrażaniu Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDG) do 2030 roku.

Spółdzielnie to wyjątkowy model gospodarczy, który łączy elementy biznesu z misją społeczną. Organizacje te działają na zasadach samorządności, demokracji, otwartości i solidarności, a ich głównym celem jest zaspokajanie potrzeb swoich członków, a nie maksymalizacja zysków. Dzięki temu, spółdzielnie przyczyniają się do poprawy warunków życia wielu grup społecznych, w tym szczególnie tych najbardziej marginalizowanych, takich jak osoby o niskich dochodach czy społeczności wiejskie. Organizacja Narodów Zjednoczonych od lat dostrzega ich istotną rolę w promowaniu inkluzywnego rozwoju oraz w walce z ubóstwem i nierównościami na świecie.

Jednym z kluczowych celów Międzynarodowego Roku Spółdzielczości w 2025 roku będzie promowanie tego modelu gospodarczego jako skutecznego narzędzia do realizacji globalnych celów społeczno-gospodarczych. W rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ podkreślono, że spółdzielnie odgrywają ważną rolę w realizacji SDG, zwłaszcza w obszarach związanych z tworzeniem miejsc pracy, zrównoważonym rolnictwem, ochroną środowiska, a także promocją równości płci. Dzięki swojemu unikalnemu modelowi zarządzania, spółdzielnie są w stanie zaspokajać lokalne potrzeby, jednocześnie działając na rzecz globalnych zmian.

Obchody Międzynarodowego Roku Spółdzielczości mają również na celu podniesienie społecznej świadomości na temat roli spółdzielni w budowaniu bardziej odpornych gospodarek. W czasach globalnych kryzysów, takich jak pandemia COVID-19, spółdzielnie wykazały się elastycznością i odpornością, co przyczyniło się do ich rosnącej popularności. Jak wskazują badania ONZ, spółdzielnie były w stanie skutecznie dostosować swoje działania do zmieniających się warunków, chroniąc jednocześnie miejsca pracy i zapewniając wsparcie społecznościom lokalnym.

Zgodnie z zaleceniami ONZ, państwa członkowskie są zachęcane do tworzenia krajowych komitetów ko-

ordynujących działania związane z obchodami roku spółdzielczości. Jednym z kluczowych działań będzie promocja polityk publicznych sprzyjających rozwojowi spółdzielni, w tym przegląd przepisów prawnych, które mogą ułatwić zakładanie i rozwój spółdzielni. W ramach obchodów ONZ planuje również organizację wielu międzynarodowych wydarzeń, w tym konferencji i szkoleń, które mają na celu wzmocnienie międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju spółdzielni oraz wymianę doświadczeń między krajami.

Oficjalne otwarcie Międzynarodowego Roku Spółdzielczości odbędzie się w Nowym Delhi w listopadzie 2024 roku, podczas Globalnej Konferencji Spółdzielczej ICA oraz Zgromadzenia Ogólnego Międzynarodowego Związku Spółdzielczego. To wydarzenie zgromadzi liderów ruchu spółdzielczego z całego świata, a także przedstawicieli rządów, organizacji pozarządowych i sektora prywatnego. Celem będzie nie tylko celebrowanie dotychczasowych osiągnięć, ale także wypracowanie strategii na przyszłość, która pozwoli wzmocnić rolę spółdzielni w globalnym systemie gospodarczym.

Jednym z głównych wyzwań, przed którym stoi współczesny świat, jest konieczność budowy zrównoważonego systemu produkcji żywności, który będzie w stanie sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu globalnej populacji. Spółdzielnie rolnicze odgrywają w tym kontekście kluczową rolę, umożliwiając małym producentom dostęp do rynków, technologii i kapitału. Dzięki współpracy na poziomie lokalnym i międzynarodowym, spółdzielnie mogą znacząco przyczynić się do poprawy globalnego bezpieczeństwa żywnościowego. ONZ zachęca rządy do wspierania tych inicjatyw poprzez tworzenie sprzyjających warunków prawnych oraz zapewnienie dostępu do zasobów i finansowania.

Kolejnym ważnym obszarem, w którym spółdzielnie mogą odegrać znaczącą rolę, jest walka z nierówno-

Międzynarodowy Rok Spółdzielczości 2025 to nie tylko okazja do promocji spółdzielni jako modelu gospodarczego, ale także do budowania świadomości na temat ich wkładu w rozwój zrównoważonych i odpornych społeczności. Spółdzielnie mają potencjał, aby stać się ważnym narzędziem w realizacji globalnych wyzwań związanych z ochroną środowiska, równością społeczną i inkluzywnym wzrostem gospodarczym.

ściami społecznymi i ekonomicznymi. Spółdzielnie finansowe, takie jak banki spółdzielcze, umożliwiają dostęp do usług finansowych osobom, które nie mają możliwości korzystania z tradycyjnych instytucji bankowych. W ten sposób spółdzielnie finansowe wspierają rozwój lokalnych społeczności, oferując dostęp do kredytów, oszczędności i innych produktów finansowych na bardziej elastycznych warunkach niż tradycyjne banki komercyjne. Działania te przyczyniają się do zmniejszenia wykluczenia finansowego oraz wspierają rozwój małych przedsiębiorstw.

Międzynarodowy Rok Spółdzielczości 2025 to nie tylko okazja do promocji spółdzielni jako modelu gospodarczego, ale także do budowania świadomości na temat ich wkładu w rozwój zrównoważonych i odpornych społeczności. Spółdzielnie mają potencjał, aby stać się ważnym narzędziem w realizacji globalnych wyzwań związanych z ochroną środowiska, równością społeczną i inkluzywnym wzro-

stem gospodarczym. Organizacja Narodów Zjednoczonych, poprzez swoje działania, będzie wspierać rozwój spółdzielczości na całym świecie, jednocześnie zachęcając rządy i społeczeństwa do włączenia się w obchody tego wyjątkowego roku ([UN DESA](#)) ([UN DESA](#)).

Spółdzielnie, poprzez swoje wartości i zasady, wnoszą istotny wkład w budowanie bardziej sprawiedliwego, demokratycznego i zrównoważonego świata. W kontekście rosnących globalnych wyzwań, takich jak zmiany klimatyczne, nierówności społeczne i gospodarcze, a także kryzysy zdrowotne i żywnościowe, spółdzielnie oferują alternatywny model rozwoju, oparty na współpracy, solidarności i odpowiedzialności. Właśnie dlatego Międzynarodowy Rok Spółdzielczości 2025 ma szansę stać się impulsem do dalszego rozwoju tego ruchu oraz do zwiększenia jego wpływu na kształtowanie polityk na szczeblu krajowym i międzynarodowym. ■

Zapraszamy do obserwowania nas w mediach społecznościowych!

KZBS jest już na:

Zachęcamy również do:

odwiedzania strony www.kzbs.pl

subskrybowania Newslettera KZBS

WAŻNE! co miesiąc jedynie dla Członków KZBS
opracowujemy specjalny Przegląd zmian prawnych

SZKOLENIA KZBS WE WRZEŚNIU

6
WRZEŚNIA
2024

Szkolenie on-line: JDG jak konsument – o problemach związanych ze stosowaniem art. 385(5) k.c.

dr Dawid Rogoziński

9
WRZEŚNIA
2024

Szkolenie on-line: Ryzyko ESG w kontekście pakietu CRDVI/CRRIII

dr Łukasz Kurowski

10
WRZEŚNIA
2024

Szkolenie on-line: Praktyczne aspekty monitorowania transakcji

Elwira Patsiotos

11
WRZEŚNIA
2024

Szkolenie on-line: Krajowy Rejestr Zadłużonych w praktyce banku spółdzielczego jako wierzyciela

Norbert Frosztęga

12
WRZEŚNIA
2024

13
WRZEŚNIA
2024

Dwudniowe szkolenie on-line: Weksel własny in blanco

Izabela Heropolitańska

16
WRZEŚNIA
2024

Szkolenie on-line: Ocena ryzyka kredytowego przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu energetyki odnawialnej (OZE)

*Dariusz W. Olszewski
i dr Krzysztof Czerkas*

19
WRZEŚNIA
2024

Szkolenie on-line: Wdrożenia w banku spółdzielczym przepisów ustawy o ochronie sygnalistów

*prof. UEK dr hab. Jan Byrski
i Przemysław Janczak*

20
WRZEŚNIA
2024

Szkolenie on-line: Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w praktyce bankowej

*Małgorzata
Korsakowska-Słowik*

23
WRZESNIA
2024

Szkolenie on-line: Analiza finansowa podmiotów gospodarczych prowadzących uproszczoną księgowość w kontekście oceny ryzyka kredytowego

*Agnieszka Kolasa***24**
WRZESNIA
2024

Szkolenie on-line: Sankcja kredytu darmowego

*dr Dominika Rogoń***26**
WRZESNIA
2024

Szkolenie on-line: Polityka ładu korporacyjnego w banku spółdzielczym

*Katarzyna Seweryniak***27**
WRZESNIA
2024

Szkolenie on-line: Ryzyko koncentracji w banku spółdzielczym

*dr Agnieszka K. Nowak***30**
WRZESNIA
2024

Szkolenie on-line: Due-diligence i wycena nieruchomości w kredytowaniu nieruchomości komercyjnych

*dr inż. Anna Beer-Zwolińska
i dr Krzysztof Czerkas*

Już dzisiaj możecie Państwo zamówić szkolenie w siedzibie swojego banku lub innym wskazanym miejscu na terenie całej Polski! Wśród tematów, które możemy przeprowadzić dla Państwa pracowników, Rady Nadzorcze oraz udziałowców i klientów oferujemy m.in.:

- Podstawy cyberbezpieczeństwa w banku spółdzielczym.
- Kluczowe aspekty i wybrane metody stosowane w analizie na potrzeby finansowania przedsiębiorstw.
 - Wykrywanie fałszerstw w dokumentacji oraz warsztaty grafologiczne.
 - Odpowiedzialność i obowiązki rady nadzorczej w banku spółdzielczym.
- Obowiązki rady nadzorczej banku spółdzielczego w procesie zarządzania ryzykiem w banku.

KONTAKT WS. SZKOLEŃ:

TOMASZ SZYMAŃSKI

tel. kom.: 534 356 040 • tel.: (22) 875 30 30 • e-mail: t.szymanski@kzbs.org

■ BANKI SPÓŁDZIELCZE SGB – Z OFERTĄ DLA CHCĄCYCH OSZCZĘDZAĆ

Z aplikacją SGB Mobile oszczędzanie jest niezwykle proste. Dla najmłodszych przygotowaliśmy w aplikacji SKARBONKĘ, dla klientów pełnoletnich – CEL OSZCZĘDNOŚCIOWY.

Rachunek jest dostępny wyłącznie w aplikacji SGB Mobile. Można go zasilać w dowolnym momencie środkami z wszystkich rachunków w danym banku spółdzielczym lub przelewem z innego banku.

Klient, który założył Skarbonkę/Cel Oszczędnościowy ma możliwość wyboru własnego celu oszczędzania wraz z nadaniem mu nazwy, przypisaniem konkretnej kwoty, terminu/okresu oszczędzania, a także wybrania grafiki lub zdjęcia symbolizującego cel, z grafik dostępnych w aplikacji.

Najmłodszy klient Banków Spółdzielczych SGB mogą korzystać z rachunku Skarbonka aż do 18 roku życia – w chwili osiągnięcia pełnoletności rachunek jest im prezentowany jako Cel Oszczędnościowy. Aplikacja jest przygotowana dla klienta w każdym wieku. Może on otworzyć w swoim banku spółdzielczym maksymalnie trzy takie rachunki – pod warunkiem, iż posiada w danym banku rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy. Środki ze Skarbonki/Celu Oszczędnościowego można przelać wyłącznie na rachunek w banku spółdzielczym.

– *Oszczędzanie to jedna z kluczowych kompetencji finansowych, dlatego warto uczyć się jej od najmłodszych lat. Bywa, że i w dorosłym życiu klienta nie jest to jego najmocniejsza strona, więc każde narzędzia i wskazówki mogą okazać się bardzo przydatne* – przyznaje **Artur Józefowski**, dyrektor Biura Bankowości Internetowej i Mobilnej SGB-Banku SA. – Takie też postawiliśmy sobie zadanie: stworzyć produkt ułatwiający klientom odkładanie pieniędzy na konkretny cel. Uczymy syste-

matyczności, pomagamy mobilizować siły do świadomego oszczędzania, a jednocześnie dajemy klientom odrobinę radości z dobrze wykonanego zadania.

Wakacje, nowy komputer, rower czy wymarzony kurs specjalistyczny to często perspektywa, która wymaga odłożenia funduszy. W aplikacji SGB Mobile zarówno dzieci, jak i dorośli zyskują taką właśnie możliwość. To dzięki niej mogą na bieżąco sprawdzać, jak napełnia się ich portfel oszczędnościowy.

W przypadku niespodziewanych zdarzeń losowych, w każdej chwili można wypłacić środki z rachunku bądź edytować cel wraz ze wszystkimi ustalonymi wcześniej parametrami. Wypłata środków lub zamknięcie ustalonego w aplikacji celu nie zamyka rachunku. Klient nadal może z niego korzystać i wyznaczać sobie kolejne cele.

Usługa dostępna jest już w pierwszych Bankach Spółdzielczych SGB.

W ofercie naszego banku pojawiły się rachunki oszczędnościowe „Skarbonka” – dedykowana dzieciom i „Cel oszczędnościowy” – dla pełnoletnich posiadaczy ROR. Zarówno „Skarbonkę” jak i „Cel oszczędnościowy” można otworzyć w aplikacji mobilnej SGB Mobile i zbierać w ten sposób pieniądze na spersonalizowany cel oszczędnościowy dziecka lub własny. Te dwie oferty to doskonałe połączenie lokaty i rachunku oszczędnościowego, dzięki którym klient może swobodnie zarządzać pieniędzmi i jednocześnie zarabiać na nich – mówi Iwona Sabiniarz, wiceprezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Czersku. ■

■ NOWA PROMOCJA I OFENSYWA REKLAMOWA ZRZESZENIA BPS

Banki Spółdzielcze z Grupy BPS i Bank BPS nową odsłoną promocji „Pokochasz od pierwszego płacenia” przekonują klientów do płacenia telefonem. Za zakupy w kwocie minimum 100 zł kartą Mastercard dodaną do portfela elektronicznego (np. Google Pay, Apple Pay) można teraz odebrać 100 zł w programie Bezczenne Chwile w formie e-vouchera do znanych sklepów. Od początku sierpnia reklamy Zrzeszenia BPS wróciły też do telewizji klasycznej, można je też oglądać w telewizji adresowalnej i na YouTube.

– Druga połowa wakacji to w Zrzeszeniu BPS tradycyjnie już czas bardzo aktywny marketingowo. Po pierwsze wracamy z promocją organizowaną ekskluzywnie we współpracy z Mastercard. Obserwując trendy rynkowe wciąż widzimy duży potencjał w tokenizacji kart płatniczych, czyli dodaniu karty do cyfrowych portfeli i korzystania z mobilnych płatności. W naszej komunikacji przekonujemy klientów Banków Spółdzielczych i Banku BPS, że takie płatności są bezpieczne i wygodne, a proces dodawania karty do portfela cyfrowego łatwy i bezproblemowy. Dodatkowym motywatorem do spróbowania płatności telefonem jest nagroda: e-voucher na zakupy o wartości 100 zł. Jesteśmy przekonani, że kto raz zapłaci telefonem, ten od razu pokocha płatności mobilne. Z analizy danych transakcyjnych Mastercard wynika też, że wartość transakcji realizowanych portfelem mobilnym jest blisko o jedną trzecią wyższa niż w przypadku kart plastikowych. To pokazuje, że klienci częściej i chętniej płacą telefonem w porównaniu do swoich wcześniejszych nawyków zakupowych – mówi **Robert Szymański**, dyrektor Biura Marketingu Banku BPS.

W materiałach promocyjnych Banków Spółdzielczych Zrzeszenia BPS i Banku BPS znalazły się nie tylko czytelne instrukcje dodawania kart płatniczych do cyfrowych portfeli, ale także szczegóły dotyczące ważnych

dla klientów kwestii bezpieczeństwa, tj. zabezpieczania transakcji realizowanych telefonem, smartwatchem czy opaską generowanym losowo kodem (tokenem). Dzięki temu nikt nie pozna kodu CVC, a nawet numeru ich karty.

Aby odebrać nagrodę, wystarczy dodać swoją kartę Mastercard do wybranego portfela cyfrowego i zrobić zakupy na łączną kwotę minimum 100 zł płacąc telefonem, opaską lub zegarkiem.

Aktualnie klienci Banków Spółdzielczych Zrzeszenia BPS i Banku BPS mogą korzystać z następujących płatności mobilnych:

- Google Pay, w tym dawny Fitbit Pay,
- Apple Pay,
- Xiaomi Pay,
- Amazfit,
- SwatchPAY.

Nagrodę – 100 zł w postaci e-vouchera – można odebrać w programie Bezczenne© Chwile m.in. na zakupy na Allegro, w sklepach Carrefour, RTVEuroAGD, Decathlon oraz na stacjach CircleK.

Promocja „Pokochasz od pierwszego płacenia” trwa od 1 sierpnia do 30 listopada 2024 r. Regulamin znajduje się na stronie <https://mojbank.pl/wtelefonie>

REKLAMY ZRZESZENIA BPS WRACAJĄ DO TELEWIZJI

– Po trzech miesiącach przerwy wracamy z ofensywą reklamową w telewizji – to druga część naszych aktualnych działań marketingowych. W sierpniu i wrześniu widzowie zobaczą spoty produktowe promujące Loterię Słacamy Twój kredyt, spot wizerunkowy Łączy nas więcej niż nam się wydaje oraz billboardy sponsorskie znane już z bloków reklamowych emitowanych w pierwszym kwartale tego roku. Jesteśmy obecni w głównych stacjach telewizyjnych, a także

w tzw. telewizji adresowalnej i na YouTube – dodaje **Robert Szymański**.

Telewizja adresowalna to połączenie tradycyjnej telewizji (pozwalającej na linearne oglądanie programów) ze streamingiem i VOD. Dla reklamodawców adresowalna telewizja oznacza możliwość dynamicznej podmiary reklamy w zależności od charakterystyki widza. Dzięki temu kampania Banków Spółdzielczych z Grupy BPS i Banku BPS może korzystać z geolokalizacji i personalizacji treści – klienci zobaczą w spocie nazwę banku działającego w danym regionie, a na mapie wskazane zostanie województwo. Analogiczne mechanizmy zastosowano w kampanii na YouTube, który obecnie

przez rosnącą grupę oglądany jest właśnie na nowoczesnych telewizorach, może więc być traktowany jako kolejny „kanał” TV. ■

■ BANKI SPÓŁDZIELCZE SGB PARTNEREM OGÓLNOPOLSKIEGO WYZWANIA „RAKREATON”

Hasło „Rusza nas pomaganie” doskonale opisuje to, jak działamy w Zrzeszeniu SGB! Lubimy pomagać, szczególnie aktywnie – a udział w wyzwaniu RakReaton to dla nas kolejny sposób, żeby wesprzeć dzieci, które walczą z chorobą nowotworową.

W tym roku po raz piąty bierzemy udział w Kampanii „Złotej Wstążki”. Po raz pierwszy jednak jesteśmy dodatkowo partnerem ogólnopolskiego wyzwania RakReaton. To charytatywne wyzwanie sportowe, w którym każdy może wziąć udział. Kilka tysięcy osób z całej Polski zbiera kilometry indywidualnie lub w zespołach firmowych.

SIŁA POMAGANIA W SGB

Aktywne pomaganie mamy we krwi. W zakończonej w czerwcu 6. edycji Wyzwania Sportowego SGB – naszego zrzeszeniowego wydarzenia – udział wzięło prawie 8,5 tysiąca osób. Po raz kolejny pracownicy i sympatycy naszego zrzeszenia udowodnili, że wspólnie możemy „nakrę-

cać się” do robienia ważnych rzeczy. Dzięki pokonanym kilometrom (aktywności sportowej) banki spółdzielcze wsparły lokalne inicjatywy. Teraz, przy okazji RakReatonu, także chcemy nie tylko dobrze się bawić, ale również zrealizować cel charytatywny. Tym razem pomóc dzieciom, które na co dzień walczą z rakiem.

2 MILIONY KILOMETRÓW

5. edycja RakReatonu trwa przez cały miesiąc – już od 1 września będziemy aktywni na nogach i na kołach. W tym roku naszym celem jest pokonanie 2 milionów kilometrów. Jeśli wspólnie uda nam się osiągnąć cel, wybrani partnerzy wyzwania prześlą 120 tysięcy złotych na wsparcie i leczenie dzieci. Pomaganie możemy połączyć również z dbaniem o siebie. Kilometry możemy zdobywać na trzy sposoby: na nogach, na kołach oraz licząc kroki. Możemy więc chodzić, jeździć (np. na rowerze również, deskorolce, rolnkach czy hulajnodze, a nawet na wózku inwalidzkim) lub biegać.

– *Cieszę się, że już piąty raz wspieramy Kampanię „Złotej Wstążki”. W tym roku również jako partner RakReatonu. Dla nas to bardzo naturalna współpraca, bo oparta na poma-*

ganiu przez aktywność. W Bankach Spółdzielczych SGB na co dzień dbamy o siebie, tak po prostu. A od pięciu lat szczególnie we wrześniu pamiętamy również o dzieciach i nastolatkach, którym chcemy pokazać, że jesteśmy z nimi i trzymamy kciuki za to, by dalej dzielnie walczyły z rakiem – mówi **Mirosław Skiba**, prezes Zarządu SGB-Banku SA. – W tym roku poprzeczka jest zawieszona wysoko – 2 miliony kilometrów. Jestem pewny, że uda nam się osiągnąć cel. Myślę, że nasi pracownicy czekają na takie wyzwania. Pomaganie naprawdę nas rusza – dodaje **Mirosław Skiba**.

POMOC – REALNA, CODZIENNA I POTRZEBNA

Wrzesień to miesiąc świadomości nowotworów dziecięcych. Jednym z działań, które od samego początku prowadzi organizator kampanii – Fundacja „Na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową” jest przypomnienie o tym, jak ważna jest onkoczułość rodziców i lekarzy.

W Polsce rocznie diagnozuje się 1 200 nowotworów u dzieci. 1 200 rodzin staje przed niezwykle trudnym czasem, pełnym niepewności, strachu i wyzwań. Dzięki kampanii wsparcie finansowe, pozwoli fundacji zapewniać podopiecznym i ich rodzinom nieustanne, wszechstronne wsparcie, w tym psychologiczne.

DOŁĄCZ DO NAS I RUSZ SIĘ W SŁUSZNYM CELU

Nad tym, by każdy mógł na bieżąco śledzić postępy – zarówno swoje, swojej drużyny, jak i zebrane łącznie kilometry – czuwa Activy, partner technologiczny wyzwania. Aplikacja może pobrać dane o ilości kroków z Apple Health i Google Fit, natomiast połączenie z nią konta Strava, Garmin, Polar i Suunto pozwoli na synchronizację pozostałych aktywności.

Więcej informacji o RakReatonie można znaleźć na stronie <https://rakreaton2024.activy.app/> lub <https://naratunek.org/rakreaton-rusza-mnie-pomaganie/>.

RAKREATON

na ratunek dzieciom
z chorobą nowotworową FUNDACJA

RUSZA NAS POMAGANIE!

SGB Banki Spółdzielcze

■ NOWA EDYCJA PROGRAMU TALENTOWISKO OTWIERA DRZWI DLA WSZYSTKICH SZKÓŁ!

Startuje 12. edycja edukacyjnego programu TalentowiSKO organizowanego przez Banki Spółdzielcze z Grupy BPS. Inicjatywa wspiera placówki oświatowe w całej Polsce, ucząc młodych o finansach, przedsiębiorczości oraz odpowiedzialności społecznej. Tegoroczna edycja wprowadza zmiany, m.in. ułatwia udział szkół w konkursach.

W tegorocznej odsłonie programu TalentowiSKO wprowadzono zmiany. Koordynatorka programu, **Ewelina Jasińska**, Ekspert ds. komunikacji w Banku BPS, podkreśla znaczenie wprowadzonych zmian - *TalentowiSKO dostosowuje się do potrzeb szkół i społeczności. U uruchomiliśmy nową stronę internetową programu, zmieniliśmy konkurs*

dla szkół podstawowych i zlikwidowaliśmy wymóg posiadania SKO, aby więcej szkół mogło wziąć udział w naszych konkursach. Chcemy, aby program był bardziej dostępny i angażujący. Wierzymy, że tegoroczna edycja pozwoli jeszcze większej liczbie uczniów i nauczycieli skorzystać z naszych zasobów i konkursów, inspirując ich do działania na rzecz swoich społeczności.

DOSTĘP DO ZASOBÓW OTWARTY DLA WSZYSTKICH

12. edycję programu TalentowiSKO otwiera właśnie uruchomiona nowa strona internetowa programu. Nowoczesny wygląd oraz intuicyjna nawigacja sprawiają, że korzystanie z zasobów programu jest jeszcze łatwiejsze. Wszystkie materiały dydaktyczne, regulaminy konkursów oraz dokumenty są teraz ogólnodostępne, mogą

je przeglądać i pobierać nauczyciele, rodzice, a także uczniowie. Regularnie będą pojawiały się ciekawostki o oszczędzaniu, przedsiębiorczości czy bankowości, które mogą być inspiracją dla uczniów i nauczycieli. Na nowej stronie nie znajdziemy już sekcji BlogowiSKO, która wcześniej była związana z realizacją jednego z zadań konkursowych.

NOWY KONKURS DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Dużą zmianą w programie jest nowy konkurs „Spółdzielnia dobrych serc”, który zostanie ogłoszony w tym roku szkolnym dla szkół podstawowych. Zadaniem uczestników będzie zorganizowanie, rozpromowanie i przeprowadzenie zbiórki pieniędzy, która wesprze lokalną społeczność. Uczniowie szkół podstawowych otrzymają dużą swobodę w działaniu – sami wybiorą sposób zbierania pieniędzy i cel, na który je przeznaczą. Konkurs nie tylko rozwija umiejętności przedsiębiorcze, ale także uwrażliwia na potrzeby innych, wzmacniając postawy empatii i zaangażowania społecznego.

W programie pozostaje bez zmian konkurs „Inkubator szkolnych biznesów”, w którym młodzież ze szkół ponadpodstawowych przygotowuje i przedstawia swoje pomysły na biznes.

Szczegóły oraz regulaminy konkursów dostępne będą na stronie www.talentowisko.pl od 30 września.

WSZYSTKIE SZKOŁY MOGĄ WZIĄĆ UDZIAŁ W KONKURSIE

Wprowadzono także znaczące ułatwienie w dostępie do konkursu dla szkół podstawowych. Od teraz, aby do nich przystąpić, szkoły te nie muszą prowadzić Szkolnych Kas Oszczędności. Choć SKO nie jest już konieczne, szkoły, które je prowadzą, otrzymają bonusowe punkty w konkursie za propagowanie tradycji SKO.

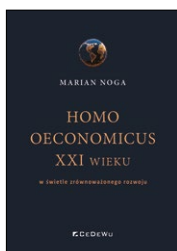
Początek roku szkolnego to czas, w którym uczniowie i nauczyciele wracają do szkół pełni energii po wakacjach. Banki Spółdzielcze z Grupy BPS mają wiele pomysłów na to, jak spożytkować tę energię na naukę o finansach i przedsiębiorczości. W ramach programu TalentowiSKO oferują:

- konkursy z pulą nagród 181 000 zł,
- ponad 40 gotowych scenariuszy lekcji o finansach,
- animowane filmiki edukacyjne,
- materiały edukacyjne publikowane na stronie programu,
- posty edukacyjne na profilu na Facebooku.

Program ma na celu rozwój świadomego finansowo społeczeństwa, zacieśnianie relacji pomiędzy szkołami a Bankami Spółdzielczymi z Grupy BPS oraz budowanie pozytywnego wizerunku Banków Spółdzielczych jako instytucji, które wspierają lokalną społeczność. ■

WYDAWNICTWO CeDeWu POLECA

Homo oeconomicus XXI wieku w świetle zrównoważonego rozwoju

Marian Noga

Klasyczny model *homo oeconomicus*, czyli człowieka pracującego, został skonstruowany na wysokim poziomie abstrakcji, w którym zakłada się, że albo maksymalizuje on przyjemności, albo minimalizuje przykrości. W teorii ekonomii model *homo oeconomicus* służy do badania rzeczywistości gospodarczej, co jest podstawą formułowania prognoz gospodarczych. Jednak tworzone prognozy, w takim ujęciu, są nietrafne i zaburzają relacje człowieka z przyrodą. Szczegół abstrakcji modelu *homo oeconomicus* musi być zatem tak obniżony, aby można było gospodarować w symbiozie z przyrodą. W monografii Autor prezentuje model *homo oeconomicus XXI wieku* i przedstawia – jego zdaniem – dużo lepszy miernik celu gospodarowania, jakim jest taksonomiczny miernik dobrobytu TMDE – zasady sprawiedliwości międzygeneracyjnej nie mogą być rozpatrywane tylko z punktu widzenia etyki i moralności bądź z punktu widzenia kanonów socjologii lub filozofii. Bezwzględnie muszą to być zasady sprawiedliwości międzypokoleniowej, wpisane do konstytucji wszystkich krajów na świecie.

Kontekst i instrumenty współczesnego zarządzania zasobami ludzkimi

Małgorzata Tyrańska (red. nauk.)

Wynikiem postępujących zmian w zakresie technologii, nowych modeli biznesowych, a także innych czynników o charakterze demograficznym, gospodarczym i politycznym oraz skutków pandemii COVID-19 są rozważania teoretyczne oraz rozwiązania praktyczne w obszarze zarządzania ludźmi.

W monografii Autorzy m.in. poszukują odpowiedzi na pytania: • Jakie są determinanty ryzyka personalnego we współczesnych organizacjach? • Jakie są główne przyczyny odejść pracowników wiedzy? • Jakie są możliwości wspierania aktywności zawodowej najuboższych seniorów? • Jakie są możliwości wykorzystania analityki HR w zarządzaniu talentami? • Jaka jest rola komunikacji w miejscu pracy na wyobrażenie o swoim potencjale twórczym? • Jakie są efekty stosowania w praktyce współczesnych organizacji koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu?

Zarządzanie ludźmi wobec wyzwań technologicznych i społeczno-demograficznych

Beata Buchelt (red. nauk.)

Dynamicznie zmieniające się otoczenie stawia przed organizacjami nowe wyzwania w zakresie zarządzania ludźmi. Zwiększająca się różnorodność, w tym przede wszystkim wiekowa, oraz rozwiązania technologiczne, zmieniające sposoby i charakter pracy, to kluczowe, choć nie jedyne czynniki, jakie powinny być brane pod uwagę podczas implementacji rozwiązań dotyczących efektywnego zarządzania pracownikami we współczesnych organizacjach. Publikacja przybliży wybrane aspekty zarządzania ludźmi, w tym m.in.: • Kształtowanie wizerunku pracodawcy • Praca człowieka w warunkach nowoczesnych technologii • Dobrostan pracowników • Zarządzanie różnorodnością, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności wiekowej.

Etyka behawioralna w praktyce

Cara Biasucci, Robert Prentice

Edukacja w zakresie etyki zwykle pomija sposoby i przyczyny podejmowania przez ludzi decyzji w kwestiach moralnych. Jednak dzięki nowym odkryciom psychologii behawioralnej, kognitywistyki, biologii ewolucyjnej oraz etyki behawioralnej możemy poznać typowe powody, dla których dobrzy ludzie postępują niekoniecznie dobrze. Sposoby podejmowania decyzji od dawna stanowią obszar zainteresowań nauki, ale dopiero niedawno skupiono się na decyzjach etycznych. Filozofia i religia wprawdzie wskazują, jak myśleć i działać w różnych kwestiach moralnych, jednak to badania nad etyką behawioralną ujawniają, co w praktyce wpływa na to, jak podejmujemy owe decyzje. Problemy etyczne większości ludzi wynikają z robienia rzeczy ewidentnie złych. Publikacja stanowi cenne uzupełnienie dla tradycyjnego podejścia do nauczania etyki, gdyż jej głównym tematem jest natura podejmowania decyzji moralnych.

Wszystkie tytuły dostępne są w księgarni internetowej

www.cedewu.pl

Dla czytelników „Głosu Banków Spółdzielczych” oferujemy

15% kod rabatowy:

GBS2024

Z rabatu można skorzystać wprowadzając kod w odpowiednie pole na stronie księgarni internetowej.

Krajowy Związek Banków Spółdzielczych

– izba gospodarcza sektora bankowości spółdzielczej w Polsce

O NAS:

- KZBS jest instytucją reprezentującą wyłącznie interesy sektora bankowości spółdzielczej wobec organów władzy publicznej.
- KZBS zrzesza na zasadach dobrowolności banki spółdzielcze, banki zrzeszające, związki rewizyjne banków spółdzielczych oraz podmioty pracujące lub współpracujące na rzecz sektora bankowości spółdzielczej.

NASZ CEL:

KZBS podejmuje działania na rzecz reprezentowania, ochrony wspólnych interesów i rozwoju sektora bankowości spółdzielczej w Polsce. Podstawowe filary działalności KZBS to:

REPREZENTACJA

EDUKACJA

INTEGRACJA

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY:

Banki spółdzielcze:

Każdy bank spółdzielczy będący Członkiem KZBS otrzymuje szereg korzyści. Swoją przynależnością do Związku zwiększa siłę oddziaływania na instytucje zewnętrzne w interesie banków spółdzielczych.

Firmy współpracujące z bankami spółdzielczymi:

KZBS jest zainteresowany promowaniem najwyższej jakości produktów i usług oraz najlepszych praktyk dla sektora bankowości spółdzielczej.

Środowisko naukowe i akademickie:

KZBS dysponuje szeroką bazą danych i informacji o sektorze. Jest rzetelnym partnerem merytorycznym konferencji i badań naukowych dotyczących sektora spółdzielczości bankowej.

Media:

KZBS jest zainteresowany promowaniem sektora bankowości spółdzielczej jako partner publikacji i artykułów. Nasi przedstawiciele udzielają komentarzy, wywiadów i informacji na potrzeby publikacji prasowych, audycji radiowych i telewizyjnych.

Więcej informacji i kontakt na stronie: www.kzbs.pl

KRAJOWY ZWIĄZEK BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

Razem możemy więcej